

Til Miljø- og Fødevareministeriet

Hørings svar vedr. udkast til bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug samt udkast til bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.

§ 10. Paragraffen bør udvides til også at omfatte udleveringsrum, da det ikke skal medregnes til produktionsareal jf. Punkt C 2

§ 14. Paragraffen bør udvides til alternativt at kunne ske på baggrund af en emissionsorienteret beregning i forhold til lugt og NH₃.

§ 22. En særlig begrundelse for anden beliggenhed. Det er svært at fortolke hvad der ligger i den. I praksis vil alle helst bygge i samme område, som det eksisterende byggeri. I de tilfælde, hvor man som oftest flytter bygningen væk, er det belastning af ammoniak og eller lugt, der ligger til grund for beslutningen. Et andet tilfælde kan være ved nyetablering af anlæg, hvor vi foretager en vurdering af området i forhold til efterfølgende udvikling. Med formuleringen i bemærkningerne om, at "ansøger dokumenterer, at der realistisk set ikke er tekniske muligheder for at afhjælpe de gener..." kan man reelt ikke inddrage overvejelser om fremtidige udvidelsesmuligheder, hvis den aktuelle udvidelse teknisk set kan lade sig gøre. Vi vil derfor gerne, at man i vejledningen til § 22 udvider muligheden for også at kunne inddrage hensynet til området omkring bygningernes robusthed på længere sigt. Vi har jo med L 12's krav til totaldeposition af ammoniak erkendt, at selvom man har søgt alle fornødne tilladelser og etableret en produktion uden særlige krav til ammoniakreduktion, kan en senere lovgivning (i dette tilfælde L 12) med et sætte en stopper for hele ejendommens udvikling.

§ 25. Denne paragraf bør udvides således det er muligt at tilsidesætte § 25 stk. 2 med en konkret vurdering såfremt ansøger anmoder om dette.

En konkret vurdering kan bl.a. omfatte 1) en beregning af de aktuelle husdyrbrugs belastning på det givne naturpunkt, samt 2) en mulighed for at øge den totale deposition, hvis der sker afgræsning som en del af et større projekt (eks. LIFE-projekt på Læsø eller bedriftens arealer indgår i et fælles afgræsningsprojekt, hvor det ikke nødvendigvis er egne dyr der afgræsser).

Ad 1) I flere tilfælde har vi konstateret at ved en beregning af den konkrete ammoniakbelastning fra husdyrbrug i området, som efter hidtidig lovgivning skal indgå i kumulationen, er der ikke tilnærmelsesvis den ammoniakdeposition, som man forudsætter i § 25 stk. 2 (herunder er antagelsen at kumulationen er lavet med henblik på at holde en totalbelastning på under 0,7 til 1 kg N). Det betyder, at den kumulerede belastning på naturpunktet ligger under 0,7 kg N. Derudover er der en stor variation i ammoniakdepositionen alt efter, hvor husdyrbrugene er placeret i forhold til naturpunktet (vindretning). I langt det fleste tilfælde hvor der skal regnes kumulation begrænser husdyrbrugerne hinandens udvidelsesmuligheder. Det er derfor i alle husdyrbrugerens interesse at kunne lave en konkret vurdering.

Ad 2) Landbruget og kommunerne arbejder hårdt for at udvide mulighederne for fællesafgræsning på større sammenhængende arealer til fremme for naturen. Muligheden for at kunne inddrage en fællesafgræsning vil give en fordel til husdyrbrugets udvikling og interessen for at indgå i græsningsfællesskaberne. Derudover er der i specifikke områder store arealer udpeget som habitatnatur og samtidigt ejet af staten. Her vil husdyrbrugeren ikke kunne benytte afgræsning som virkemiddel uanset om arealet afgræsses.

Vi har et eksempel på Læsø (blandt mange), hvor en konkret vurdering ville give en større udvidelsesmulighed. For det første er der meget få husdyrbrug på øen. For det andet er de alle udfordret af de samme naturudpegninger. Derudover er baggrundsbelastningen meget lille. Vi kan således beregne en samlet totalbelastning på de enkelte naturtyper fra alle husdyrbrug, som ligger under 0,7 kg N.

§ 29. Vi er ikke imponerede over de kringlede regler vedr. definitionen af "nudrift" i en ansøgning om miljøgodkendelse. Det må kunne gøres mere enkelt.

§ 35 mener vi giver alt for vide muligheder til kommunalbestyrelsen for at skyde et projekt ned. Denne regel er ny i forhold til det vi oplever i dag og vi undrer os over hvorfor den pludselig er dukket op.

BAT

På oplysningsmødet i Aalborg forleden var der bred undren fra salen vedr. proceduren for beregning af ammoniakdeposition. IT ansøgningssystemet beregner nemlig den totale ammoniakfordampning fra en stald i det nærmeste hjørne i forhold til naturområdet. Det giver jo slet ikke mening. En synliggørelse af dette fremgår af figur 1.

Figur 1. Naturpunkter er markeret med grønne cirkler. De lilla streger viser afstand og retning fra stald til naturpunkt.

I bilag 3 tabel 4 er der vist BAT krav for 2 niveauer af produktionsudvidelser. Jeg undre mig over hvordan en mælkeproducent vil kunne opnå en ammoniakemission på 0,59 kg $\text{NH}_3\text{-N}$ per m^2 .

En moderne landmand har i dag sand i sengebåsene. Det giver landmanden en markant bedre driftsøkonomi – altså sand i båsene kan ses på bundlinjen. Landmanden optimerer altså sin virksomhed ud fra en naturlig driftsøkonomisk betragtning.

Forsuringsanlæg

Et forsuringsanlæg kan ikke fungere i et staldanlæg med sand. Der er kun en leverandør af forsuringsanlæg og leverandøren blev for nylig erklæret konkurs. Om virksomheden er genstartet og kan overholde forpligtelser med levering og serviceaftaler vedr. vedligeholdelse er uvist. Det virker meget rodet – se på www.virk.dk og søg på virksomheder på adressen Lundholmvej 41, 7500 Holstebro.

Skraber

Der er lavet et teknologiblad for spalteskrabere, som bygger på den praksis, der var i 2010 og tidligere. Skraberanlæg har i dag en meget større driftsomkostning fordi der oftest er sand i sengebåsene. Også dette teknologiblad trænger til en revidering.

Fodring

Det bliver ikke muligt at lave fodringstiltag med den nye bekendtgørelse

Teltoverdækning

Telt over gyllebeholderen er i kvægstalde ikke proportionalt jf. teknologibladet. Dette teknologiblad tager ikke højde for, at der oftest er sand i sengebåsene og derfor kommer en langt større omkostning i forbindelse med tømning og udbringning af gyllen.

Mere dybstrøelse direkte udbragt

Denne teknologi kan heller ikke anvendes i fremtiden

Konklusion

Der findes fremover blot 2 teknologier, som kan anvendes for at reducere ammoniakfordampningen fra kvægstalde ud over anvendelse af det gulvsystem, som giver den laveste fordampning. Hvis man er økolog er der blot 1 teknologi, da de ikke må anvende syre. Bekendtgørelsens bilag 3 tabel 4 skal ændres vedr. kvæg.

Hørringsvar til Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.

§ 7. Fremadrettet vil den § også efter teksten omfatte farefolde. Hidtil har det været folde med mere end 15 dyr der har været omfattet. Det er uforståeligt, at der skal ske en stramning, da farefolde ikke har flere dyr i samme fold. Derudover kan indretningen af farefolde i mindre enheder betyde at der ikke er dyr på de samme m² mere end 8 uger hvert andet år.

§ 10. Denne § antages ikke at gælde for hytter til svin. Hvis denne praksis skal efterleves i farefolde vil det kræve 2,5 gange nuværende arealkrav.

NOTAT

Til: Miljøstyrelsen att. AMADS
Kopi:
Projekt: j.nr. MST-1240-00710
Dato: 1/6-2017
Fra: Jacob Wagner Jensen

Angående Hørings svar til j.nr. MST-1240-00710

Bigadan A/S sender hermed kommentarer til ændring/ikrafttræden af Bekendtgørelsen om anvendelse af affald til jordbrugsformål med ikrafttrædelse den 1/8 2017.

Generelt kan det siges, at Bekendtgørelse om anvendelse af affald til jordbrugsformål, mangler opdatering/fjernelse af tidligere bestemmelser og betingelser omkring anvendelsen af affald i et biogasanlæg. Disse bestemmelser og betingelser har ikke længere deres berettigelse efter overførelse af dele af slambekendtgørelsen til husdyrgødningsbekendtgørelsen. Nævnte bestemmelser samt betingelser, som bliver overflødige, vedrører sondringen mellem biogasanlæg i "Husdyrgødningsbaserede biogasanlæg" eller "Affaldsbaserede biogasanlæg" med 25/75 reglen. 25/75 reglen blev indført i tidligere bekendtgørelser for at sikre styring med mængden af fosfor tilført agerjord da fosfor ikke blev reguleret ved overgangen til Husdyrgødningsbekendtgørelsen. Men i og med at den nye Husdyrgødningsbekendtgørelse indfører krav om regulering af udspredding af fosfor på landbrugsjord har 25/75 reglen ikke længere sin berettigelse.

25/75 reglen er anset som nødvendig for at sikre analyse af det afgassede materiale som forlader et affaldsbaseret biogasanlæg. Men analyser af det afgassede materiale er overflødig da alt affald, som tilføres et biogasanlæg, skal analyseres før tilførsel til biogasanlægget. Analyser af indgående affald er krævet uagtet om biogasanlægget er et "Husdyrgødningsbaseret" eller "Affaldsbaseret". Dette for at sikre mod fortynding af et affaldsprodukt, som ikke overholder grænseværdierne jf. bilag 2 af "Affald til Jord Bekendtgørelsen"

(Slambekendtgørelsen), hvilket giver god mening. Ved analyse før tilførsel til et biogasanlæg uanset mængden af tilført husdyrgødning, sikres det, at det afgassede materiale altid overholder grænseværdierne.

Opgørelse samt analyse til beregning af tørstof i produkter til biogasanlægget er forbundet med en produktionsmæssig samt administrativ byrde for anlægget. Tørstofbestemmelse af forskellige fraktioner er forbundet med stor usikkerhed, herunder kan dybstrøelse nævnes som eksempel. Dybstrøelse kan variere meget i tørstofindhold gennem laget i en dybstrøelses seng/kumme. En tørstofbestemmelse kan derfor ofte give anledning til en diskussion omkring validiteten af tørstof målingen. 25/75 reglen kræver derfor ofte lange og unødvendige diskussioner, som tager tid fra driften af anlægget samt tid fra kommunens sagsbehandlere.

Biogasanlæg som modtager rent industriaffald, som er fuld sporbar og analyseret burde ligeså kunne spredes på landbrugsjord efter bestemmelserne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen, uden at der er iblandet husdyrgødning. Dette afgassede materiale burde kunne indgå i "End of Waste" kriterierne og dermed udnyttes på landbrugsjord efter afgasning uden at skulle gennemgå kravene i forhold til tungmetaller i jord samt anmeldelse af enkelte markblok til kommunen. Disse barrierer hindrer end udnyttelse af gødningsværdien i den cirkulære økonomi da aftager skræmmes af kravene og derfor i stedet vælger kunstgødning.

Konkret ønsker vi:

- Sondringen mellem husdyrgødningsbaserede og affaldsbaserede biogasanlæg fjernes
 - o Alle anlæg reguleres efter Husdyrgødningsbekendtgørelsen i forhold til regulering af udspreddning på jord og dennes miljøvirkning i forhold til kvælstof og fosfor
 - o Alt affald som tilgår et biogasanlæg skal analyseres i forhold til "Affald til Jord Bekendtgørelsen".
 - Dermed sikres at det afgassede materiale kan håndteres i forhold til "Husdyrgødningsbekendtgørelsen".
 - o §18 + §19 sammenlægges da biogasanlæg som anvender både husdyrgødning samt affald, uagtet forholdet mellem husdyrgødning og affald, skal overholde Bekendtgørelse om Erhvervs-mæssig dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.
 - o Anlæg som modtager udelukkende industrielt affald som er sporbart, analyseret fundet i orden forud for tilførsel til biogasanlæg, kan udnytte det afgassede materiale efter "Husdyrgødningsbekendtgørelsen".

- Hvis dette medfører problemer i forhold til andre affaldsanlæg, som ikke er biogasanlæg med tilførsel af husdyrgødning og efterfølgende håndtering i forhold til "Husdyrgødningsbekendtgørelsen".
 - o Kan:
 - "Affald til Jord Bekendtgørelsen" tilføres en § XX, som tilsiger, at affald, som tilføres et biogasanlæg med samtidigt tilførsel af husdyrgødning, skal det afgassede materiale opbevares som beskrevet i "Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v."
- En fjernelse af 25/75 reglen vil medføre en administrativ samt driftsmæssig gevinst for alle biogasanlæg.

Glæder os til en implementering af den nye "Affald til Jord Bekendtgørelse"

Mvh.
Bigadan A/S

Jacob Wagner Jensen

Foreningen **Biogasbranchen**

Axeltorv 3, 1.
1609 København V
Tlf. 3339 4267
E-mail: bsn@lf.dk
www.biogasbranchen.dk

31. maj 2017

Miljøstyrelsen
Strandgade 29
1401 København K
Att.: mst@mst.dk

Vedr. høring af 6 bekendtgørelser vedr. ny husdyrregulering

Miljøstyrelsen har den 4. maj 2017 udsendt udkast til 6 bekendtgørelser med 5 tilhørende forklarende notater i høring til implementering af fødevarer- og landbrugspakken og ændringen af husdyrbrugsloven (J. nr. MST-1240-00710):

- Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.
- Dele af bekendtgørelse om anvendelse af affald til jordbrugsformål
- Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug
- Bekendtgørelse om miljøregulering af visse aktiviteter
- Bekendtgørelse om miljøtilsyn
- Bekendtgørelse om brugerbetaling for godkendelse m.v. og tilsyn efter lov om miljøbeskyttelse og lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

Foreningen Biogasbranchen skal hermed fremsende bemærkninger til de to førstnævnte.

Generelle bemærkninger

Biogasbranchen finder det er hensigtsmæssigt at samle reglerne for anvendelse af organiske gødninger i Husdyrgødningsbekendtgørelsen og dermed overføre næringsstofanvendelsen for organiske gødninger fra Affald-til-jord bekendtgørelsen.

Det er derimod særdeles uheldigt, at der i denne forbindelse ikke sker den ajourføring af affald-til-jord bekendtgørelsen, som har været i proces igennem mange år.

Det gælder ikke mindst den nødvendige indførelse af grænseværdier for fysiske urenheder fra kildesorteret organisk dagrenovation og fra servicesektoren. Det vil være særdeles uheldigt, hvis den positive proces kommunerne har sat i gang med at indføre kildesortering ender i dårlige historier med fx udbringning af uacceptable mængder af plast til marker. De gennemførte projekter finansieret af Miljøstyrelsen har vist, at der er et stort ønske om at indføre de skærpede svenske grænseværdier på ½ pct. på tørstofbasis samt 20 cm² pr. kg pulp. Disse bør derfor indføres nu, så de gælder fra gødningsårets start.

Derudover finder Biogasbranchen det er særdeles uhensigtsmæssigt, at der i høringsnotatet konsekvent er brugt populærbetegnelsen "slambekendtgørelsen". Alle aktører inkl. Miljøstyrelsen

har gennem flere år været enige om ikke længere at bruge denne negativt ladede betegnelse, som endvidere ikke er dækkende for de mange forskellige former for organiske ressourcer, der reguleres af bekendtgørelsen.

Brancheforeningen skal derimod kvittere for, at der i udkastet til husdyrgødningsbekendtgørelse og i det tilhørende notat er kommet en række præciseringer. Det gælder for eksempel i forhold til, at de skærpede krav til udbringning af gylle fra besætninger, hvor der er anvendt medicinsk zink, bortfalder ved sammenblanding med anden gylle i biogasanlæg. Det gælder også i forhold til, at udspretningsarealerne overgår til den generelle regulering og dermed endegyldigt er ude af godkendelsen af biogasanlæg. Biogasbranchen forventer, at sidstnævnte træder i kraft umiddelbart og dermed også gælder for de igangværende projekter. Endelig gælder det i forhold til præciseringen af, at der i forhold til biogasfællesanlæg altid sker en beregning af fosforlofter ved vægtede gennemsnit. Og at der på de bedrifter, der er tilknyttet fælles biogasanlæg sker en korrekt beregning af fosforloftet, baseret på eget produceret husdyrgødning korrigeret for husdyrgødning, der fraføres til og afgasset biomasse, der returneres fra biogasanlægget.

Biogasbranchen skal derimod anmode om en bekræftelse på, at den hidtidige ubegrundede udløsning af øgede efterafgrødekrav ved afgang af husdyrgødning grundet fejl i IT-beregningsværktøjet, er løst.

Specifikke bemærkninger til husdyrgødningsbekendtgørelsen

Ad § 4 nr. 12) og overskriften foran §§ 55 – 57:

Det er ikke umiddelbart tydeligt, hvad der menes med betegnelsen "afgasset biomasse". I § 4 bruges det om alle typer organisk materiale, der afgasses i biogasanlæg, herunder husdyrgødning, vegetabilsk biomasse og affald.

Det ville være nyttigt med en præcisering af, at såfremt affald udgør under 25 pct. af biomasseinput i husdyrgødningsbaserede biogasanlæg, så betegnes hele den afgassede biomasse som husdyrgødning.

Det er uhensigtsmæssigt, at overskriften til §§ 55 – 57 er afgasset biomasse, når §§ 56 og 57 ikke omhandler afgasset biomasse, men forarbejdningsanlæg, hvor der skal ske en yderligere forarbejdning end afgangningen samt forbrændingsanlæg.

Ad § 4 nr. 25: Definition af fælles biogasanlæg

Det er hensigtsmæssigt, at der er en definition af fælles biogasanlæg. Det bør imidlertid i den kommende vejledning præciseres, at der her er tale om en betegnelse som alene relaterer sig til ejerstrukturen for biogasanlæg og dermed ikke er afstemt med betegnelserne biogasfællesanlæg og gårdbiogasanlæg i anden lovgivning og regulering.

I den kommende vejledning bør det præciseres, at gårdbiogasanlæg, som er ejet af op til 5 jordbrugere i et selskab med selvstændigt CVR nummer hensigtsmæssigt kan indberette til leverandørregistret lige som andre fælles biogasanlæg frem for at indberette til registret for gødningsregnskaber.

Ad § 44 stk. 3 nr. 1)

I tredje linie bør "end" ændres til et komma, da fælles biogasanlæg vel ikke er at regne for en jordbrugsvirksomhed.

Ad § 84 nr. 13

Der er vist sket en utilsigtet deletion af bogstaverne "lad" i første ord.

Specifikke bemærkninger til bkg. om anvendelse af affald til jordbrugsformål

Ad § 8

"afgasset affald" i første linie bør ændres til "afgasset biomasse".

Ad § 14 stk. 4

Det er meget pragmatisk og hensigtsmæssigt, at husdyrgødningsbaserede biogasanlæg er undtaget fra § 14 stk. 1 og 3. Denne undtagelse bør imidlertid også omfatte § 13 stk. 3, hvor bestemmelsen både er uhensigtsmæssig og unødvendig, da der er lang opholdstid i biogasanlægget og efterfølgende i efterlagertanke inden udspreddning hos den endelige bruger.

Ad bilag 1 n D)

Der er formodentlig tale om en konsekvensrettelse i forhold til andre regelsæt, når der indføres betegnelsen "dagrenovationslignende affald". Det er imidlertid vigtigt det forklares i den kommende vejledning, herunder i forhold til de konkrete eksempler, som er slettet her.

Ad bilag 2

Grænseværdier for fysiske urenheder baseret på de skærpede svenske krav på ½ pct. tørstofbasis suppleret med krav for plast på maksimalt 20 cm² pr. kg forbehandlet pulp bør indføres allerede i denne revision, så de er kendte og gældende for hele den førstkomende planperiode.

Ad bilag 4

Enheden Mg pr. kg tørstof i jord virker utilsigtet høj.

Specifikke bemærkninger til notat til udkast til ny husdyrgødningsbekendtgørelse og ændring af slambekendtgørelsen

Som nævnt under de generelle bemærkninger bør ordet "slambekendtgørelsen" konsekvent ændres til bekendtgørelsens korrekte navn "Bekendtgørelse om anvendelse af affald til jordbrugsformål" eller til det fremtidige navn Affald til jord bekendtgørelsen.

Ad 2.3.2. Dybstrøelse og kompost

I og med næringsstofudnyttelsen samles i husdyrgødningsbekendtgørelsen overføres reguleringen af kompost også. Det omfatter også ikke husdyrgødningsbaseret kompost af fx haveparkaffald. Derfor virker det som en utilsigtet generalisering at alle kompostformer defineres som tørre husdyrgødningsstyper. Dette gælder også i § 4 nr. 4) i udkastet til bekendtgørelse.

Ad 2.3.7. Definition af fælles biogasanlæg

Præciseringen af, at udspreddningen af næringsstoffer overgår fuldt ud til generel regulering og derfor specifikt ikke er en del af tilladelser og godkendelser af husdyrbrug og biogasanlæg, er særdeles vigtig. Det bør imidlertid ikke alene omfatte kommende anlæg, men også igangværende projekter.

Ad 3.4 inddragelse af affald til jordbrugsformål i reglerne om anvendelse af husdyrgødning
"Slambekendtgørelse" ændres konsekvent til Bekendtgørelse om anvendelse af affald til jordbrugsformål".

Det er en hensigtsmæssigt, at der pragmatisk lægges op til, at der fortsat kan tildeles tre års mængder af organiske gødninger hvert tredje år ved at tildele den samlede mængde til en tredjedel af arealet. Biogasbranchen forventer, at dette også gælder for tilførsel af fx fiberfraktionen fra afgasset husdyrgødning.

Afsluttende bemærkninger

Biogasbranchen står naturligvis til rådighed i forhold til uddybning af bemærkningerne og ser frem til en fortsat god dialog i forhold til implementeringen og administrationen af den nye regulering, herunder i forhold til vejledningerne.

Biogasbranchen skal afslutningsvis understrege vigtigheden af, at Miljøstyrelsen sikrer, at ajourføringen af affald til jordbekendtgørelsen afsluttes i løbet af meget kort tid. Det er nu tre år siden udkastet var i høring og mere end ti år siden dialogen om en revision blev igangsat.

Med venlig hilsen

Bruno Sander Nielsen

C.c.: amads@mst.dk

Frederiksberg den 31 maj 2017

Høringssvar til Slambekendtgørelsen (Affald til Jord)

Tak for muligheden for at afgive høringssvar.

Vi har to kommentarer, der begge handler om opstramninger med det formål at forebygge at miljøfremmede stoffer og materialer spredes på landbrugsjord.

Den ene handler om, at Slambekendtgørelsen tillader, at kildesorteret dagrenovation, slam mv. (bilag 1) kan anvendes på landbrugsjord uanset mængden af urenheder/fejlsorteret materialet, hvis blot affaldet/slammet ikke overskrider de grænseværdier, der er fastsat i bilag 2. Det er imidlertid endnu underbelyst, om der ikke også kan være tale om anden kontaminering fra miljøfremmede stoffer i fx tekstiler, emballage, madpapir (PFOS, PFOA, PFNA, PFDA mv.), pesticidrester mv. fra urenhederne. Vi vil derfor opfordre til, at der foretages analyser af andre mulige kontaminanter, så man får et mere veldokumenteret grundlag for, hvad det er forsvarligt at udbringe på landbrugsjord og om nødvendigt sætter krav om max. indhold af urenheder i indsamlet organisk affald.

Vores anden kommentar handler om risikoen for spredning af fysiske urenheder som især synlig plast i landmiljøet. På et nyligt seminar arrangeret af DAKOFA blev spørgsmålet drøftet. Ved denne lejlighed blev der blandt andet peget på, at vore nabolande (Tyskland, Sverige, Norge, Finland) har grænseværdier for, hvor meget plast, der må være med i de affalds/gylleblandinger, der spredes på landbrugsjord. Den mest udbredte norm er tilsyneladende max 0,5% TS/Ha, men en arealbaseret værdi, vil nok være bedre. Det blev ved denne lejlighed drøftet, om en grænseværdi på 20-25 cm² plast/kg digestat kunne være et max. (sådanne værdier er indført i Tyskland og Sverige). Det svarer til ca. 7 m² plastpose/ha ved udbringning af 3,5 ton digestat/ha eller 0,7m² svarende til 8-10 plastposer i en typisk parcellhus have på 1.000 m². Det lyder af rigtig meget plast, der kan blæse rundt, spises af dyr/fugle mv. - eller ende i vandløb og siden føje til den erkendte plastforurening af havene. Vi vil på denne baggrund opfordre til, at der medtages krav om max. tilladt plastmængde, samt at denne sættes væsentligt lavere end det nævnte eksempel. Det kunne fx være 1/10 af ovennævnte for al affald/slam. Der bør desuden sættes en max. grænse for mikroplast (ikke synlig plast).

Venlig hilsen

Anne Grete Holmsgaard

Direktør

Høringssvar til Slambekendtgørelsen (Affald til Jord)

Tak for muligheden for at afgive høringssvar.

Vi har to kommentarer, der begge handler om opstramninger med det formål at forebygge at miljøfremmede stoffer og materialer spredes på landbrugsjord.

Den ene handler om, at Slambekendtgørelsen tillader, at kildesorteret dagrenovation, slam mv. (bilag 1) kan anvendes på landbrugsjord uanset mængden af urenheder/fejlsorteret materialet, hvis blot affaldet/slammet ikke overskrider de grænseværdier, der er fastsat i bilag 2. Det er imidlertid endnu underbelyst, om der ikke også kan være tale om anden kontaminering fra miljøfremmede stoffer i fx tekstiler, emballage, madpapir (PFOS, PFOA, PFNA, PFDA mv.), pesticidrester mv. fra urenhederne. Vi vil derfor opfordre til, at der foretages analyser af andre mulige kontaminanter, så man får et mere veldokumenteret grundlag for, hvad det er forsvarligt at udbringe på landbrugsjord og om nødvendigt sætter krav om max. indhold af urenheder i indsamlet organisk affald.

Vores anden kommentar handler om risikoen for spredning af fysiske urenheder som især synlig plast i landmiljøet. På et nyligt seminar arrangeret af DAKOFA blev spørgsmålet drøftet. Ved denne lejlighed blev der blandt andet peget på, at vore nabolande (Tyskland, Sverige, Norge, Finland) har grænseværdier for, hvor meget plast, der må være med i de affalds/gylleblandinger, der spredes på landbrugsjord. Den mest udbredte norm er tilsyneladende max 0,5% TS/Ha, men en arealbaseret værdi, vil nok være bedre. Det blev ved denne lejlighed drøftet, om en grænseværdi på 20-25 cm² plast/kg digestat kunne være et max. (sådanne værdier er indført i Tyskland og Sverige). Det svarer til ca. 7 m² plastpose/ha ved udbringning af 3,5 ton digestat/ha eller 0,7m² svarende til 8-10 plastposer i en typisk parcelhushave på 1.000 m². Det lyder af rigtig meget plast, der kan blæse rundt, spises af dyr/fugle mv. - eller ende i vandløb og siden føje til den erkendte plastforurening af havene. Vi vil på denne baggrund opfordre til, at der medtages krav om max. tilladt plastmængde, samt at denne sættes væsentligt lavere end det nævnte eksempel. Det kunne fx være 1/10 af ovennævnte for al affald/slam. Der bør desuden sættes en max. grænse for mikroplast (ikke synlig plast).

Venlig hilsen

Anne Grete Holmsgaard

Vedr.: Høring af 6 bekendtgørelser vedrørende ny husdyrregulering.

Bryggeriforeningen skal blot give følgende to bemærkninger til det omfattende høringsmateriale:

Ad. Ændring af "slambekendtgørelsen".

Det skal anbefales at præcisere Bilag 1, pkt. A således, at det klart fremgår, at biprodukter fra forarbejdning af vegetabiliske råvarer omfattes af punkt A. Det er særligt ordet "produktrester", der er problematisk og ikke dækkende (menes der vitterligt rester af færdigvarer, eller er det oprindeligt i betydningen biprodukter som fx mask og gærfløde?). Det skal også anbefales indsætte en bestemmelse om, at der ikke skal tages prøver med henblik på analyser for hvert læs, når der er tale om ensartede mængder.

Ad. Ændring af brugerbetalingsbekendtgørelsen.

Listen over omfattede virksomheder kan forenkles.

Alle bryggerier, uanset størrelse, er i dag omfattet, men det må i dag udledes således:

Bryggeristørrelse	Brugerbetalingsbekendtgørelsen
Over 300 tons/dag	§ 2, stk. 1, nr. 1 (= IED virksomheder)
300 – 50 tons/dag	§ 2, stk. 1, nr. 9, Bilag 1, pkt. E 72
På eller under 50 tons/dag	§ 2, stk. 1, nr. 9, Bilag 1, pkt. 57

Det er en meget kompliceret måde at regulere på og kan forenkles ved som minimum at lægge punkt E57 og E72 sammen til ét punkt, der omfatter bryggerier, mineralvandsfabrikker og maltfabrikker med en kapacitet til produktion af færdige produkter på 300 tons og derunder.

Med venlig hilsen
BRYGGERIFORENINGEN
Knud Loftlund
Afdelingschef

BRYGGERIFORENINGEN
Danish Brewers' Association
Faxehus, Gamle Carlsberg Vej 16
1799 København V, Denmark
Tel. (+45) 7216 2426
Mobil tel. (+45) 2339 5325
kl@bryggeriforeningen.dk
www.bryggeriforeningen.dk

Fredericia, den 1. juni 2017

Høringssvar om 6 bekendtgørelser vedr. ny husdyrregulering

Tak for muligheden for at komme med bemærkninger til udkast til 6 bekendtgørelser vedr. ny husdyrregulering, Jeres j.nr. MST-1240-00710.

Konklusion

Helt overordnet er det positivt, at anlæg og areal adskilles. Fosforreguleringen er efter vores opfattelse usaglig og slet ikke tilstrækkeligt fokuseret. Ammoniakkravene, herunder kategori 1, 2 og 3-natur er usaglige og ikke velbegrundede. Det bør ligeledes altid være muligt at erstatte normtal og modelberegninger med konkrete målinger. Emissionsorienteret godkendelser bør fremmes yderligere.

Ammoniak og kategori 1, 2 og 3-natur

Hele opdelingen i kategori 1, 2 og 3 natur, samt principperne om totalbelastning er urimelige. Der sker en generel reduktion i den generelle ammoniakbelastning, hvilket i høj grad bør afspejles i de konkrete beskyttelsesniveauer. Tanken bag den specifikke ammoniakbeskyttelse er, at man fremadrettet ikke ønsker, der skal ske markant udvikling i husdyr tæt på ammoniakfølsomme naturtyper. Dette kan selvfølgelig anerkendes, men tidshorizonten bør være langt længere, end den måde reglerne er indrettet på i dag.

Det er et ret åbenlyst problem, at bedrifter i forbindelse med revurdering skal opfylde fx krav om totalbelastning, når dette ikke var et krav i forbindelse med godkendelsen. Det er rendyrket ekspropriation, og hele den specifikke ammoniakbelastning bør gentænkes.

Vi henviser i øvrigt til vores høringssvar i forbindelse med ændring af loven fra efteråret 2016.

Fosfor

Der er ikke dokumenteret, at der er sammenhæng mellem tilførsel af fosfor og udledning af fosfor til vandmiljøet. Det er derimod velkendt at hvor dyrkede arealer er forsumpede og vandmættede i perioder, opløses fosfor i jordvæsken og kan give risiko for fosforudledning. Desuden stammer en stor andel af fosforudledningen fra partikler i form af brink erosioner. Vi er enige i at det er meget fornuftigt at sætte fokus på at reducere fosforudledning, men det skal være fagligt dokumenteret, så der sættes ind hvor det har en effekt.

Miljøstyrelsens nuværende vejledning, der vist nok har haft denne ordlyd, den tid vejledningen har eksisteret, har bl.a. følgende passus:

"[...]Drift af husdyrbrug medfører et fosfortab til vandmiljøet, men der findes på nuværende tidspunkt ikke beregningsmetoder, der konkret kan vise sammenhængen mellem tilført fosfor til arealerne og tab af fosfor til vandmiljøet. Vurderingen af fosfortab fra et ansøgt projekt skal således baseres på en generel risikovurdering [...]"

Da vi i høringssvaret til ændringen af husdyrgodkendelsesloven, efteråret 2016, kritiserede den generelle regulering for fosfor, så fremgik følgende af høringsnotatet:

"[...]Miljø- og Fødevareministeriet er også enig i ønsket om at målrette indsatsen til områder, hvor bindingskapaciteten i jorden på sigt risikerer at blive opbrugt, og hvor der er særligt store tab til vandmiljøet. Der er dog ikke på nuværende tidspunkt en tilstrækkelig god kortlægning til at dette kan håndteres som generelle regler. Miljø- og Fødevareministeriet vil frem til 2022 arbejde på at udvikle et kortgrundlag, som kan danne grundlag for en mere målrettet fosforindsats. Som et første skridt foreslår Miljø- og Fødevareministeriet en indsats på områder, hvor der er konstateret erosion, og

ministeriet ser gerne en videreudvikling på dette område i takt med, at viden om placeringen af områder, hvor bindingskapaciteten i jorden på sigt risikerer at blive opbrugt, forbedres. Efter ministeriets vurdering er dette ikke blot et spørgsmål om »våde jorde«, idet fosfortabet fra våde jorde afhænger af mange forhold ligesom visse vådområder omvendt kan være et virkemiddel i forhold til at reducere fosfortabet til vandmiljøet.

Endvidere bemærkes det, at den foreslåede fosforregulering i en række henseender er skærpet [...]"

1. Hvad er det for en ny viden, der er kommet frem, siden man kan gå fra en risikotilgang til en generel fosforregulering?
2. Hvad er det videnskabelige grundlag for at skærpe fosforreguleringen? Her ønsker jeg ikke, hvad ministeriet vurderer, men faktuelle videnskabelige undersøgelser, der er begrundelsen for paradigmeskiftet på dette område.
3. Hvad er det for et arbejde, der skal pågå indtil 2022?
4. Hvordan forestiller ministeriet sig, at virkemidler som fx minivådområder skal indgå, så danske landmænd kan forøge fosforforbruget?
5. Det fremgår af høringsnotatet for husdyrgodkendelsesloven, at: "Indledningsvist skal Miljø- og Fødevareministeriet bemærke, at den foreslåede fosforregulering er udtryk for en afvejning af hensynet til miljøet over for hensynet til erhvervets muligheder for at indrette sig på de nye krav." Vil I venligst fremsende og uddybe denne afvejning?

Ministeriet har endnu ikke forholdt sig til vores anmodning fra vores høringsvar til loven i efteråret 2016, selv her 9 måneder efter. Anmodningen havde følgende ordlyd:

"[...]Jeg må anmode om en vurdering af fosforudledningen fra en mark, der er veldrænet og kan komme af med vandet og en vurdering af fosforudledningen fra en våd, forsumpet eller oversvømmet mark, der ikke kan komme af med vandet. Denne vurdering kunne passende opstilles for forskellige jordtyper med forskellig beliggenhed og med forskellige fosfortal. Det er afgørende, at ministeriet ikke opstiller en fosforregel, der er velmenende, men i sidste ende reelt ikke sikrer imod fosfor i vandmiljøet [...]"

Jeg anmoder om, at I meget konkret forholder jer til ovenstående, samt at det detaljeret og grundigt fremgår af høringsnotatet.

Fosforlofter

¹ http://www2.mst.dk/wiki/husdyrvejledning_fosfor.ashx#Husdyrvejledning.Fosfor+-+Vurdering+Ophobning+af+fosfor+i+landbrugsjorden+11

Fosforlofterne synes ikke at tage hensyn til, hvor meget fosfor der årligt fjernes fra arealerne, og det er ikke fagligt funderet. Der er kæmpe forskel på den fosformængde, der fjernes fra arealerne afhængig af udbytte, afgrøde, fjernelse af halm, osv.

Det er ligeledes meget uforståeligt, at bekendtgørelsen bygger på fosfortal, når det er veldokumenteret, at fosfortallet er en meget usikker metode til bestemmelse af tilgængeligheden af fosfor.

Der bør indføres mulighed for justering af fosfortildelingen ud fra mere valide metoder som f.eks. DGT-metoden. Her må der opfordres til at ministeriet rådfører sig med fx lektor Søren Husted KU som er specialist i dette.

Fytase i foder

For at sikre høj udnyttelse af fosfor i foderet bliver der tilsat fytase. Fagligt er det ikke afklaret hvordan fosforet i gyllen opfører sig i forhold til plantetilgængelighed, når der bliver anvendt fytase.

Fosfor lofterne virker ikke kun mod ingen forringelser som var meningen i forhold til landbrugspakken, men også direkte som en stramning, når handelsgødning fremover skal indregnes i beregningen af fosforloftet.

Placering af fosforgødning er på visse arealer helt afgørende for at etablerer eksempelvis majs og vintersæd.

Derfor vil lofterne virke med stor forskellighed, i forhold til de jordtyper og klimaforhold, hvilket er helt urimeligt.

Fosforlofterne og biogas

Fosforlofternes firkantede udformning bliver en kæmpe udfordring for drift af fælles biogasanlæg. Specielt undtagelseskvægbrug vil få voldsomme ulemper ved at få afgasset deres gylle fremover. Det kan næppe have være hensigten at bremse udviklingen af biogas og på den måde tilskynde undtagelsesbrugene til ikke at afgasse gylle.

Lovtekniske bemærkninger

Jeg synes det er mystisk, at bekendtgørelsen vokser i størrelse. Den burde kunne reduceres markant. Herunder burde anmeldeordningerne helt udgå og erstattes med en generel mulighed for kommunerne til at godkende løbende mindre justeringer. De helt overordnede rammer for dette kunne eventuelt skrives ind i bekendtgørelsen.

Def. Produktionsareal kontra husdyranlæg

Husdyranlæg er i loven defineret som: "Stald eller lignende bygning eller anden indretning, hvor husdyr i almindelighed opholder sig eller har adgang til, med tilhørende dyrehold.". Produktionsareal synes nærmest at have samme meningsindhold.

Betingelsen om: "hvorpå dyrene kan opholde sig og har mulighed for gødningsafsætning" er lidt bizar, fordi, hvis de har adgang, så har de vel ret beset også mulighed for gødningsafsætning? Den eneste reelle forskel

synes at være, at "produktionsareal" indeholder en betingelse om, at dyrene kun har kortvarig adgang til, hvilket synes at være en mærkværdig betingelse.

Som jeg læser det, så er det centrale i definitionen: "dyrenes normale opholdsarealer, hvor der samtidig er gødningsafsætning". Eller blot: "Dyrenes normale opholdsarealer i husdyranlægget", hvor husdyranlægget allerede er defineret i loven. Dette kunne måske sprogligt anvendes, da man ellers risikerer, at begrebet bliver unødigt teknisk og svært at forstå. Den foreslåede definition vil formentlig også give den elasticitet, der altid er behov for fremadrettet.

Miljøstyrelsens teknologiliste

Enhver teknologi, der virker, bør kunne lægges til grund i forbindelse med ansøgningen. Det bør ikke være en gyldig betingelse, at Miljøstyrelsen skal fastlægge, hvad der faktisk gælder, endsige give en meddelelse med i forbindelse med ansøgningen. Det er kommunen, der skal vurdere og træffe afgørelse og det må være op til kommunen at fastlægge, om de vil acceptere en given teknologi. Kommunen kan naturligvis altid spørge Miljøstyrelsen, hvis de er i tvivl. Der synes ikke i loven at være krav om, at Miljøstyrelsen har monopol på at fastlægge bedste videnskabelige viden? Betingelsen juridisk ugyldig og bør bortfalde.

§ 4, stk. 4:

Ordlyden er: "De oplysninger, som ansøger fremlægger i miljøkonsekvensrapporten, skal være fuldstændige og af tilstrækkelig høj kvalitet.". Bestemmelsen er reelt helt indholdstom, fordi såfremt en myndighed modtager en ikke fyldestgørende ansøgning, så vil de jo efter forvaltningsretten anmode om yderligere oplysninger. Bestemmelsen synes alene at legitimere, at Miljøstyrelsen selv kan fastlægge, hvornår oplysninger er fyldestgørende. Her skal Miljøstyrelsen være varsomme med, at de ikke bliver overdommer i, hvornår en sag er oplyst tilstrækkeligt. Det må til syvende og sidst være godkendelsesmyndighedens vurdering og ikke Miljøstyrelsens vurdering. Tanken er måske, at en IT-teknikker kan sidde og fastlægge, hvornår IT-systemet skal afvise ansøgninger. Det lyder effektivt, men det er fremmedgørende og vil med stor sikkerhed føre til absurde situationer.

§ 4, stk. 5

Bestemmelsen har følgende ordlyd: "Ved udarbejdelse af miljøkonsekvensrapporten skal ansøger tage hensyn til tilgængelige resultater af andre relevante vurderinger foretaget i henhold til anden lovgivning.". Bestemmelsen nærmer sig det absurde, fordi hvad er det egentlig lige man mener. Hvad vil det sige sig at tage højde for resultater, der er udarbejdet efter anden lovgivning? Bestemmelsen er umulig at opfylde og vil derfor formentlig blive helt tilsidesat, fordi den er uforståelig. Den skal præciseres, og det er ikke tilstrækkeligt at præcisere det i vejledninger. Det skal fastlægges i retligt bindende regler. Det foreslås, at bestemmelsen udgår.

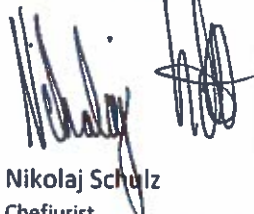
§ 4, stk. 7

Ordlyden er: "Ansøger skal sikre, at miljøkonsekvensrapporten er udarbejdet af kvalificerede og kompetente eksperter." Det er problematisk, hvis man kan afvise ansøgninger, fordi myndigheden ikke mener, at den person, der udfylder ansøgningen, er tilstrækkelig kompetent. Det bør være produktet og ikke ansøger, der skal være genstand for en vurdering.

§ 5

Det skal vel kun være relevante biaktiviteter ift. forureningsparametre, der er relevante ift. vurderingen? Det er vel ikke relevant, om der er en psykologpraksis eller en hælebar på ejendommen? Dette bør afgrænses og præciseres i ordlyden.

Med venlig hilsen

Nikolaj Schulz
Chefjurist

Bæredygtigt Landbrug
mobil. +45 60 14 12 30

E-mail: nsc@baeredygtigtlandbrug.dk

Web: www.baeredygtigtlandbrug.dk

Bæredygtigt
Landbrug

Høringssvar til udkast til Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse mv. af husdyrbrug.

Jeg vil foreslå en ændring i Bekendtgørelsens §14 stk 3 pkt 1:

Nuværende udkast § 14 stk.3 pkt 1:

"Antallet af dyreenheder skal i hvert staldafsnit reduceres med mindst 50 pct., dog mindst med 25 pct., hvis der skiftes til ammekvæg, får eller geder. Beregningen i forhold til det tilladte eller godkendte antal dyr beregnes ud fra omregningsfaktoren, som var gældende på tidspunktet, hvor produktionen blev tilladt, godkendt m.v. "

Jeg foreslår følgende udkast til § 14 stk.3 pkt 1:

"Total antallet af dyreenheder må ikke overstige det tilladte eller godkendte antal dyr på husdyrbruget. Ændringen må ikke medføre øget lugt- eller ammoniakemission."

Jeg foreslår evt. alternativt udkast til §14 stk 3 pkt 1:

"Antallet af dyreenheder i hvert staldafsnit beregnes om til produktionsareal. Produktionsarealet må anvendes til produktion af dyr, uanset dyretype i en dyregruppe. Beregningen af produktionsareal foretages i forhold til det tilladte eller godkendte antal dyr.

Ved skift mellem dyregrupper må der ikke ske en forøgelse af lugt- eller ammoniakemission."

Begrundelse:

Selvom begrebet dyreenheder afskaffes som produktionsrettigheder i den ovennævnte udkast til Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse mv. af husdyrbrug, vil jeg påpege at det ikke er lovligt at reducere husdyrbrugernes produktionsrettigheder, der er lovligt erhvervet, som der beskrevet i nuværende udkastets § 14 stk 3 pkt 1 (reduktion på mindst 50%, eller mindst 25 % hvis der skiftes til ammekvæg, får eller geder).

Skift mellem dyretyper eller dyregrupper, hvor der hverken sker forøgelse af ammoniak- eller lugt emission, er en produktionsrettighed der giver den nødvendige fleksibilitet i husdyrproduktionen.

Lovligt erhvervede produktionsrettigheder må ikke fratages fra en husdyrbruger, hvis der ikke sker en forøgelse af lugt- og/eller ammoniakemissionen.

Derudover:

Jeg vil opfordre, at der anvendes en bagatelgrænse ved skift af dyretyper, der omhandler raceskift og/eller mindre justeringer i produktionen. Således at disse ændringer ikke kræves en anmeldelse.

Med venlig hilsen / Kind regards / Met vriendelijke groeten

Bygnings- & strategikonsulent

Christien Bas

tlf. +45 3032 3028

danace

Skarp rådgivning til kvægbrugere!

Hørings svar på udkast til bekendtgørelser vedr. husdyrregulering

Miljøstyrelsen (MST) har sendt udkast til 6 bekendtgørelser vedr. husdyrregulering i høring i perioden 4. maj – 1. juni 2017, jf. høringsbrev af 4. maj 2017, ad j. nr.: MST-1240-00710.

Det drejer sig om følgende 6 bekendtgørelser:

- udkast til bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. (husdyrgødningsbekendtgørelsen),
- udkast til bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug (husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen),
- udkast til dele af bekendtgørelse om anvendelse af affald til jordbrugsformål (slambekendtgørelsen), der overføres til husdyrgødningsbekendtgørelsen,
- udkast til bekendtgørelse om brugerbetaling for godkendelse m.v. og tilsyn efter lov om miljøbeskyttelse og lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. (brugerbetalingsbekendtgørelsen),
- udkast til bekendtgørelse om miljøtilsyn (miljøtilsynsbekendtgørelsen) og
- udkast til bekendtgørelse om miljøregulering af visse aktiviteter (miljøaktivitetsbekendtgørelsen).

Danmarks Naturfredningsforening (DN) fremsender hermed høringssvar.

Generelle bemærkninger

DN må konstatere, at de foreliggende udkast til bekendtgørelser vedr. husdyrgødning og vedr. husdyrgodkendelser har en lang række vidtrækkende negative konsekvenser for varetagelsen af Danmarks natur, vandmiljø og drikkevand.

Overordnet kan det konstateres, at husdyrproduktionen i Danmark ikke fremover vil skulle vurderes og ske inden for rimelige rammer i forhold til beskyttelsen af grundvandet, og således heller ikke i forhold til beskyttelsen af danskernes drikkevandsforsyning.

Det kan endvidere konstateres, at de nødvendige vurderingskrav i henhold til de direktivmæssige forpligtelser ikke vil kunne overholdes, uden at kommunalbestyrelserne skal foretage konkrete vurderinger af husdyrprojekters påvirkning på natur og miljø og stille de nødvendige krav.

Det gælder både husdyrprojekter, der skal tillades eller godkendes efter den nye husdyrbrugslov, selvom de overholder de beskyttelsesniveauer, der følger af udkastene til bekendtgørelserne. Og det gælder de husdyrprojekter, der ifølge udkastene til bekendtgørelserne ikke kræver en tilladelse eller godkendelse.

DN må desværre også konstatere, at udkastene til bekendtgørelserne lægger op til at begrænse og besværliggøre husdyrproduktioner, som vil kunne fremme beskyttelsen af Danmarks natur i form af økologisk husdyrproduktion.

Med bekendtgørelsesudkastene søges det således at fremme intensiv husdyrproduktion på bekostning af økologisk produktion, der i langt højere grad vil kunne bidrage til at beskytte og fremme Danmarks natur end konventionel produktion. Det gælder både den natur, der er på land, og det gælder den natur, der er i vandmiljøet. Dette vil også kunne have store negative konsekvenser for udviklingen i Danmarks landområder, fx mht. arbejdspladser, bosætning og turisme.

Helt centralt står, at udkastet til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen lægger op til, at økologisk husdyrproduktion vil få sådanne krav til ammoniakemissionen, at fastholdelse, udvikling og omlægning til økologisk produktion i vidt omfang vil blive bremset. Det fremgår endvidere, at der agtes fastlagt stipladsdefinition på en sådan måde, at det yderligere vil hæmme den økologiske husdyrproduktion.

DN finder, at udkastene til bekendtgørelserne bør omfattes af en analyse og vurdering af konsekvenserne for dansk økologisk husdyrproduktion, mhp., at stillingtagen til udkastene kan ske på grundlag heraf.

Jf. DN's hørings svar på udkast til forslag om ny husdyrregulering af 24. oktober 2016 ses der fortsat ikke at være indført beskyttelsesniveauer for fx støj, påvirkning af omgivelserne i forbindelse med transportarbejde, fluegener, lys, indsigt mv. for omkringboende, samt påvirkning af landskabsværdier (i form af fx natur, friluftsliv, turisme, kulturhistorie, geologi, former og karakter) på en måde, at offentligheden eller kommunalbestyrelserne reelt får mulighed for at foretage vurderinger heraf. De meget forkortede høringsperioder, og krav til maksimale sagsbehandlingstid, udelukker således reelt, at der kan foretages de nødvendige vurderinger af sådanne forhold.

Bemærkninger til udkast til husdyrgødningsbekendtgørelsen (og slambe- kendtgørelsen)

Husdyrefterafgrøder

Det fremgår af 'Notat om udkast til ny husdyrgødningsbekendtgørelse og ændring af slambe- kendtgørelse af 4. maj 2017' (notatet om husdyrgødningsbekendtgørelse), at der lægges op til en præcisering af, hvad der forstås ved økologiske jordbrugsvirksomheder i forhold til husdy- refterafgrødekravet.

Det skyldes, at økologiske jordbrugsvirksomheder er undtaget dette krav, fordi der er en mindre kvælstofudvaskning fra disse virksomheder end fra konventionelle landbrug. Der lægges op til, at økologiske jordbrugsvirksomheder i denne sammenhæng omfatter virksomheder, som har ansøgt om autorisation som økologisk, skal betragtes som økologisk jordbrugsvirksomhed. Det fremgår endvidere af notatet om husdyrgødningsbekendtgørelse, at hvis det viser sig, at denne afgrænsning i et ikke ubetydeligt omfang giver anledning til at undtage virksomheder, vil det være problematisk i forhold til habitatdirektivet, og Miljøstyrelsen (MST) vil i så fald ændre definitionen.

Det fremgår ikke, på hvilket grundlag MST vil overvåge, om definitionen på økologiske jord- brugsvirksomheder i forhold til efterafgrødekravet giver anledning til de påpegede problemer, eller hvorledes en øget næringsstofudledning i strid med de direktivmæssige forpligtelser i så fald vil blive imødegået. DN antager, at MST vil konkretisere hvorledes overvågningen vil blive foretaget med henblik på, at sikre, at de direktivmæssige forpligtelser iagttages.

DN finder, at det vil være hensigtsmæssigt, at det fastlægges i bekendtgørelsen, hvad der skal forstås ved økologiske jordbrugsvirksomheder mhp., at udlægning af husdyrefterafgrøder sker inden for de direktivmæssige forpligtelser i habitatdirektivet.

DN opfordrer derfor til, at MST præciserer definitionen af økologiske jordbrugsvirksomheder i forhold til husdyrefterafgrødekravet i bekendtgørelsen, så det sikres, at den ikke vil kunne give anledning til, at der kan opstå problemer i forhold til habitatdirektivet.

Ammoniak

Det fremgår af udkastet til husdyrgødningsbekendtgørelsen, jf. notatet om husdyrgødningsbekendtgørelse, at der agtes indført en række generelle regler for udbringning af husdyrgødning. Reglerne skal sikre, at det fremover ikke er nødvendigt at vurdere og stille nødvendige vilkår i tilladelser og godkendelser af husdyrbrug for at imødegå en væsentlig indvirkning på miljøet som følge af ammoniakbelastning ved udbringning af husdyrgødning m.v.

Reglerne skal således sikre, at arealreguleringen for landbruget fremover alene kan ske gennem generelle regler, herunder inden for rammerne af de direktivmæssige forpligtelser om vurdering af husdyrbrugsprojekter, der kan have en væsentlig indvirkning på miljøet. Dvs. reglerne skal sikre et tilstrækkeligt beskyttelsesniveau til, at der ikke skal foretages en konkret vurdering af husdyrprojekter i overensstemmelse med forpligtelserne i habitatdirektivet og VVM-direktivet.

Det er DNS opfattelse, at udkastet til de generelle regler for udbringning af husdyrgødning ikke i tilstrækkelig grad vil sikre mod, at der ikke kan opstå en væsentlig indvirkning af ammoniak som følge af udbringning af husdyrgødning. Det vil således fortsat være nødvendigt med en konkret vurdering af husdyrprojekter og fastlæggelse af nødvendig vilkår

Udkastet lægger således op til, at alene kategori 1-natur samt højmoser og lobelliesøer, der er omfattet af kategori 2-natur, skal omfattes af de generelle regler. Der lægges ikke op til at regulere væsentlig miljøpåvirkninger på øvrig ammoniakfølsom natur. Det gælder ammoniakfølsom natur inden for Natura 2000-områder, som ikke er omfattet af kategori 1-natur, heder og overdrev, der er omfattet af kategori 2-natur, og det gælder anden ammoniakfølsom natur, herunder ammoniakfølsom natur, der er yngle- og rasteområder for bilag IV-arter.

Særligt skal der også henvises til, at eksempelvis, at eng, mose og kær er naturtyper, som jf. naturbeskyttelsesloven kan registreres som eng, kan være ammoniakfølsomme. Tilsvarende gælder det for eksempelvis klitarealer.

Der er henset til baggrundsbelastningen og henset til husdyrprojekter heller ikke med udkastet taget højde for den kumulative effekt af en ammoniakbelastning ved udbringning.

Med udkastet udelukkes i øvrigt, at offentligheden og særligt andre med interesse i en husdyrbrugssag, kan bidrage med oplysninger eller i øvrigt klage.

Dette betyder for det første, at det vil være påkrævet, at kommuner i forbindelse med en ansøgning om et husdyrprojekt skal foretage en konkret vurdering og stille nødvendige vilkår til udbringning af husdyrgødning i en tilladelse eller godkendelse af projektet. Det er således et krav i medfør af habitatdirektivet, at der skal foretages en vurdering af projekters påvirkning på yngle- og rasteområder for bilag IV-arter, og stilles nødvendige vilkår i en tilladelse eller godkendelse for at sikre mod en væsentlig påvirkning af disse områder. Dette betyder også, at der vil skulle foretages en konkret vurdering af husdyrprojekter som følge af VVM-direktivet.

I den hidtidige regulering har kommunerne i forbindelse med et husdyrprojekt kunnet foretage en konkret vurdering af, hvorvidt det var nødvendigt at stille vilkår om udbringning af hensyn til at imødegå en væsentlig påvirkning med ammoniak.

DN bakker op om, at miljøreguleringen af landbrugsarealerne overgår til generelle regler, og tilladelser og godkendelser af udbringningsarealer for husdyrgødning således erstattes af generelle regler. Forudsætningen for at kunne gennemføre dette er imidlertid, at reglerne ikke til-sidesætter de direktivmæssige vurderingsforpligtelser og forpligtelser til at imødegå en væ-

sentlig miljøpåvirkning fra husdyrprojekter – herunder den kumulative effekt - som følger af habitatdirektivet og VVM-direktivet.

DN foreslår, at husdyrgødningsbekendtgørelsen fastlægger regler til at imødegå en væsentlig indvirkning på miljøet som følge af ammoniakbelastning ved udbringning af husdyrgødning m.v. for ammoniakfølsom natur. Dvs. reglerne skal omfatte såvel kategori 1-natur, kategori 2-natur som kategori 3-natur, herunder ammoniakfølsomme skove. Desuden skal reglerne sikre, at anden ammoniakfølsom natur omfattes af reglerne. Det vil fx sige naturtyper som næringsfattig eng, klitareal og kær.

Fosfor

Det fremgår af udkastet til husdyrgødningsbekendtgørelsen, at der agtes indført generelle regler til at imødegå erosion af jord, der modtager husdyrgødning, og derfor indebærer risiko for fosforforurening af vandmiljøet. Jf. notatet om husdyrgødningsbekendtgørelse henvises der til, at med nuværende viden har det ikke været muligt at udarbejde et landsdækkende kort over, hvor erosionsbegrænsende tiltag vil være nødvendig for at forhindre erosion af fosforholdig jord til vandmiljøet.

Der findes i dag viden og også kortlægning af arealer, hvor der er sandsynlighed for, at der kan opstå erosion af jord, der kan bevirke forurening af vandmiljøet med fosfor fra udbragt husdyrgødning. DN anbefaler derfor, at der udarbejdes et vejledende kort, der giver et overblik over de områder, hvor der kan være risiko for jorderosion. Når der foreligger tilstrækkelig viden bør der udarbejdes et landsdækkende kort over arealer, hvor det vil være nødvendigt at forhindre erosion af fosforholdig jord til vandmiljøet.

Det fremgår af udkastet til husdyrgødningsbekendtgørelsen, at jordbrugsvirksomheder, der anvender over 80 kg N/ha, skal sørge for foranstaltninger, der under normale vejrforhold forhindrer erosion af jord til nærmere bestemte vandmiljøer.

Da husdyrgødning indeholder forskellige mængder fosfor afhængig af gødningstype, kan det ikke være indholdet af kvælstof, der skal være afgørende for nødvendige tiltag til at imødegå jorderosion, der kan føre til fosforforurening af vandmiljøet.

DN antager derfor, at i den endelige bekendtgørelse vil det blive fastlagt, hvor meget fosfor, der maksimalt må udbringes pr. hektar, uden at der skal sørges for foranstaltninger til at sikre mod jorderosion under normale forhold. DN finder, at denne grænse bør fastlægges til 1 kg P/ha.

Bemærkninger til udkast til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen

Adskillelse af arealregulering og anlægsregulering

Det fremgår af udkast til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, jf. MSTs notat om udkast til ny husdyrgodkendelsesbekendtgørelse af 4. maj 2017 (notat om husdyrgodkendelsesbekendtgørelse), at der gennemføres en anlægsregulering af husdyrbrug, der omfatter krav om godkendelse eller tilladelse efter husdyrbrugslovens regler.

De grundlæggende krav til vurdering og godkendelse/tilladelse, som der lægges op til med udkastet til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, forudsætter, at der er et tilstrækkeligt beskyttelsesniveau i medfør af arealreguleringen til, at der kan foretages vurdering af husdyrprojekter og tilladelse/godkendelse uden yderligere vurdering af projektets udbringningsarealer. Med henvisning til bemærkningerne til udkast til husdyrgødningsbekendtgørelsen ses det ikke at være tilfældet.

I overensstemmelse med § 33 i udkastet til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen vil det således være nødvendigt, at der husdyrprojekters miljøpåvirkning vurderes sammen med en konkret vurdering af den miljøpåvirkning, som de generelle arealregler, der lægges op til at gennemføre, vil afstedkomme. Denne vurdering vil omfatte både husdyrprojektet i sig selv og vur-

dering i forhold til kumulation med udbringning af husdyrgødning m.v. i øvrigt, jf. direktivmæssige vurderingsforpligtelser af husdyrbrug.

Der vil således fx skulle foretages en vurdering af husdyrprojekters ammoniakpåvirkning på natur i sin helhed, herunder både påvirkningen af natur, der ikke er omfattet af de regler, der følger af udkast til husdyrgødningsbekendtgørelsen, og påvirkningen af natur, der ikke er omfattet af § 2 i udkast til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Desuden vil der skulle foretages en vurdering af påvirkningen af grundvandet, herunder særligt drikkevandet.

Det er DNs indtryk, at med udkast til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen har det været intentionen, at der ikke fremover skal foretages sådanne vurderinger af husdyrprojekter.

Som også nævnt ovenfor, bakker DN op om, at miljøreguleringen af landbrugsarealerne overgår til generelle regler, dvs. tilladelser og godkendelser af udbringningsarealer for husdyrgødning erstattes af generelle regler.

Forudsætningen for at kunne gennemføre dette er imidlertid, at disse generelle regler ikke tilsidesætter de direktivmæssige vurderingsforpligtelser og forpligtelser til at imødegå en væsentlig påvirkning fra husdyrprojekter – herunder den kumulative effekt - som følger af habitatdirektivet og VVM-direktivet.

DN foreslår, at udkastet til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen suppleres, så der foreligger et tilstrækkeligt beskyttelsesniveau, herunder et tilstrækkeligt beskyttelsesniveau vedr. ammoniak og vedr. grundvand til, at husdyrprojekter kun kan etableres, når de ikke har en væsentlig påvirkning på miljøet. Det vil muliggøre, at der ikke skal stilles vilkår i en tilladelse eller godkendelse på grundlag af en vurdering af arealerne.

Det fremgår, at MST skal kunne ændre husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag, jf. § 73. Dvs. styrelsen vil kunne ændre på bl.a. de beskyttelsesniveauer, der fremgår af bilagene. Det fremgår ikke efter hvilke kriterier, MST kan foretage disse ændringer, herunder heller ikke, om det vil skulle ske på et videnskabeligt funderet grundlag.

DN finder, at det bør fastlægges på hvilket grundlag, at MST kan foretage ændringer i bekendtgørelsens bilag.

Anmeldelsesordninger

Med udkastet til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen agtes der indført og videreført en række anmeldelsesordninger.

For flere af ordningerne ses der ikke at være taget det fornødne hensyn til påvirkning af nærliggende natur. De vil således ikke kunne anvendes, selvom de overholder de betingelser, der er anført i udkastet til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Kommunalbestyrelserne vil således i henhold til § 19, stk. 3 skulle fastslå, at det anmeldte forudsætter en godkendelse eller tilladelse i henhold til husdyrbrugsloven. Dette gælder anmeldelsesordningerne i §§ 12, 16, 17 og 18.

Forudsætningen for, at anmeldelsesordningerne kan udnyttes, er således, at der er en afstand mellem produktionsarealet og ammoniakfølsom natur, så denne natur ikke påvirkes væsentligt. Det gælder såvel natur, der er omfattet af § 2 i bekendtgørelsesudkastet (herunder også kategori 3-natur) som natur, der i øvrigt er ammoniakfølsomt, jf. også bemærkningerne vedr. ammoniakfølsom natur, der ikke er omfattet af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 2.

DN foreslår, at anmeldelsesordning efter § 12 ændres. Kravet om afstand til ammoniakfølsom natur foreslås således ændret, så det er en forudsætning for at kunne anvende ordningen, at der samlet sker en fjernelse af næringsstoffer fra de arealer, der afgræsses af det dyrehold til

naturafgræsning, der vinteropstaldes. Dette vil samtidig yderligere kunne bidrage til, at der sker en værdifuld afgræsning efter ordningen, som der er et stort behov for på mange danske naturarealer.

Med anmeldelsesordningerne i henhold til §§ 10 og 11 lægges der op til, at der kan etableres en række forskellige meget store bygningskroppe uden godkendelse eller tilladelse efter husdyrbrugsloven.

Efter § 10 kan der således opføres (og ændres og udvides på) halmlader, maskinhaller, malke- rum, kornlagre og lagre til opbevaring til foder m.v. på op til en højde af 21 meter alene ved anmeldelse.

Efter § 11 kan der opføres (og ændres og udvides på) på ensilageopbevaringsanlæg og lagre til opbevaring af foder på op til 3.000 m² alene ved anmeldelse. Det svarer til, at der kan bygges 12 parcelhuse med en grundplan á 250 m².

DN konstaterer, at det er et meget voldsomme bygningsanlæg, der kan etableres efter disse anmeldelsesordninger uden offentligheden og omkringboende generelt får mulighed for, at kommentere på sådanne projekter. Og det vil betyde, at der vil kunne foretages byggeri efter disse anmeldelsesordninger, som i betydeligt omfang vil kunne forringe eksempelvis lokalområdets værdi som bosætningsområde.

Der stilles ikke krav om afskærmende beplantning i anmeldelsesordningen i henhold til § 10. Det bør være et krav, såfremt anmeldelsesordningen skal kunne gennemføres, og den således kun tillader etablering af byggekroppe, der ikke får på en væsentlig indvirkning på miljøet, herunder eksempelvis landskab og omkringboende.

Det står i øvrigt i kontrast til kravene, der er lagt op til i anmeldelsesordningen i henhold til § 11, hvor der er krav om afskærmende beplantning.

Hvorfor, der ikke stilles krav om afskærmende beplantning i anmeldelsesordningen i § 10, mens det er tilfældet i anmeldelsesordningen i § 11 er ubegrundet. Dette uagtet, at der som nævnt er tale om mulighed for at etablere særdeles store bygningskroppe både i anmeldelsesordningen efter § 10 og i anmeldelsesordningen efter § 11.

I anmeldelsesordning i henhold til § 11 er det anført, at det er et krav, at der skal etableres en afskærmende beplantning i form af løvtræer og buske, der er naturligt hjemmehørende i området.

Der stilles således ikke krav om, at der skal være tale om danske hjemmehørende træer og buske, og heller ikke i hvilket omfang, den afskærmende beplantning skal have. Der henvises til § 11, stk. 7.

DN anbefaler, at kravet vedr. afskærmende beplantning præciseres, så det sikres, at den afskærmende beplantning skal etableres i overensstemmelse med hensigten med kravet.

Der bør således stilles krav om, at der skal være tale om en afskærmende beplantning bestående af hjemmehørende træ- og buskarter. I modsat fald kan der etableres afskærmende beplantning, der ikke tilgodeser de hensyn, herunder det danske landskabs naturværdier, som er formålet med beplantningen.

Der bør også stilles krav om bredden – fx minimum svarende til et 3-rækket læbælte – samt krav om minimumshøjde på 50 pct. af den bygningskrop, der skal afskærmes med beplantning, samt at den afskærmende beplantning omkranser den bygningskrop, der anmeldes.

Der bør stilles tilsvarende krav om afskærmende beplantning over for de bygningskroppe, der kan etableres i henhold til anmeldelsesordningen i § 10.

Bemærkninger til udkast til miljøtilsynsbekendtgørelsen

Reaktivt tilsyn

Det fremgår af udkastet til miljøtilsynsbekendtgørelsen, at de nye regler, der indføres for tilsyn med udbringningsarealerne fremover vil være et reaktivt tilsyn, samt at tilsynet begrænses til et tilsyn om ulovlige forhold.

I MSTs notat om udkast til ændring af miljøtilsynsbekendtgørelsen af 4. maj 2017 henvises der til, at dette reaktive tilsyn fx kan være foranlediget af en klage fra en nabo.

DN skal understrege, at de regler, der agtes indført for udbringning af husdyrgødning, såvel som skelnen mellem lovlige og ulovlige forhold er komplekse. Komplexiteten skyldes ikke mindst, at der skelnes mellem forskellige naturtyper, deres størrelse og ikke mindst deres lokaliserings i forhold til hvilke krav, der skal følges for udbringning.

Hvis reglerne gøres mere ensartede i forhold til ammoniakfølsom natur, vil de ikke bare bidrage til den nødvendige beskyttelse af ammoniakfølsom natur. De vil også gøre dem langt mere gennemskuelige, herunder ikke mindst for naboer.

Med det reaktive tilsyn af komplicerede regler pålægges kommunerne at skulle løfte en betydelig tilsynsopgave. Denne opgave bør MST ikke blot henvise til, bliver løftet, fx via klage fra naboer.

DN anbefaler derfor, at tilsynet ændres fra at være et reaktivt tilsyn til et regelmæssigt tilsyn, og reglerne for ammoniakfølsom natur gøres ensartede for ammoniakfølsom natur.

Tilsyn af jorderosion/fosforudledning

Det fremgår af udkastet, at ved relevante vejrforhold skal kommunerne påse, om reglerne om fosforerosion i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen overholdes.

Som nævnt i bemærkningerne oven for til udkastet til husdyrgødningsbekendtgørelsen findes der i dag viden og også kortlægning af arealer, hvor der er sandsynlighed for, at der kan opstå erosion af jord, der kan bevirke forurening af vandmiljøet med fosfor.

Og som det også fremgår oven for anbefaler DN, at der udarbejdes et vejledende kort, der giver et overblik over de områder, hvor der kan være risiko for jorderosion.

Et sådant kort vil kunne være et vigtigt bidrag til kommunernes tilsynsarbejde. Samtidig vil det kunne være et godt bidrag for landmænd såvel som lokale i området til at få et overblik over, hvor der kan opstå problemer med jorderosion, og gøre det muligt at foregribe jorderosion, frem for efterfølgende at skulle gennemføre indsatser til at rydde op efter en udledning med fosfor mv.

DN opfordrer MST til snarest at få udarbejdet et sådant vejledende kort. Det kan eventuelt ske i samarbejde med kommunerne.

Bemærkninger til udkast til miljøaktivitetsbekendtgørelsen

DN konstaterer, at grænsen for, hvornår et husdyrhold anses for at være erhvervmæssigt videreføres som udgangspunkt i udkastet, samt at der agtes gennemført en fast regel i miljøaktivitetsbekendtgørelsen for, hvornår blandede dyrehold er ikke-erhvervmæssig.

Bemærkninger til udkast til brugerbetalingsbekendtgørelsen

DN har ikke bemærkninger til udkastet.

1. juni 2017

SEJ

DI-2017-05505

Mst-1240-00710

Miljøstyrelsen
Strandgade 29
1401 København K

Dansk Industri
Confederation of Danish Industry

mst@mst.dk

DI's høringssvar på ændret slam- og husdyrgødningsbekendtgørelse

Miljøstyrelsen har den 4. maj 2017 udsendt høring af 6 bekendtgørelser vedrørende ny husdyrregulering med høringsfrist den 1. juni 2017. DI har i dette høringssvar udelukkende forholdt sig til ændringen af slambekendtgørelsen og herunder specielt flytningen af anvendelsesreglerne til husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Anvendelsesreglerne i forhold til kvælstof i slambekendtgørelsen har altid været en omskrivning af dyreenhederne fra husdyrgødningsbekendtgørelsen til kg pr. ha. Når reglerne for anvendelse af husdyrgødning opdateres, så der fremover anvendes kg i stedet for dyreenheder, så er det en fornuftig konsekvens at samle anvendelsesreglerne i en bekendtgørelse.

En række affaldsprodukter anvendes imidlertid som gødning efter dets indhold af fosfor. Hidtil har der kunnet doseres fosfor for tre år ad gangen op til 90 kg/ha, mens der med de foreslåede ændringer udelukkende kan udbringes 30 kg pr. ha beregnet på bedriftsniveau. Det er muligt at dosere 90 kg pr. ha på 1/3 af arealet og ingen fosforgødning på resten. DI er bekymrede for, om de ændrede fosforanvendelsesregler vil være problematiske for genanvendelsen af affaldsprodukter, særligt på mindre bedrifter hvor anvendelse af affaldsprodukt på 1/3 af arealet kan være urentabelt, og en mindre udspredning pr ha kan være såvel teknisk som økonomisk u hensigtsmæssigt.

Samlet vurderer DI, at omlægningen i slambekendtgørelsen er fornuftig, men finder ikke, at de opregnede administrative lettelser kommer de affaldsproducerende virksomheder til gode, de skal derimod forholde sig til regler i to forskellige bekendtgørelser fremadrettet.

DI står naturligvis til rådighed med uddybning af ovenstående, hvis det ønskes.

Med venlig hilsen

Svend-Erik Jepsen

Miljøstyrelsen
Att: mst@mst.dk
cc til amads@mst.dk

Fredericia, 01-06-2017

Høringssvar til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen og husdyrgødningsbekendtgørelsen j.nr. MST-1240-00710

Danske Svineproducenters bemærkninger:

Danske Svineproducenter takker for muligheden for at afgive høringssvar på ovenstående bekendtgørelse og har følgende kommentarer:

Generelt

Danske Svineproducenter genkender generelt flere af de nye regler og tanker fra Natur- og Landbrugs Kommissionens arbejde. Der lægges op til forenklinger og større fleksibilitet, og vi ser positivt på mange af tiltagene, herunder afskaffelse af dyreenhedsbegrebet. Især opdelingen af stald og mark med emissionsregulering pr. stiplads og en samlet N- (170 kg) og P- (35-39 kg) regulering vedrørende marken. Det giver mindre unødvendigt bøv! og administrative lettelser i forbindelse med en ny husdyrgodkendelse.

Men vi kunne ønske os, at ministeriet var gået endnu længere med Natur- og Landbrugs Kommissionens overvejelse og arbejdet for lovmæssige ændringer både i Danmark og EU, som kunne give en emissionsbaseret husdyrbrugsgodkendelse. Dette ville give de landmænd, som ønskede at implementere nye miljøforbedrende teknologier, mulighed for samtidigt at øge deres produktion tilsvarende uden en ny grundlæggende miljøansøgning og efterfølgende godkendelse.

Specifikt - husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen

Ad § 10, stk. 1

Vi ønsker at få tilføjet "udleveringsrum" efter maskinhal, malkerum ...

Udleveringsrum bruges til at samle smågrise eller slagtedyr i et særligt rum umiddelbart inden pålæsning. Det sikrer større smittebeskyttelse og en effektiv arbejdsgang for alle parter (landmand, vognmand og evt. myndighedskontrol ved læsning til direkte eksport).

Dette sikrer en klar fortolkning af om, et udleveringsrum kan etableres via en anmeldelse, uden at dette areal ifølge definitionen indgår som en andel af husdyrbrugets produktionsareal (de arealer, som har emission af lugt og ammoniak).

Ad § 14, stk. 3, nr. 1

Her synes vi, at kravet om, at antal af dyreenheder i hvert staldafsnit skal reduceres med mindst 50 pct. er ufagligt begrundet, kan medføre tab og er helt unødigt restriktivt. For eksempel er emissionen af ammoniak fra et smågrisehold udtrykt per dyrenhed kun ca. 50 % af, hvad den er i et både typisk so- og slagtesvinehold. I situationer med dyreskift fra slagtesvin og sohold med smågrise til smågrisehold (7-30 kg), så er der ikke fagligt grundlag for at kræve reduktion i antal dyreenheder. Her skal kunne ske dyreskift i forholdet 1:1.

Tilsvarende skal der kunne ske dyreskift i forholdet 1:1 ved skift fra sohold til slagtesvinehold.

Ad § 17, stk. 3, nr. 2

Vi er usikre på, hvad der forstås og hensigten med denne formulering: *"Den samlede vægt af slagtesvin på stald i hvert staldafsnit (antal stipladser * gennemsnitsvægt pr. slagtesvin på stald) må ikke øges i forhold til den samlede vægt på stald, som er tilladt eller godkendt"*.

Reglerne vedr. arealkrav til dyrevelfærd sikrer, at der ikke bare kan produceres uhæmmet antal kg pr. kvadratmeter, og i alle miljøgodkendelser givet, siden den seneste husdyrlov trådte i kraft i 2007, er der for hver godkendelse indtegnet de stalde, hvori der er husdyrproduktion. Det vil sige, at kommunen til enhver tid ved tilsyn kan håndhæve, om der er produktion andre steder på lokaliteten end det godkendte husdyranlæg.

På det grundlag foreslår vi, at § 17, stk. 3, nr. 2 slettes.

Ad § 30

I dag vurderes genegrænser for lugt efter både den vejledende FMK-metode fra før 2007 samt efter "Den nye lugtvejledning fra 2007".

Det er afgørende vigtigt, at der som beskrevet i lovbemærkningerne, hurtigst muligt udredes et fagligt grundlag, som gør op med nuværende irrationel dobbeltregulering af lugtgener. Reguleres der eksempelvis alene efter "Den nye lugtvejledning fra 2007", vil alle naboer være ligestillet med hensyn til beregning af genegrænsen for lugt uafhængigt af afstand fra nabohus til husdyrbruget.

Ad bilag 4

I bilag 4 er kun beskrevet driftsvilkår for staldforsuring. Vi forventer, at der tilsvarende kommer driftsvilkår for de andre teknologier på teknologilisten.

Når driftsvilkår opløftes på bekendtgørelsesniveau og ikke længere er vejledende for kommunerne, så skal det sikres, at listen med vilkår både er praktiske og fleksible at gennemføre. Der skal være plads til individuelle hensyn i udnyttelsen af kapaciteten og andre hensyn.

Ved udarbejdelse af vilkår for de enkelte teknologier, er det vigtigt at inddrage erfarne rådgivere, kommunale sagsbehandlere og andre personer med driftserfaring af miljøteknologi. Der skal sikres fleksibel beskrivelse af vilkår, så der både kan rummes forskel i antal driftstimer, grad af køleeffekt med mere.

Specifikt - husdyrgødningsbekendtgørelsen

Ad § 36, stk. 4 og stk. 7

Vi er af den opfattelse, at Miljøstyrelsen har fejltolket de europæiske anbefalinger i forhold vet-zink og de afledte konsekvenser, som anbefales for, at bruge vet-zink miljømæssigt forsvarligt. De

europæiske anbefalinger bygger på brug af zink til smågrise i alderen fra 7-25 kg, som er en gængs termologi i resten Europa, mens vi i Danmark opererer med 7-30 kg produktion. Derfor bør der ske en korrektion i forhold til det udskilte fosfor fra smågrisehold, således der korrigeres til vægtintervallet 6,8-25 kg.

En sådan korrektion vil betyde, at andelen af smågrisegylle fra et normalt sohold kommer langt under 40 pct. af den samlede gyllemængde, og gylle dermed kan udbringes på arealerne hvert år. Vet-zink bruges typisk inden for de første to uger efter fravæning, og det samlede zinkindhold i gyllen er således pænt inden for de europæiske miljømæssige rekommandationer ved brug af vet-zink, og der er således ingen problemer med at udbringe gylle fra ejendomme med søer og smågrise i samme gylleanlæg hvert år.

Ad § 30 stk. 3 nr. 4

Vi er helt uforstående over de foreslåede stramninger til bræmmer, hvor der ikke må udbringes husdyrgødning op til naturområder. Vi mener ikke, en udvidelse af bræmmen fra 10 til 20 meter kan give en dokumenterbar effekt på naturområderne.

Med venlig hilsen

Danske Svineproducenter
Nicolaj Nørgaard

Miljøstyrelsen
Strandgade 29
1401 København K

Sendt til: erhverv@mst.dk

30. maj 2017

Datatilsynet
Borgergade 28, 5.
1300 København K

CVR-nr. 11-88-37-29

Telefon 3319 3200
Fax 3319 3218

E-mail
dt@datatilsynet.dk
www.datatilsynet.dk

J.nr. 2017-122-1380
Dok.nr. 430451
Sagsbehandler
Mikkel Brandenborg
Stenalt

Vedrørende udkast til bekendtgørelse om miljøtilsyn – styrelsens j.nr. MST-1240-00710

Ved e-mail af 4. maj 2017 har Miljøstyrelsen anmodet om Datatilsynets eventuelle bemærkninger til ovennævnte udkast til ændring af bekendtgørelse om miljøtilsyn.

Datatilsynet har følgende bemærkninger til de anførte ændringer:

1. Persondataloven¹ gælder ifølge lovens § 1, stk. 1, for behandling af personoplysninger, som helt eller delvis foretages ved hjælp af elektronisk databehandling, og for ikke-elektronisk behandling af personoplysninger, der er eller vil blive indeholdt i et register.

Personoplysninger er i persondatalovens § 3, nr. 1, defineret som enhver form for information om en identificeret eller identificerbar fysisk person.

Det indebærer, at oplysninger om juridiske personer, såsom aktieselskaber, anpartsselskaber m.v., falder uden for lovens almindelige regulering. Derimod er oplysninger om enkeltmandsejede virksomheder omfattet af definitionen. Det samme gælder interessentskaber i det omfang, interessenterne er fysiske personer.

2. Den nugældende bekendtgørelses kapitel 3 og 4 indeholder regler om offentliggørelse af oplysninger om bl.a. påbud, forbud og indskærperler givet til de omfattede virksomheder. I bekendtgørelsens § 11, stk. 3, § 12, stk. 5, og § 20, stk. 6, er det fastsat, at offentliggørelse sker med de begrænsninger, der følger af *anden lovgivning*.

I det foreliggende udkast er henvisningen til anden lovgivning fjernet, og det er i stedet angivet, at offentliggørelse sker med de begrænsninger, der følger af *lov om aktindsigt i miljøoplysninger*.

Det er Datatilsynets forståelse, at persondatalovens § 8 om behandling af oplysninger om bl.a. strafbare forhold ikke skal iagttages ved offentliggørelse af personoplysninger efter de nævnte bestemmelser i bekendtgørelsen, idet lo-

¹ Lov nr. 429 af 31. maj 2000 om behandling af personoplysninger med senere ændringer.

vens § 8 er fraveget ved miljøbeskyttelseslovens² § 79 c om offentliggørelse og offentlig annoncering.

Dette ændrer dog ikke ved, at offentliggørelse af personoplysninger i medfør af bekendtgørelsen skal ske under iagttagelse af de regler i persondataloven, der ikke er fraveget, herunder afsnit III om de registreredes rettigheder samt de grundlæggende principper i lovens § 5 om bl.a. saglighed og proportionalitet. Disse rettigheder og principper videreføres med databeskyttelsesforordningen³, der får virkning fra den 25. maj 2018.

Datatilsynet anbefaler på denne baggrund, at henvisningen til ”anden lovgivning” opretholdes i bekendtgørelsens § 11, stk. 3, § 12, stk. 5, og § 20, stk. 6.

Med venlig hilsen
Mikkel Brandenborg Stenalt

² Lovbekendtgørelse nr. 1189 af 27. september 2016 om miljøbeskyttelse.

³ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF.

Anne-Marie Madsen

Fra: Dansk Arbejdsgiverforening <DA@da.dk>
Sendt: 5. maj 2017 09:25
Til: Anne-Marie Madsen
Emne: SV: Høring af 6 bekendtgørelser vedr. ny husdyrregulering

Kære Anne-Marie Madsen

Under henvisning til det til DA fremsendte høringsbrev af g.d. vedrørende ovennævnte skal vi oplyse, at sagen falder uden for DA's virkefelt, og at vi under henvisning hertil ikke ønsker at afgive bemærkninger.

Med venlig hilsen

Jonas Björk
Kontorelev

DANSK ARBEJDSGIVERFORENING

Vester Voldgade 113
DK-1790 København V
Direkte +45 33 38 94 28
Mobil
E-mail jbj@da.dk
Web www.da.dk

Fra: Anne-Marie Madsen [<mailto:amads@mst.dk>]

Sendt: 4. maj 2017 15:41

Til: Anne-Marie Madsen

Cc: samfund@advokatsamfundet.dk; atvmail@atv.dk; Info-Akademiraadet; info@alectia.com; altox@altox.dk; jesper@aquacircle.org; Arbejdstilsynet; ai@asfaltindustrien.dk; info@astma-allergi.dk; MST - Pesticider og Genteknologi (enhedens postkasse); brs@brs.dk; BM Postkasse; kaskelot@mail.dk; biogas@lf.dk; mail@brancheforeningenkraftvarme.dk; bgorj@lf.dk; kontakt@bryggeriforeningen.dk; bat@batkartellet.dk; info@byggesoc.dk; info@baeredygtigtlandbrug.dk; sm@sm.dk; miljoe@tmf.kk.dk; co@co-industri.dk; cowi@cowi.dk; dakofa@dakofa.dk; info@dakofo.dk; danak@danak.dk; gitu@di.dk; mail@dkfisk.dk; dif@dif.dk; post@jaegerne.dk; info@landboudom.dk; dn@dn.dk; post@sportsfiskerforbundet.dk; dst@dst.dk; info@dkvind.dk; mail@danskaffaldsforening.dk; danskvakultur@danskvakultur.dk; fkjerulf@mail.dk; Dansk Arbejdsgiverforening; post@autogenbrug.dk; dbotf@mail.tele.dk; info@danskbyggeri.dk; db@byplanlab.dk; de@danskeenergi.dk; debra@energibranchen.dk; hoeringssager@danskerhverv.dk; mail@danskfjernvarme.dk; teamstr@gmail.com; danskgartneri@danskgartneri.dk; dgc@dgc.dk; info@christmastree.dk; post@dansk-kennel-klub.dk; metal@danskmetal.dk; jj@danskmiljoteknologi.dk; info@dmogt.dk; dof@dof.dk; kopenhagenfur@kopenhagenfur.com; info@plantevaern.dk; renotextil@grenaas.net; info@skovforeningen.dk; dtl@dtl.eu; danskehavne@danskehavne.dk; info@danskemaritime.dk; post@dmoge.dk; info@mejeri.dk; regioner@regioner.dk; fsr@fsr.dk; info@danskevineproducenter.dk; info@danskevv.dk; dtl@dtl-dk.dk; danva@danva.dk; mail@datalogisk.dk; dt@datatilsynet.dk; dca@au.dk; dce@au.dk; dds@skytten.dk; De Økonomiske Råd; jnl@lf.dk; scitech@au.dk; info@ecocouncil.dk; dhi@dhigroup.com; ds@ds-net.dk; aqua@aqua.dtu.dk; info@env.dtu.dk; em@basse.dk; eof@eof.dk; EFKM - Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet; energinet.dk@energinet.dk; Energistyrelsens officielle postkasse; 1-DEP Erhvervs- og Vækstministeriets officielle postkasse; erst@erst.dk; eurofins@eurofins.dk; info@eurolabdanmark.dk; hoering@3f.dk; nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk; Finansministeriets postkasse; bestyrelsen@broendborer.dk; info@zincinfo.dk; Midtjyllandvest@fredningsnaevn.dk; mail@envina.dk; mail@fdkv.dk; biodynamisk-forening@mail.tele.dk; tv@nordicline.dk; bj@ecoteck.dk; fmn@fmn.dk; fes@mil.dk; borgerservice@frederiksberg.dk; fr@friluftsraadet.dk; sekretariat.fl@youseepost.dk; hoering@fvst.dk; GST - Geodatastyrelsens hovedpostkasse; geus@geus.dk; ga@ga.dk; greennetwork@greennetwork.dk; info.dk@greenpeace.org; mail@gronhverdag.dk; info@hedeselskabet.dk; hta@ifro.ku.dk; post_kommunal@hk.dk; hoering@horesta.dk; ida@ida.dk; itd@itd.dk; jm@jm.dk; kalktegl@mail.dk;

**FINANS
DANMARK**

Miljøstyrelsen
Strandgade 29
1401 København K
Aft. mst@mst.dk (cc. amads@mst.dk) (j.nr. MST-1240-00710)

Høringsvar om bekendtgørelse om husdyrregulering og husdyrsgødningsbekendtgørelse

Miljø- og Fødevareministeriet har sendt seks bekendtgørelser i høring den 4. maj, hvor vi primært forholder os til bekendtgørelserne om husdyrregulering og husdyrsgødning.

Det nye regelsæt er en af mange udmøntninger af omfattende ændringer i den hidtidige regulering af landbrugserhvervet. Finans Danmark synes grundlæggende, at det er positivt, at det med ændringerne bliver muligt at optimere produktionen inden for de miljømæssige rammer for landbruget.

Finans Danmark er af den opfattelse, at bekendtgørelserne bør indrettes på en måde, hvor myndighederne tager behørig højde for, at finansieringsinstitutterne ved kreditgivning giver langfristede lån – ofte 30-årige uopsigelige lån. Samtidig skal bankerne vurdere driftskreditterne i relation til den fremtidige indtjenings evne for bedriften ud fra gældende regler og godkendelse af staldanlæg.

Såfremt risiciene øges for, at tidligere godkendte staldanlæg ikke får fornyet godkendelsen, så kan det blive sværere at finansiere de tunge investeringer. Der bør derfor være bagatelgrænser, så små ændringer ikke kræver nye tilladelser, og den sædvanlige produktion kan fortsætte. Usikkerheden bliver forstærket ved, at det er kommunalbestyrelserne, der giver tilladelserne. Hvis prioriteringen i kommunalbestyrelserne ændrer sig over tid, kan det således udgøre en kreditmæssig risiko.

Finans Danmark opfordrer til, at når landbruget har opnået en given godkendelse, kan den også overdrages ved ejerskifte, således at godkendelsen ikke er knyttet til et bestemt cvr.-nr., og derved ikke kan bidrage til at hindre et eventuelt ejerskifte.

Høringsvar

31. maj 2017
Dok. nr. 569128-v1

Finanssektoren hilser regulering velkommen, som fordrer, at der i landbruget anvendes mere intelligente produktionsformer til gavn for både miljø og produktion. I bekendtgørelserne henledes opmærksomheden på, at Bedst Anvendt Teknologi (BAT) anvendes til enhver tid. I forhold til BAT-kravene skal der være en balance mellem miljø og økonomi. De fremtidige øgede BAT-krav bør gælde nye anlæg og ikke de gamle. Såfremt man vælger at skærpe kravene for nuværende anlæg i et område, så produktionen ikke længere er rentabel, må staten eller kommunerne give fuld erstatning for det medførte tab af produktionsmuligheder.

I notat om udkast til ny husdyrgødningsbekendtgørelse og ændring i slambekendtgørelsen fremgår det af punkt 2.3.4., at definition af ensilageopbevaringsanlæg er udgået. Ensilageopbevaringsanlæg blev tidligere defineret som ensilagepladser, herunder plansiloer/køresiloer, i form af en plads med eller uden støttemure samt tårnsiloer til opbevaring af ensilage. I udkastet er definitionen til gengæld bygninger eller andre fast placerede indretninger, hvor der opbevares ensilage, f.eks. ensilagepladser, køresiloer m.v. Faste pladser med eller uden støttemure er omfattet af definitionen, mens rene oplag af ensilage uden bund og/eller sidebegrænsning m.v. ikke er omfattet. Vi vil gerne fra Miljøstyrelsen have en tilbagemelding på, hvorvidt der er tale om en reel ændring, eller hvordan dette skal fortolkes.

Det er Finans Danmarks opfattelse, at ansøgningstidspunktet er afgørende for, hvorvidt ansøgningen skal godkendes efter eksisterende regelsæt eller efter det kommende regelsæt, der forventes at træde i kraft i august 2017.

Hvis I har spørgsmål eller kommentarer til ovenstående, mødes vi meget gerne og uddyber vores synspunkter.

Med venlig hilsen

Flemming Dingsø Nielsen

Direkte: +45 3370 1113
Mail: fdn@fida.dk

Hørings svar

31. maj 2017
Dok. nr. 569128-v1

Dato 1. juni 2017

J.nr. MST-1240-00710

Til
Miljøstyrelsen

Høringsvar i forhold til "Høring af 6 bekendtgørelser vedr. ny husdyrregulering".

Brancheforeningen Genanvend Biomasse (tidligere BGORJ) har rundsendt høringsmaterialet fra Miljøstyrelsen til medlemskredsen for input samt har på et bestyrelsesmøde behandlet høringsmaterialet og drøftet de væsentlige ændringsforslag.

I nærværende høringsvar er samlet op på de kommentarer og bemærkninger, der er indkommet.

Principielt

Genanvend Biomasse ønsker helt overordnet at henlede Miljøstyrelsens opmærksomhed på, at det er en stor udfordring i markedet, at der på nuværende tidspunkt er usikkerhed omkring regler og beregninger for både landmænd (som køber) og virksomhederne (som sælger) af biogødning og andre organiske restprodukter i forhold til årets udbringning. Det vil være hensigtsmæssigt om Miljøstyrelsen kan tillade udbringning under nuværende regler det kommende efterår! Alternativt foreslår Genanvend Biomasse, at de aftaler, der indgås mellem parterne indtil 1. august 2017 skal referere til nuværende gældende lov. Aftaler indgået efter 1. august 2017 skal følge de nye regler.

Genanvend Biomasse er bekendt med, at denne høring er første del af den samlede revision af Affald til Jord-bekendtgørelsen, som har været under forberedelse i en årrække. Brancheforeningen ønsker dog, at pointerer vigtigheden af den anden del af revisionen i forhold til at få gennemført rettelser, anvendt korrekt ord- og begrebsvalg med mere. Brancheforeningen ønsker at anden del af ændringerne igangsættes snarest muligt og lige efter denne ændring er gennemført.

Genanvend Biomasse noterer sig, at vilkår for fysiske urenheder i Kildesorteret Organisk dagrenovation (KOD) er udeladt af bekendtgørelsen – herunder konkrete krav til analyse-mæssige forhold, grænseværdier for fysiske urenheder med mere, som ligeledes burde præciseres i bekendtgørelsen.

Genanvend Biomasse ser det ligeledes som en udfordring at Haveparkoverskud (HPO) helt overordnet heller ikke er reguleret. Vi søger et tydeligt svar på, hvor og hvordan HPO er og skal reguleres fremadrettet.

Genanvend Biomasse, som tidligere hed BGORJ, indsendte et høringsvar til samme bekendtgørelse i 2014 og medsender dette høringsvar som bilag, da synspunkterne fortsat er gældende.

GB anbefaler disse væsentlige ændringer:

- Vi foreslår en differentiering ift. begreberne hhv. biogødning og spildevandsslam. Således at spildevandsslam opdeles i biogødning (spildevandsslam, der overholder gældende regler for jordbrugsanvendelse), ud fra betragtning om at det dermed signaleres, at det er et restprodukt der netop er landbrugsgodkendt og dermed adskiller sig fra spildevandsslam, der ikke er jordbrugsgodkendt. Se bilag fra seneste høring (2014) hvor Brancheforeningen også fremsatte dette forslag i fælles fodslag med DAKOFA og Spildevandsteknisk brancheforening.
- "Affald" bør erstattes af et mere positivt ord som bedre udtrykker, hvad det er bekendtgørelsen skal favne – f.eks. "organiske restprodukter", "alternative gødningskilder" eller "organiske gødninger". Alternativ kan bruges benævnelsen organiske gødninger undtagen ensilagesaft og restvand.
- Husdyrgødningsbekendtgørelsen signalerer, at den alene omfatter regler for husdyrgødning. Med oplægget til den nye bekendtgørelse inddrages ligeledes handelsgødning og alternative gødningskilder, som tidligere hørte under Bek. 1650. Det anbefales således, at der findes et nyt ord for husdyrgødningsbekendtgørelsen f.eks. "Bekendtgørelse om jordbrugets *generelle* anvendelse af gødning".

Konkrete kommentarer til formuleringer i "Husdyrgødningsbekendtgørelse"

- Side 12, §31 stk. 4. Ingen udbringning af fast gødning i perioden 15/11 til 1/2. Dette er en markant skærpelse af tidligere regler for udbringning af biogødning og kompost, som umuliggør udbringning løbende hen over vinteren, hvis forholdene er til det. Da organisk gødning typisk er langsomt omsætteligt, er det forbundet med en beskedent udvaskningsrisiko at fastholde denne mulighed.
- Side 2 punkt 4. Kompost defineres kun som dybstrøelse, der er omsat i en stald eller på en møddingsplads. Vi foreslår i stedet for, at kompost defineres som i Standardvilkår for komposteringsanlæg.
- Side 12, §31 stk. 3. Seneste frist for udbringning af fast gødning forud for en vinterafgrøde er sat til d. 20/10. I de sydlige dele af landet – specielt efter sukkerroer – er det ikke ualmindeligt, at der sås vintersæd frem til d. 1/11. Datoen ønskes derfor ændret til d. 1/11.

Konkrete kommentarer til formuleringer i "Affald til Jordbekendtgørelse"

- I bilag 5 står der, at der skal tages min. fire prøver pr. år. I husdyrgødningsbekendtgørelsen står der, at der mindst skal tages én prøve pr. år. Én prøve/år bør være tilstrækkeligt, da det er nok mht. husdyrgødning. Reglerne bør harmoniseret til én prøve pr. år. Restprodukterne er ofte homogene produkter qua stabile og løbende produktioner hos virksomhederne.

- På renseanlæg produceres og udtages slam løbende. Variationerne i et givet renseanlægs slams indhold af metaller og miljøfremmede stoffer er normalt meget små. Hvis slammet ønskes afvandet på et andet renseanlæg skal det jf. vejledningen til spildevandsbekendtgørelsen (side 94, skema 5-1, punkt 3) analyseres via partiprøver, hvor analyseresultatet skal foreligge inden sammenblandingen/afvandingen. Typisk går der 14 dage fra prøvetagning til analyseresultatet foreligger. På renseanlæggene er det oftest ikke muligt at opbevare slammet som isoleret batch i denne periode. GB foreslår derfor, at det i Affald til jord bekendtgørelsen fremgår, at analyse af slam der ønskes afvandet centralt må ske ved "løbende kontrol", på linje med spildevandsslam der viderebehandles med det formål at forbedre betingelserne for biologisk omsætning.

"Notat om udkast til ny Husdyrgødningsbekendtgørelse og ændring af Affald til Jordbekendtgørelsen"

- Side 14 – første afsnit i afsnit 3.4 "Inddragelse af affald til jordbrugsformål i reglerne om anvendelse af husdyrgødning: "Affald indeholder typisk flere tungmetaller end husdyrgødning". Dette kan man ikke generelt sige. Blandt andet viser undersøgelser, at indholdet af f.eks. Zn og Cu kan være væsentligt højere i nogle typer husdyrgødning end i f.eks. Biogødning (landbrugseget spildevandsslam). Ligeledes er grænseværdien for Cadmium lavere i "Affald-til-Jordbekendtgørelsen" end den er i gødningsreglerne. Ovenstående linje bør derfor slettes da det giver et fejlagtigt billede af virkeligheden.

Kommentar til Bilag 1. punkt C.

Punkt C) Slam fra forarbejdning af animalske råvarer:

- Slam og flotationsfedt fra renseanlæg på slagterier og opskæringsvirksomheder opsamlet efter at spildevandet har været underkastet en primær rensning ved afløbsriste eller sigte med åbninger eller maskevidde på højst 6 mm i udløbsenden af processen eller tilsvarende systemer, der sikrer, at højst 6 mm store faste partikler i spildevandet passerer, jf. biproduktforordningen.
- Slam og flotationsfedt fra renseanlæg på levnedsmiddelvirksomheder andre end slagterier og opskæringsvirksomheder.
- Slam og flotationsfedt fra renseanlæg på fiskeindustrier.

Der burde i ovenstående tekst præciseres, at slam produceret i forbindelse med behandling af animalske biprodukter også kan anvendes på landbrugsjord på lige fod med slam fra slagterier mv.

Hvilken kan gøres således;

- Slam og flotationsfedt fra renseanlæg på slagterier, opskæringsvirksomheder og virksomheder der behandler animalske biprodukter opsamlet efter at spildevandet har været underkastet en primær rensning...

Virksomheder i Genanvend Biomasses medlemskreds her gennem mange år afsat slam til landbrugsjord med udgangspunkt i bilag 1. punkt c.

Målet med en præcisering er at sikre, at den gamle praksis og indforståethed kan fortsætte i fremtiden.

Kommentar til bilag 3.

Endvidere har virksomhederne gennem flere år ansøgt og fået dispensation til at kunne udsprede ovennævnte slam pga. anden hygiejniseret end beskrevet i bilag 3.

Dispensation bliver nødvendigt, da virksomhedernes spildevand er hygiejniseret, inden det ledes til renselanlæg, og ikke som kravet i bilag 3, hvor det præciseres, at slammet skal hygiejniseres.

Vi forslår, at der i bilag 1, bemærkning (1) tilføjes følgende tekst:

Alternativt kan spildevand opstået ved arbejde med animalske råvarer tilledes et renselanlæg, der behandler spildevand for øvrige kilder såfremt dette spildevand nævnt under bilag 1. punkt C. forinden har gennemgået en behandling, der svarer til kravene for hygiejniseret jf. biprodukt forordningen.

Genanvend Biomasse håber, at høringsvaret vil blive brugt konstruktivt og vi stiller os naturligvis også til rådighed for en yderligere dialog om dette.

Med venlig hilsen

Sune Aagot Sckerl,
Formand for Genanvend Biomasse

Julie Lykke Jacobsen
Sekretariatsleder Genanvend Biomasse

Bilag:

1. BGORJs hørings svar til samme bekendtgørelse i 2014
2. Forslag om differentierede betegnelser af slam - følgebrev
3. Overvejelse og ønsker til justering af Affald-til-jord bekendtgørelsen med henblik på skelnen mellem begreberne "slam" og afledt deraf navnedifferentiering mellem spildevandsslam fra renselanlæg til jordbrugsformål og andre slamtyper.

Axelborg den 9. december 2013

Overvejelse og ønsker til justering af Affald-til-jord bekendtgørelsen med henblik på skelen mellem begreberne "slam" og afledt deraf navnedifferentiering mellem spildevandsslam fra renseanlæg til jordbrugsformål og andre slamtyper.

Udarbejdet af BGORJ i samarbejde med Spildevandsteknisk Brancheforening og DAKOFA's Bio/slamnetværk.

Affaldsregulering er overordnet set reguleret i Affaldsbekendtgørelsen, Bkg. nr. 1309 af 18/12/2012. Heri defineres alle forekomne affaldsfraktioner ved EAK-koder, underlagt forskellige hovedoverskrifter.

Affaldsbekendtgørelsens definitioner

Følgende er de koder hhv. overskrifter der indeholder ordet "slam" jf. bilag 2 i Affaldsbekendtgørelsen:

- Slam fra EFTERFORSKNING, MINEDRIFT, BRYDNING OG FYSISK OG KEMISK BEHANDLING AF MINERALER
- Slam fra vask og rengøring på produktionssteder
- Slam fra fremstilling og forarbejdning af papirmasse, papir og pap
- Slam fra OLIERAFFINERING, RENSNING AF NATURGAS OG PYROLYSE AF KUL
- Slam fra UORGANISK-KEMISKE PROCESSER
- Slam fra FREMSTILLING, FORMULERING, DISTRIBUTION OG BRUG AF MALING, LAK OG KERAMISK EMALJE SAMT KLÆBESTOFFER, FUGEMASSER OG TRYKFARVER
- Slam fra termiske processer
- Slam fra KEMISK OVERFLADEBEHANDLING OG BELÆGNING AF JERN, METAL OG ANDRE MATERIALER SAMT AFFALD FRA IKKE-JERNHOLDIGE HYDROMETALLURGISKE PROCESSER
- Slam fra FORMNING, TILDANNELSE SAMT FYSISK OG MEKANISK OVERFLADEBEARBEJDNING AF METAL OG PLAST
- Slam fra olieseperatorer og olieudskillere
- Afsaltningslam

- Slam fra KASSEREDE ORGANISKE OPLØSNINGSMIDLER, KØLEMIDLER OG DRIVMIDLER
- Slam fra fysisk/kemisk behandling af affald
- slam fra regenerering af ionbyttere
- Slam fra fremstilling af drikkevand eller vand til industrielt brug
- Slam fra rensning af jord og grundvand
- Slam fra septitanke

Slambekendtgørelsen

Bekendtgørelsen omfatter affald fra husholdninger, institutioner og virksomheder, herunder biologisk behandlet affald, processpildevand og spildevandsslam, i det omfang affaldet påtænkes anvendt til jordbrugsformål.

Spildevandsslam til jordbrug skal analyseres efter reglerne i Tilsynsbekendtgørelsen (Bek. nr. 56 af 24/01/2000). Grænseværdierne i Slambekendtgørelsen (Bek. nr. 1650 af 13/12/2006) skal være overholdt.

Uddrag af Slambekendtgørelsens bilag 3

Behandling Affald	Ikke behandlet	Stabiliseret	Kontrolleret kompostering	Kontrolleret hygiejnisering
A) Slam m.v. fra vegetabilsk produktion	+	+	+	+
B) Slam m.v. fra dambrug	Må ikke anvendes på rekreative arealer og privat havebrug	+	+	+
c) Slam fra forarbejdning af animalske råvarer	Må ikke anvendes til jordbrugsformål	Må ikke anvendes til jordbrugsformål	Må ikke anvendes til jordbrugsformål	+ (3)
D) Organisk madaffald	Må ikke anvendes til jordbrugsformål	Må ikke anvendes til jordbrugsformål	(1) + (4)	+ (4)
E) Spildevandsslam	Må ikke anvendes til jordbrugsformål	Ikke til fortærbare afgrøder eller på rekreative arealer og privat havebrug. Nedbringes inden 6 timer efter tilførsel. (2)	Ikke til fortærbare afgrøder eller på rekreative arealer og privat havebrug. (2)	
F) Animalske biprodukter, bortset fra organisk dagrenovation og storkøkkenaffald	Skal ifølge reglerne, der fremgår af Europa Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1774/2002 af 3. oktober om sundhedsbestemmelser for animalske biprodukter, som ikke er bestemt til konsum			

Overvejelse og ønsker til justering af Affald-til-jord bekendtgørelsen

Som illustreret er ordet slam en bred betegnelse for forskelligartede produkter. Brudt ned til begrebet spildevandsslam underlagt Slambekendtgørelsens regler er produkttypen mere veldefineret. Uanset så er det givet at den begrebsmæssige uheldige bredde på ordet slam har negativ afsmittning på det image produktet spildevandsslam har bl.a. når det afsættes i jordbruget.

77 % af spildevandsslammet, som defineret i Bilag 3 (se tabel) under kategorierne "Stabiliseret", "Kontrolleret komposteret" og "hygiejniseret", anvendes i dag til jordbrugsformål (resten

forbrændes m.v.), og er et godt gødningsprodukt, der kan anvendes uden risiko for miljø og sundhed under gældende regler og grænseværdier.

For at ændre den negative afsmitning, som begrebet "slam" har fået på behandlet spildevandsslam anvendt som gødning vil det være ønskeligt om behandlet spildevandsslam kunne navnedifferentieres fra andre typer af slam, som i kvalitet og type ikke kommer i nærheden af noget der er egnet til ressourcegenanvendelse.

Med navnedifferentiering fra ordet "slam" ønskes ligeledes en tilpasning til det den angelsaksiske brug af ordet "biosolids" om spildevandsslam. I hht. Wikipedia: "Biosolids, also referred to as treated human sewage, is a term used by the waste water industry to denote the byproduct of domestic and commercial sewage and wastewater treatment". Det foreslås derfor, at der i Affald-til-jord bekendtgørelsen åbnes op for, at der kan anvendes andre og nye betegnelser for færdigbehandlet spildevandsslam, der anvendes til jordbrugsformål.

Det foreslås endvidere, at det præciseres, at betegnelserne kan anvendes i deklARATIONEN ligesom betegnelserne skal kunne anvendes ved øvrig skriftlig og mundtlig kommunikation i forbindelse med afsætning af spildevandsslammet og at betegnelserne afspejler den behandling som slammet har fået. På denne måde vil der blive sendt et positivt signal til aftagerne om produktets kvalitet, behandling og værdi.

Nedenstående betegnelser foreslås:

Ikke behandlet spildevandsslam	Spildevandsslam
Stabiliseret spildevandsslam	Biogødning (udrødnet, beluftet eller kalkstabiliseret)
Kontrolleret komposteret	Bio kompost
Kontrolleret hygiejniseret	Hygiejniseret biokompost (komposteringsproces) eller Hygiejniseret biogødning (Cambi proces m.v.)

Miljøstyrelsen
Strandgade 29
1401 København

Att.: Linda Bagge

København 9. dec. 2013

Forslag om differentierede betegnelser af slam.

Brancheforeningen for genanvendelse af organiske ressourcer til jordbrugsformål (BJORJ), Dakofa og Spildevandsteknisk Forening har udarbejdet et fælles forslag til Miljøstyrelsen omkring en navnedifferentiering af ordet slam.

"Slam" anvendes som en bred betegnelse for meget forskelligartede produkter. Brudt ned til begrebet spildevandsslam underlagt Slambekendtgørelsens regler er produkttypen mere veldefineret. Uanset så er det givet at den begrebsmæssige uheldige bredde på ordet slam har negativ afsmitning på det image produktet spildevandsslam har bl.a. når det afsættes i jordbruget.

Spildevandsslam som opdelt på kategorierne "Stabiliseret", "Kontrolleret komposteret" og "hygiejniseret" anvendes i dag til jordbrugsformål, og er et godt gødningsprodukt, der kan anvendes uden risiko for miljø og sundhed under gældende regler og grænseværdier.

Det ønskes, at navnedifferentiere disse typer slam fra alle andre slamtyper, som i kvalitet og type ikke kommer i nærheden af noget der er egnet til ressourcegenanvendelse. Se konkrete forslag i det vedhæftede notat.

Respons på henvendelsen enten til BJORJs formand eller sekretariatet ved Julie Lykke Jacobsen, juj@lf.dk eller 3339 4021

Med venlig hilsen

- på vegne af både Brancheforeningen BJORJ, Spildevandsteknisk Forening og Dakofa.

Sune Aagot Sckerl, Bestyrelsesformand, BJORJ
M +45 23 72 12 66 | E saa@hededanmark.dk

| www.bgorj.dk

Dato 1. juni 2017

j.nr. MST-1240-00710

Til
Miljøstyrelsen

Hørings svar i forhold til "Høring af 6 bekendtgørelser vedr. ny husdyrregulering".

I høringsbrev dateret d. 4. maj 2017 for høringen med titlen "Høring af 6 bekendtgørelser vedr. ny husdyrregulering" - J.nr. MST-1240-00710 – oplyses det, at 6 bekendtgørelser, der bliver påvirket af den nye husdyrregulering, er i høring frem til d. 1. juni kl. 12. HedeDanmark, som er Danmarks største formidler af organiske restprodukter med gødningsværdi til landbruget, har gennemlæst bekendtgørelserne og har på denne baggrund følgende kommentarer:

Principielt

- Helt overordnet bakker HedeDanmark op om at harmonisere gødningsreglerne for husdyrgødning og gødninger omfattet af den nuværende Bek. 1650 af 13/12-2006 "Bekendtgørelse om anvendelse af affald til jordbrugsformål". Det har længe været vores holdning, at husdyrgødning og det gennemkontrollerede Biogødning (Landbrugsegnet spildevandsslam) kan sidestilles, og det giver således meget god mening, at det er de samme regler, der gælder på området.
- HedeDanmark finder dog tidspunktet (1. august) for overgangen til de nye regler som særdeles uheldig – specielt når bekendtgørelsen formentlig først er klar på overgangstidspunktet. En meget stor del af den organiske gødning, som HedeDanmark håndterer, skal udbringes efter høst – dvs. fra 1. august og et par måneder frem. Vi er således i skrivende stund i fuld gang med at indgå aftaler med vore modtagere. Vi mærker dog en ualmindelig stor træghed i at indgå kontrakter, da vore modtagere (forståeligt nok) er tilbageholdne med at indgå aftaler, hvor de endelige betingelser ikke er kendt. Vores håb er derfor, at der kan implementeres en overgangsperiode, hvor udbringning kan ske efter gældende regler – f.eks. for aftaler indgået inden endelig ikrafttrædning af de nye regler. Dette vil medføre kendte vilkår for modtagerne, som derved kan sikre udbringning af samfundets restprodukter i indeværende efterår.
- Helt overordnet ønsker HedeDanmark det præciseret, hvorledes den korrekte håndtering af Have-Park-Affald skal være fremover. Det ønskes således præciseret, hvorvidt Have-Park-Affald er omfattet af de reviderede bekendtgørelser eller ej.

Generelt:

- "Spildevandsslam" bør differentieres i "spildevandsslam" og "Biogødning". "Biogødning" er spildevandsslam, der overholder reglerne for jordbrugsanvendelse, mens "Spildevandsslam" er spildevandsslam, der IKKE opfylder de skrappe krav for landbrugsanvendelse. Herved signaleres det, at det er et restprodukt der netop er landbrugsegnet og dermed adskiller sig fra (forurenede)

slam. Vores holdning er på linje med Genanvend Biomasse (tidligere BGORJ), DAKOFA og Spildevandsteknisk brancheforening.

- "Affald" bør erstattes af et mere positivt ord som bedre udtrykker hvilke ressourcer, bekendtgørelsen skal favne – f.eks. "organiske restprodukter", "alternative gødningskilder" eller "organiske gødninger". Alternativ kan bruges benævnelsen organiske gødninger undtagen ensilagesaft og restvand.
- Som nævnt indledningsvis bakker HedeDanmark op om en harmonisering af gødningsreglerne, således at der er fælles gødningsregler for alle typer gødning. Vi finder det derfor uhensigtsmæssigt, at de nye regler skal implementeres i en lovgivning, der omtales "Husdyrgødningsbekendtgørelsen". Vi anbefaler derfor, at der kan findes et bedre og mere dækkende ord for den nye bekendtgørelse for håndtering af gødning.

"Husdyrgødningsbekendtgørelse"

- På side 2 punkt 4 defineres kompost som dybstrøelse omsat i en stald eller på en møddingsplads. I vore øjne er det en for snæver definition. En lang række restfraktioner bliver komposteret og efterfølgende udbragt på landbrugsjord – f.eks. komposteret organiske restprodukter, biokompost (komposteret spildevandsslam), komposteret haveparkoverskud m.fl. Disse fraktioner bør også være omfattet af definitionen.
- Side 12, §31 stk. 3. Seneste frist for udbringning af fast gødning forud for en vinterafgrøde er sat til d. 20/10. I de sydlige dele af landet – specielt efter sukkerroer – er det ikke ualmindeligt, at der sås vintersæd frem til d. 1/11. Datoen ønskes derfor ændret til d. 1/11.
- Af §31 stk. 4 fremgår det, at der i perioden 15/11 til 1/2 ikke kan udbringes gødning. Dette er en klar skærpe i forhold til de gældende regler for håndtering af organiske restprodukter, hvor udbringning af faste produkter var en mulighed. Vi anmoder om fortsat at kunne udbringe organiske restprodukter i denne periode. Det faglige argument for, at dette ikke vil medføre en risiko for en øget udvaskning af næringsstoffer er, at næringsstofferne er organisk bundne. Organisk gødning omsættes typisk er langsomt, og denne omsætning vil gå meget langsomt i perioder med lav jordtemperatur.

"Affald til Jordbekendtgørelse"

- I bilag 5 står der, at der skal tages min. fire prøver pr. år. I husdyrgødningsbekendtgørelsen står der, at der mindst skal tages én prøve pr. år. Restprodukterne er ofte homogene og stabile produkter dannet af stabile produktioner hos virksomhederne. Én prøve/år bør være tilstrækkeligt, da det ligeledes er tilstrækkeligt mht. husdyrgødning.
- HedeDanmark har i den seneste tid deltaget i flere møder, hvor behovet for krav til synlige urenheder i bl.a. Kildesorteret Organisk Dagrenovation har været drøftet. I udkastet ser det ikke ud til at disse krav er kommet med. Vi opfordrer til, at disse krav implementeres i den nye bekendtgørelse – alternativt snarest bliver implementeret ved en revision af den bekendtgørelse, som er i høring netop nu.

- HedeDanmark havde håbet at se en opdateret bilag 1 i Bekendtgørelse 1650 af 13/12-2006 i forbindelse med revisionen bekendtgørelserne. Det ser ikke ud til at være tilfældet. Vi opfordrer til, at bilag 1 bliver opdateret i den nye bekendtgørelse – alternativt snarest bliver opdateret ved en revision af den bekendtgørelse, som er i høring netop nu.

"Notat om udkast til ny husdyrgødningsbekendtgørelse og ændring af Slambekendtgørelsen"

- Side 14 – første afsnit i afsnit 3.4 "Inddragelse af affald til jordbrugsformål i reglerne om anvendelse af husdyrgødning: "Affald indeholder typisk flere tungmetaller end husdyrgødning". Dette kan man ikke generelt sige. Blandt andet viser undersøgelser, at indholdet af f.eks. Zn og Cu kan være væsentligt højere i nogle typer husdyrgødning end i f.eks. Biogødning (landbrugsegnet spildevandsslam). Ligeledes er grænseværdien for Cadmium lavere i "Affald-til-Jordbekendtgørelsen" end den er i gødningsreglerne. Ovenstående linje bør derfor slettes da det giver et fejlagtigt billede af virkeligheden.

Med venlig hilsen – og med håb om at ovenstående kommentarer vil blive implementeret i de nye bekendtgørelser.

Sune Aagot Sckerl,
Forretningsområdechef i HedeDanmark
E-mail saa@hededanmark.dk
Mob. 2372 1266

Miljøstyrelsen

Tjørnevej 6
7171 Uldum
T: 79755000

Annette Pihl Pedersen
Dir: +4579755678
Mob: +4521164085
e-mail:
Annette.P.Pedersen
@Hedensted.dk
Sagsnr. 00.01.10-K04-1-17

Den 1. JUNI 2017

Hørings svar til bekendtgørelser om ny husdyrregulering

Samlet set bærer høringsmaterialet (bekendtgørelser og notater) præg af manglende intern koordinering og kvalitetssikring.

Der er stor fokus på reglerne, der knytter sig til de husdyrbrug, der bliver omfattet af den nye husdyrbruglov. Vær her opmærksom på, at der går tid, før de første bliver omfattet af de nye regler, men i lang tid vil hovedparten af vores landbrug ikke være omfattet af husdyrbruglovens §16a og b. Det betyder, at ved fremtidige tilsyn har vi fortsat behov for opslag i f. eks. gødningsregnskab. Vi vil pr. 1. august 2017 have et regelsæt ekstra at føre tilsyn efter. Forstået på den måde, at de husdyrbrug, der ikke kommer over i de nye regler, fortsat skal kontrolleres på det regelsæt, der er gældende for dem (nuværende husdyrgodkendelseslov/bekendtgørelse eller anmeldelser/godkendelser før 1. januar 2007 samt forskellige beregning af DE i perioden 1. august 1998 og frem til 1. august 2017 og ændrede normsæt).

Hedensted Kommune har følgende kommentarer til hvert enkelt høringsudkast.

Visse miljøaktiviteter:
Ingen kommentarer

Brugerbetalingsbekendtgørelsen:

Det nye tilsyn med fast møg og bundfald hvert 6. år på ikke-husdyrbrug giver udfordringer i forhold til, at vi for nuværende ikke har registreret disse lokaliteter i forhold til tilsyn. Hvis der ikke håndhæves, kan der ikke kræves brugerbetaling. Det betyder en øget tilsynsindsats uden øget indtjening.

For godkendelser omfattet af brugerbetaling opkræves stadig kun for 80% af den medgæede tid. Landzone og VVM er indeholdt i miljøgodkendelse, og denne del er ikke omfattet af brugerbetaling. Fremover er der ikke arealer med i miljøgodkendelsen, hvorfor vi ikke mener, at VVM og landzone fremover kan udgøre 20%. Til sammenligning opkræver industri 100 % for godkendelsen – dog er VVM en særskilt afgørelse, som er uden brugerbetaling.

Miljøtilsynsbekendtgørelsen:

Hvorfor skal vi foretage individuelle indberetninger til Miljøstyrelsen af oplysninger, der kan findes i DMA? Vi foreslår, at regelsættet renses for denne type dobbeltopgaver.

Forstår vi det korrekt, at vi fortsat ikke skal føre tilsyn med hundekenneler/pensioner, medmindre de kommer over 100 m² i forbindelse med en etablering eller udvidelse?

I §1 stk. 2 pkt. 4 står der "ejendomme med erhvervsmæssigt dyrehold, som inden den 1. august 2017 er omfattet af regelmæssigt tilsyn efter reglerne i denne bekendtgørelse". Dette bør ændres til "... efter reglerne i den hidtil gældende miljøtilsynsbekendtgørelse".

Slambekendtgørelsen

Høringsmaterialet er meget lidt læsevenligt, da alle kommentarerne omkring formatændring og lignende, er fuldstændig irrelevante og forvirrer billedet i forhold til de relevante ændringer. Notatet som dækkede både husdyrgødningsbekendtgørelsen OG slambe- kendtgørelsen var ikke målrettet ændringerne i slambekendtgørelsen.

Husdyrgødningsbekendtgørelsen

Kapitel 1 er lidt forvirrende, da det er lovens begrænsninger, der er nævnt og ikke hus- dyrgødningsbekendtgørelsens.

Definition af jordbrugsvirksomhed og læskur vil være en hjælp.

§31 stk. 1 er der vist fejl: "..., jf. dog stk. 1, 2.-5. pkt., og stk. 2... "?

Vedrørende §36 vil det være muligt at genoverveje tilsynsmyndighedens rolle i at skulle meddele et påbud, når særlige forhold er tilstede – kunne det eventuelt være en pligt, som skal udføres af den ansvarlige, når de særlige forhold er tilstede?

Vedrørende §46, som drejer sig om harmoniarealer, er kommunen tilsynsmyndighed. Vi forventede det var på markniveau, kommuner var tilsynsmyndighed, og ikke for jord- brugsvirksomhedens harmoniarealer?

§81 stk. 3 er der mon en fejl: "...i bilag 3, nr. 9, litra b, for så vidt angår opbevaringska- paciteten for gødning... " Er det mon bilag 2 og ikke bilag 3?

Det nye tilsyn med fast møg og bundfald hvert 6. år på ikke-husdyrbrug, giver udfordrin- ger i forhold til, at vi for nuværende ikke har registreret disse lokaliteter, i forhold til til- syn. Hvis der ikke håndhæves, kan der ikke kræves brugerbetaling. Det betyder en øget tilsynsindsats uden øget indtjening. I forhold til planlægningen ved vi ikke, hvor eller hvor mange markstakke eller hobbyhold/hestehold (ikke erhvervsmæssige dyrehold), der er etableret. Og får derfor svært ved at planlægge disse tilsyn. Vi undrer os over, hvad formålet med tilsyn med bundfald i gyllebeholdere er. Oplag af bundfald på møddings- pladser eller i markstak giver mening. Vi kender bare ikke omfanget af lokaliteter, hvor dette tilsyn skal foretages.

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen

Oplysningskrav i forbindelse med ansøgning om en godkendelse efter §16 a og b og an- meldelser efter §§ 10-18 er spredt ud over flere §§ fx §3, §4 og i bilag 1 og 2. Det vil være yderst hensigtsmæssigt at samle ALLE oplysningskrav ét sted.

Vær opmærksom på at der flere steder fortsat refereres til udbringningsarealer (fx §4 stk. 6 pkt. 3 og §62).

I forbindelse med anmeldelse af Skift af dyretyper efter §14 skal der anvendes DE be- regning som regnes ud fra omregningsfaktoren, som var gældende på tidspunktet, hvor produktionen blev tilladt, godkendt mv. Vi forventer, at dette implementeres i www.husdyrgodkendelse.dk da alle anmeldelser skal indsendes herigennem. Vi forventer, at DE-beregningen foregår i det officielle system og ikke på baggrund af mere eller min- dre lødige regneark, der vil komme til at florere. Hvordan forholder vi os til notatet om- kring udvikling i forhold til ændret normsæt, hvor vægtintervaller ændrer sig? Det er i klar modstrid med den måde Skift af dyretype forholder sig til beregning af DE, OG vi

kan i den mellemliggende periode have truffet en tilsynsafgørelse om f. eks. ændret vægtinterval.

Ved anmeldelser er det ikke specifikt angivet, at vi fremover skal/kan høre naboer. Skyldes det, at vi følger forvaltningslovens regler omkring parts- og nabohøring, således at vi kan vurdere hvornår og i hvilke sager, vi mener det er relevant at høre naboen? Samtidig er det i §25 i den nuværende bekendtgørelse præciseret, at der skal foretages en konkret vurdering af om byggeriet (i anmeldelsen) vil kunne påvirke naboer væsentligt. Denne passus er ikke overført til de regler. For eksempel kan støj fra aktiviteter i anmeldte bygninger være til væsentlig gene for naboen.

Det er i §§ 20 og 21 (og måske andre steder) angivet, at kommunalbestyrelsen beregner forskellige parametre i forbindelse med godkendelse. Vi forventer, at beregningerne udføres i www.husdyrgodkendelse.dk og ikke skal regnes efter af kommunalbestyrelsen (sagsbehandleren). Vi må kunne forvente et pålideligt ansøgningssystem i forhold til beregningerne, som danner grundlag for godkendelserne. Det er ikke en opgave for kommunen at foretage beregningerne. Evt. supplerende beregninger foretages af ansøger eller dennes konsulent og indsendes til kommunen til vurdering. Vi skal ikke foretage beregninger!

I §35 pkt. 10 er der krav til indberetning af emissioner. Hvordan sker dette, og hvor skal det indberettes, og hvordan kontrollerer vi det? Via Gødningsregnskab eller hvilket system tænkes anvendt her? Og er det os, der skal kontrollere?

Det bør i §36 specificeres at det alene omhandler fosfor i foderet og ikke råprotein.

Kapitel 7 mangler – man går lige fra Kapitel 6 (revurdering af godkendelser) til kapitel 8 (Hændelser og uheld samt overholdelse af vilkår).

Vi mener at §76 stk. 2 kan udgå, da der ikke længere kan træffes afgørelser efter §25 i bek. Nr. 44 af 11. januar 2016. De kan derfor heller ikke påklages efter 1. august 2017.

I §4 stk. 7 er der angivet, at der med en ansøgning skal indsendes en miljøkonsekvensrapport. Ansøger skal være sikker på, at miljøkonsekvensrapporten er udarbejdet af kvalificerede og kompetente eksperter. Kommunalbestyrelsen kan indhente yderligere oplysninger fra ansøger til opfyldelse af kravet. Hvordan vurderer vi, at det er kvalificerede og kompetente eksperter, der har udarbejdet miljøkonsekvensrapporten. Bliver der et akkrediteringssystem?

Såfremt der er brug for uddybning af vores svar kan undertegnede træffes på telefon 2116 4085.

Med venlig hilsen

Annette Pihl Pedersen
Miljømedarbejder

Miljøstyrelsen

...

Hej

Indholdet af mailen nedenfor af 9. august 2016 ses stadig at være relevant i forhold til det udkast til ændring af Husdyrgødningsbekendtgørelsen, som blev sendt i høring den 4. maj 2017.

Det kan derudover oplyses, at der i mellemtiden også er truffet en afgørelse om, at kartoffelrugtsaft/kartoffelrugtvand ikke er affald – se i den forbindelse eventuelt bemærkningerne på side 3-4 i den pågældende afgørelse, som er vedhæftet til orientering.

Fra: Asger Jensen

Sendt: 9. august 2016 15:20

Til: mst@mst.dk

Cc: andpe@mst.dk

Emne: MST-12411-00322 - vedrørende Husdyrgødningsbekendtgørelsen og eventuel regulering af anden, flydende vegetabilsk gødning end afgasset vegetabilsk biomasse

Miljøstyrelsen

...

Hej

De relevante kommuner har indenfor de seneste par år omklassificeret protamylasse (inddampet frugtvand fra kartoffelmelsfabrikker) fra affald til biprodukt. Protamylasse er dermed ikke længere omfattet af udbringningsreglerne m.v. i *Bekendtgørelse om anvendelse af affald til jordbrugsformål (Slambekendtgørelsen)*. Samtidigt ses det - formentlig utilsigtet - ikke at være omfattet af udbringningsreglerne m.v. i *Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.*, idet protamylasse ikke ses entydigt at falde ind under de gødningsdefinitioner, der fremgår som omfattet af *Husdyrgødningsbekendtgørelsens* regler. (Der er jo formelt ikke tale om *afgasset vegetabilsk biomasse*, og det kan ikke siges at være hverken restvand eller mineralisk gødning, ligesom det ikke kan betragtes som fast gødning - det er flydende/pumpbar, selv om tørstofprocenten er over de 12, som blandt andet definerer fast gødning i bekendtgørelsen).

Hvis udbringningen m.v. af protamylasse - og eventuelle andre flydende, vegetabiliske gødningstyper, som hverken er affald eller afgasset - ønskes reguleret, - eksempelvis svarende til *afgasset vegetabilsk biomasse* - bør dette således præciseres i *Husdyrgødningsbekendtgørelsen*.

Venlig hilsen
Asger Jensen
Landbrug & Virksomhed

Ikast-Brande Kommune
Bygge- og Miljøafdelingen
Centerparken 1
7330 Brande
Tlf.: 99604000
Direkte: 99603371
E-mail: asjen@ikast-brande.dk
Sikker e-mail: sikkerpost@ikast-brande.dk
www.ikast-brande.dk

KL's hørings svar til 6 bekendtgørelser vedr. ny husdyrlov

Hermed følger KL's hørings svar til 6 bekendtgørelser der udmønter den nye husdyrlov. KL tager forbehold for politisk behandling af sagen.

Det overordnede indtryk af det meget omfattende materiale er, at materialet virker gennemarbejdet.

Selvom KL her leverer et omfattende hørings svar med mange detaljerede forslag til forbedringer, er vi usikre på, om vi har fået det hele med. Der er tale om en grundlæggende omlægning af en meget stor detaljeret regulering, og man skal så at sige virkelig holde tungen lige i munden, når man forsøger at finde rundt i hvilke krav, der gælder for hvad.

Det er afgørende, at der er et konsistent og gennemarbejdet regelgrundlag i god tid inden kommunerne skal administrere efter reglerne. Ingen parter ønsker en gentagelse af forholdene omkring 2007, hvor mangelfuld lovgivning var medvirkende til, at der blev oparbejdet en stor sagspukkel

Læsevejledning til KL's hørings svar

I den første del af hørings svaret har vi samlet vores generelle bemærkninger til alle bekendtgørelser under ét. Dernæst kommer bemærkningerne til de afledte effekter, herunder den umiddelbare vurdering af de økonomiske konsekvenser for kommunerne, også samlet for alle bekendtgørelser under et.

Til sidst i hørings svaret findes de detaljerede bemærkninger til de enkelte paragraffer i de enkelte bekendtgørelser i denne rækkefølge: husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, brugerbetalingsbekendtgørelsen, bekendtgørelse om miljøregulering af visse aktiviteter, 'slambekendtgørelsen' og tilsynsbekendtgørelsen.

Generelle bemærkninger

1. Lovkrav om 90-dages sagsbehandlingstid

Med den nye husdyrlov indføres i §54j for første gang reelt et krav om fast sagsbehandlingstid for ansøgninger under §16b. Det har hidtil været uhørt at stille lovfaste krav til sagsbehandlingstiden for husdyrgodkendelser. Kommunerne har siden 2007 leveret en meget stor og succesfuld indsats for at sænke sagsbehandlingstiderne, og KL mener derfor, at et denne implementering af VVM-direktivet er meget uhensigtsmæssig for myndighedsbehandlingen af husdyransøgningerne.

2. Forslaget vil ændre beskyttelsesniveauet og adgangen til at klage

Dato 29 maj 2017

Sags ID SAG-2017-02740
Dok. ID 2360087

E-mail KSL@kl.dk
Direkte 3370 3194

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 25

Det er KL's vurdering, at forslagene i en del situationer vil ændre beskyttelsesniveauet. Det gælder især beskyttelsesniveauet for ammoniak-påvirkning af naturområder og beskyttelsen af landskabet. Nogle naturområder inden for Natura2000 falder ud af beskyttelsen, nogle typer husdyrproduktion (herunder produktion af frilandsgrise og flytbare staldanlæg uden bund) undgår tilsyneladende regulering, markstakke i marken indgår ikke i beregningen af tab af ammoniak og rammerne for udspreddning af husdyrgødning op mod naturområder lempes. Det kan medføre øget belastning af sårbar natur.

Det ser desuden ud til, at beskyttelsesniveauet ændres, så kommunernes muligheder for at regulere landbrugsbyggeri i landzonen mindskes.

De nye regler om beskyttelse af landskabet lægger store begrænsninger på kommunernes mulighed for vurdering af landskabelig påvirkning af omgivelserne. Såfremt nogle få kriterier, der efter KL's vurdering ikke er direkte koblet til beskyttelse af det omgivende landskab er opfyldt, kan projektet ikke standses eller ændres/modificeres.

Vi undrer os i den forbindelse over, at bygningshøjden er fastsat til 20 meter. Det vurderes, at en bygningshøjde på 20 meter er ganske voldsomt og overstiger højden på stort set alle kendt almindelig landbrugsbygninger. Kun visse fodersiloter har brug for denne højde. Det forstås derfor, at højdekravet differentieres, således at det retter sig mod henholdsvis kornsiloer og alle andre bygningstyper.

Formuleringen om at kommunen skal påse at bevaringsværdier ikke tilsidesættes, vurderes at være for 'luftig' til konkret administration. Det bør være tydeligt for såvel ansøger som kommunehvilken hjemmel der er til såvel godkendelse som afslag.

Med forslagene fjernes klageadgangen tilsyneladende for visse afgørelser, f.eks. i forbindelse med dispensation for afstandskrav.

3. Generelle tekstmæssige og faglige bemærkninger

Sådan som det fremgik af Miljøstyrelsens fremlæggelse ved roadshow i Odense 15.maj 2017, indgår fast gødning/dybstrøelse, der er lagt i markstak ikke i ammoniakemissionsberegningen, mens fast gødning/dybstrøelse der ligger på møddingsplads indgår. Det virker ulogisk rent fagligt.

"Landbrugsejendom" og "landbrugsbedrift" er ikke defineret ens i ny husdyrbrugslov og den nye planlov. Det er uhensigtsmæssigt og potentielt forvirrende, og kan for eksempel have betydning for, hvad der skal have en landzonetilladelse.

Det kunne være godt at både erhverv, omboende og kommunerne kan få information om, hvordan lugtemissionerne for forskellige staldsystemer er fremkommet.

Fsa. kortlagte vandhuller med bilag IV-arten løgfrø er det ud fra en faglig vurdering ønskeligt, at der ikke sker jordbearbejdning, sprøjtning eller

Dato 29 maj 2017

Sags ID SAG-2017-02740
Dok. ID 2360087

E-mail KSL@kl.dk
Direkte 3370 3194

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 2 af 25

gødskning i en bræmme omkring vandhullet, da denne arts livscyklus er afhængig af arealerne omkring vandhullet.

Det er uklart hvilke tilsynsfrekvenser der gælder og hvornår. Det vil være ønskeligt, at vejledningen bliver let overskuelig for både erhverv og myndighed.

Produktionsareal og kumulation

Det vil være ressourcekrævende at skaffe oplysninger om produktionsarealet på husdyrbrug i et område. For et husdyrbrug der søger om en godkendelse, kan det have stor betydning, om der skal tages hensyn til kumulation med andre brug i området. Der kan derfor være et betydeligt arbejde med at få fastlagt på det enkelte husdyrbrug. Indtil der er let adgang til det, kan ansøgers retssikkerhed og mulighed for at forudsige krav til ansøgningen være begrænset.

Er der tale om husdyrbrug, der har en godkendelse - gennem www.husdyrgodkendelse.dk - kan oplysninger findes i ansøgningsskemaet. For andre brug er det ikke nødvendigvis muligt at afgøre produktionsarealet for de enkelte dyretyper og dermed beregne ammoniakemissionen ud fra data i de kommunale registre.

Det er uklart hvordan reguleringen er for IKKE-flytbare stalde uden fast bund. KL mener herunder at følgende tekst er uklar: "for eksempel vil de gældende byggeblade for etablering af løsdriftstalder uden fast bund til ammekøer, ungdyr m.v. på dybstrøelse og etablering af stalde uden fast bund og med dybstrøelse til får og geder til mælke- og kødproduktion kunne følges for flytbare læskure til drøvtyggere med den virkning, at kravet om fast bund og afløb ikke gælder."

Kommunerne skal ikke længere forholde sig til fosfor. Men oplysningerne om, hvilke marker der har fået hvor meget fosfor tidligere, ligger i en eller anden form hos kommunerne. Såfremt denne information skal overdrages, vil det være ressourcekrævende, afhængig af systemer og registreringer hos den fremtidige myndighed.

Følgevirksomheder (herunder økonomiske):

Fleere steder er der efter KL's bedste vurdering en øget opgave til kommunerne. KL opremser ikke en fuldstændig liste her, men nævner nogle af de mest iøjnefaldende forhold.

Forslagene vil medføre øgede udgifter til udførelse af tilsyn, blandt andet vil det være tidskrævende at skulle fastlægge produktionsarealet og føre regelmæssige tilsyn med små husdyrbrug. Dertil kommer de nye regler om udbringningsteknik, zink, fosforerosion, kontrol med fast husdyrgødning og bundfald på planteavlbrug.

Men især vil den maksimale sagsbehandlingstid for tilladelser på 90 dage kræve øget kapacitet i kommunerne.

Dato 29 maj 2017

Sags ID SAG-2017-02740

Dok. ID 2360087

E-mail KSL@kl.dk

Direkte 3370 3194

Weidekampsgade 10

Postboks 3370

2300 København S

www.kl.dk

Side 3 af 25

90-dages kravet

Med ændringen af husdyrloven er der lagt op til, at mange af de forhold, der i dag vurderes konkret, skal reguleres gennem fastsættelse af tærskler og kriterier, således at behovet for konkrete vurderinger minimeres. Det fremgår af lovbemærkninger (s. 92), at det "er hensigten at fastsætte regler, som i meget vidt omfang udtømmer behovet og kommunalbestyrelsens adgang til at foretage konkrete vurderinger og fastsætte konkrete vilkår".

Det fremgår, at bemyndigelsen i loven navnlig tænkes anvendt i forbindelse med tilladelser efter lovens §16b. Som eksempel på miljøforhold der kunne reguleres via generelle regler nævnes støj, støv, lugt, transport, lys, støv, fluer, affald, energi- og vandforbrug, uheld, ophør, egenkontrol og ammoniak samt landskabshensyn i forbindelse med bebyggelse.

Af §33 i udkastet til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen fremgår det, hvilke vurderinger der skal foretages ved meddelelse af tilladelser og godkendelser, ligesom det af §35 fremgår, hvilke vilkår der skal stilles. Der ser ikke ud til at være væsentlig forskel på de vurderinger, der skal foretages i tilladelser kontra godkendelser (dog således at IE-brug skal leve op til §34 og at der ikke er BAT-krav til husdyrbrug med en ammoniakemission mindre en 750 kg NH₃/år).

Det er derfor vanskeligt at få øje på en forenkling af tilladelsesordningen – tværtimod virker en tilladelse efter §16b (hvor ammoniakemissionen <750 kg NH₃/år) mere omfattende, end det er tilfældet med den nuværende regulering.

Ind til nu har det været sådan, at ansøger har syv dage til at indsende supplerende oplysninger til en sag, inden sagen stopper med at tælle sagsbehandlingsdage hos kommunen. Dette har i mange tilfælde betydet en del 'senden frem og tilbage' af ansøgningerne. Hvis afgørelser skal træffes inden for 90 dage er det blandt andet nødvendigt, at optællingen af sagsbehandlingstiden stoppes i det øjeblik, sagen returneres for supplerende oplysninger. Men det er vores vurdering, at det på trods af et sådant tiltag vil blive endda meget svært at nå målet på de 90 dage. De 90 dage skal i øvrigt også ses i lyset af, at den seneste opgørelse af sagsbehandlingstiden for § 11 og § 12-godkendelser er 5 måneder, hvilket var ny rekord for behandlingen af sådanne sager.

For at efterleve sagsbehandlingstiden på 90 dage vil det kræve, at kommunerne har sagsbehandlere klar, så snart ansøgningen indsendes. Hvis ansøgningerne – som ofte – kommer i "klumper", skal kommunerne have et beredskab til håndtering af disse "klumper". Med maksimalt 90 dage til sagsbehandling, bliver det vanskeligere at udjævne arbejdspekler over tid, og administrationen bliver derfor dyrere.

KL's konklusion på 90-dages kravet

Selvom reglerne tilpasses, så der foreligger klare regler for hvornår en ansøgning er fuldstændig jf. §64, så sagsbehandlingstiden nulstilles, såfremt

Dato 29 maj 2017

Sags ID: SAG-2017-02740
Dok. ID: 2360087

E-mail: KSL@kl.dk
Direkte: 3370 3194

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 4 af 25

der foretages væsentlige ændringer i en ansøgning og så syv-dages reglen afskaffes, vil det kræve væsentlige ekstra ressourcer at sikre overholdelse af 90-dages reglen.

80%-reglen

KL mener desuden, at 80 % reglen vedrørende brugerbetaling af miljøgodkendelser af husdyrbrug bør revideres, da arealdelen som tidligere tog op mod 10-12% af arbejdet med en godkendelse, er bortfaldet. I realiteten skal kommunerne i de kommende godkendelser behandle de samme emner, som kommunerne før 2007 skulle behandle i godkendelser efter §33 i Miljøbeskyttelsesloven. Begrundelsen for at reducere brugerbetalingen er væk. KL foreslår derfor, at husdyrbrug fremover skal betale samme brugerbetalingstakst for behandling af miljøgodkendelser som virksomheder.

For husdyrgodkendelser opkræves i dag 80 % af det samlede beløb i brugerbetaling. Dette ændres der ikke på i udkastet til brugerbetalingsbekendtgørelsen.

80%-reglen blev indført i forbindelse med vedtagelse af husdyrbrugsloven i 2007 og var foranlediget af, at der ikke tidligere var brugerbetaling på vvm-screeninger/redegørelser og landzoneadministrationen. Med lovforslaget bortfalder godkendelse af arealer, som tidligere udgjorde en stor andel af VVM-sagsbehandlingen. Procentandelen for kommunernes opkrævning af brugerbetaling, bør derfor også samtidig revideres.

Øvrige følgevirkninger

I henhold til forslaget til ny husdyrgødningsbekendtgørelse (§ 81, stk. 2) skal kommunerne fremover føre tilsyn hvert sjette år med opbevaring af fast husdyrgødning på ejendomme med erhvervsmæssigt dyrehold. Bestemmelsen vedrører de ejendomme, hvor vi ikke i forvejen fører tilsyn, og vil altså omfatte ejendomme med et erhvervsmæssigt dyrehold på op til tre dyreenheder.

Kommunerne har ikke en konsekvent registrering af ejendomme med erhvervsmæssigt dyrehold. Mange dyrehold i den størrelse er aldrig anmeldt til kommunen, og for eksempelvis heste har kommunerne ikke adgang til et register over, hvor mange heste der er på en ejendom. Det vil ressourcekrævende at overholde bestemmelsen.

Et tilsyn med opbevaring af fast husdyrgødning kan – og vil sandsynligvis – efter vores opfattelse give en miljømæssig gevinst på visse erhvervsmæssige dyrehold, for eksempel de fleste hestehold. Men forslaget kan forstås således, at vi skal føre tilsyn på alle erhvervsmæssige dyrehold, inklusiv hønsehold på for eksempel 40 høns og besætninger med for eksempel kvæg, der går ude året rundt, og hvor der ikke er gødningsopbevaring. Den nye bestemmelse vil dermed medføre tilsyn på en del bedrifter, hvor den miljømæssige gevinst ved tilsynet er mere end tvivlsom.

Dato 29 maj 2017

Sags ID SAG-2017-02740
Dok ID 2360087

E-mail KSL@kl.dk
Direkte 3370 3194

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 5 af 25

Dertil kommer tilsyn med jorderosion.

Det er ikke hensigtsmæssigt at der er reduceret brugerbetaling ved tilsyn efter Husdyrgødningsbekendtgørelsens §81. Dette er ikke en forenkling for kommunerne, når der laves undtagelser.

I forbindelse med overgangen til den nye regulering om revurderinger, skal alle nuværende godkendelser gennemgås og kontrolleres for ammoniakdeposition på naturlokaliteter, der er omfattet af kategori 1 og 2 med henblik på at fastlægge og træffe afgørelser om, hvorvidt de er omfattet af krav om revurdering. Dette vil give øget ressourceforbrug.

Vi vil også påpege, at det er vigtigt at der er ressourcer til at www.husdyrgodkendelse.dk fortsat kan udvikles, og at der ligeledes skal være midler til at udvikle DMA, så kommunerne kan aflevere de data på en effektiv og smidig måde. Det er endvidere vigtigt, at der fortsat er en nem og hurtig adgang til svar fra Miljøstyrelsens HelpDesk som kombineres med vejledningsmateriale.

Dato 29 maj 2017

Sags ID SAG-2017-02740
Dok. ID 2360087

E-mail KSL@kl.dk
Direkte 3370 3194

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 6 af 25

Detaljerede bemærkninger til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen**§ 2**

Her falder en gruppe af ammoniakfølsomme naturtyper helt ud af beskyttelsen. Det drejer sig om ammoniakfølsomme naturtyper, der ligger indenfor Natura2000, men som ikke er en del af udpegningsgrundlaget. De kan ikke være kategori 1, fordi de ikke er en del af udpegningsgrundlaget, og de kan ikke være kategori 2 eller 3, fordi de ligger i Natura2000. Det kan for eksempel være en højmose i fuglebeskyttelsesområde. Fagligt giver det ikke mening, at naturtyperne får dårligere beskyttelse, fordi de ligger i Natura2000, og KL går ud fra, at det må være en fejl. Det kan for eksempel undgås ved i definitionen på såvel kategori 2 som kategori 3 at ændre formuleringen "som er beliggende uden for Natura2000-områder" til "som er beliggende uden for Natura2000-områder, eller beliggende indenfor Natura2000-områder, men ikke en del af udpegningsgrundlaget".

§4, stk. 5

KL kunne ønske, at denne paragraf blev præciseret lidt, så det f.eks. bliver tydeligt hvilke andre relevante vurderinger der tænkes på.

§4, stk. 6

Her er der nævnt en række forhold, der skal beskrives og vurderes i miljøkonsekvensrapporten. KL finder at det er usikkert, om de oplysninger ansøger skal give kommer til at indgå i myndighedens vurdering jf. bekendtgørelsens §33.

Formuleringen "på en passende måde" åbner for en del fortolkning. Teksten kan med fordel gøres mere præcis.

§4, stk. 7

Hvem er kompetent ekspert? Hvem vurderer det og hvordan? Tænkes der i autorisation? Hvad indbefatter en miljøkonsekvensrapport? Skal kommunerne altid acceptere rapporterne, uanset om kommunerne er fagligt enige eller ej?

§ 6

KL foreslår at anmeldelser vedrørende halmlader/maskinhaller/foderopbevaring og ensilagepladser (§ 10 og § 11) ikke skal indsendes gennem www.husdyrgodkendelse.dk, sådan som portalen er udformet nu. Vi synes, at krav om ansøgning gennem www.husdyrgodkendelse.dk pålægger ansøger en unødvendig omkostning, da der ikke beregnes på disse anlæg.

§9

Hvad forstås med "mindre" stalde og læskure?

§ 10

Dato 29 maj 2017

Sags ID SAG-2017-02740

Dok. ID 2360087

E-mail KSL@kl.dk

Direkte 3370 3194

Weidekampsgade 10

Postboks 3370

2300 København S

www.kl.dk

Side 7 af 25

Reglen fratager kommunerne enhver fagligt baseret vurdering af landskabelig påvirkning af omgivelserne. Såfremt nogle få kriterier, der på ingen måde er direkte koblet til beskyttelse af det omgivende landskab er opfyldt, kan projektet ikke standses, ændres eller modificeres, så der er sammenhæng til øvrige hensyn i forhold til det åbne land.

§10 stk. 2, pkt. 4

Her defineres en maksimal bygningshøjde på 20 meter. KL vurderer, at en bygningshøjde på 20 meter er ganske voldsomt og overstiger højden på stort set alle kendt almindelig landbrugsbygninger. Alene vise fodersilotype kan opnå denne højde. Det foreslås derfor, at højdekravet differentieres, således at det retter sig mod henholdsvis kornsiloe og alle andre bygningstyper.

§10 Stk. 4

Denne kan kun yderst vanskeligt anvendes. At kommunen skal påse at bevaringsværdier ikke tilsidesættes, er en noget luftig formulering. Den kan med fordel strammes op, således at hjemmel til afslag fremgår tydeligere.

§ 12 stk. 2

Det er uklart, hvad mindre arealer med permanent græs er. KL regner med, at det højest sandsynligt er mindre end 50 % af samlet jordtilliggende, men en konkretisering ville ønskværdig. Kravet om direkte tilknytning virker unødvendigt restriktivt.

§ 12 Stk. 4, nr. 3

Der skal fjernes flere næringsstoffer end der tilføres med tilskudsfodring. Det er ikke klart hvordan dette skal håndhæves. På §3-natur må der ikke tilskudsfodres som udgangspunkt.

§ 12 Stk. 4, pkt. 1

KL vurderer, at reglen kun yderst sjældent vil blive anvendt. I praksis sker der ret sjældent opstart af nye naturafgræsningshusdyrbrug. Det ville derfor være bedre at lette mulighederne for de ret få ildsjæle, der allerede arbejder med dette.

§ 12 Stk. 6, pkt. 1

Reglen kan i sin nuværende ordlyd aldrig overholdes. Såfremt man flytter ventilationsafkast væk fra én naturlokalitet, flytter den uundgåeligt tættere på en anden. Det er muligt at denne anden lokalitet ligger langt væk, men den findes et eller andet sted. KL ønsker derfor at reglen formuleres så den også kan overholdes.

§ 13 Stk. 5

Dato 29. maj 2017

Sags ID SAG-2017-02740
Dok. ID 2360087

E-mail KSL@kl.dk
Direkte 3370 3194

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 8 af 25

Samme problematik som i § 12 stk. 6. Man kan simpelthen ikke flytte noget væk fra noget, der findes spredt rundt omkring anlægget i varierende afstand.

§ 14 Stk. 3 pkt. 1

Her indgår en dyreenhedsbetragtning. Dyreenhedsbegrebet udgår og betingelsen skal vel tilrettes i overensstemmelse med dette.

§15

"Skift i den anvendte miljøteknologi i eksisterende stalde ske efter anmeldelse ..." – der skal nok stå "kan ske"

§16 stk 9

Der hvor der står "*stk. 6, nr. 4, litra b*" skal rettes til "*stk. 6, nr. 3, litra b*"

"Hvis en ansøgning om godkendelse eller tilladelse efter 1. pkt. ikke imødekommes...." Slet eventuelt "*1. pkt.*" fra teksten eller omformuler

§18

Anmeldelsen kan omfatte, at der indsættes miljøteknologi. Ved anmeldesager er det ikke muligt at stille vilkår, og derfor er det ikke muligt at stille driftsvilkår til den valgte teknologi. Hvordan sikres at teknologien implementeres og drives så den forventede emission opnås?

§ 18 Stk. 5, pkt. 4

Det er lettere uklart for KL, hvad dette afsnit handler om. Måske kunne en omskrivning gøre det mere klart.

§ 20 Stk. 2

Indeholder en bestemmelse om, at der skal vælges et lignende staldsystem ved afvigende dyretype. Der bør være en klar statslig fortolkning af dette.

§ 20 stk. 3

Erfaringerne med kontrol af vilkår om fradrag for udgående dyr er at det i praksis er vanskeligt at kontrollere, og at det inviterer til kreative ansøgninger.

KL forslår, at teksten ændres til ". . . Perioder, hvor dyreholdet ikke har daglig adgang til det...."

§ 21 stk. 3

Erfaringerne med kontrol af vilkår om fradrag for udgående dyr er at det i praksis er vanskeligt at kontrollere, og at det inviterer til kreative ansøgninger.

§ 22 Stk. 1

Dato 29 maj 2017

Sags ID SAG-2017-02740
Dok. ID 2360087

E-mail KSL@kl.dk
Direkte 3370 3194

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 9 af 25

Bestemmelsen synes ikke nem at administrere efter. Ud fra en ordlydstolkning alene skal der foreligge en særlig begrundelse. Særlige begrundelser kan med store sikkerhed afvige fra en mere traditionel tolkning, baseret på planlovens intentioner. Der er derfor stor risiko for, at bestemmelsen vil skulle igennem et længere afprøvningsforløb i kommunerne og klagenævnet.

§ 22 Stk. 2

Teksten om placering af gyllebeholdere er uklar. Skal paragraffen læses som en videreførelse af praksis, eller lægges der op til en lempelse og mere generel tilladelse til placering af gylleanlæg uden tilknytning til for eksempel bebyggelsesarealer? Skal hensynene være mere "væsentlige" end blot, at landzonen som udgangspunkt skal friholdes for spredt bebyggelse?

§ 24 Stk. 3 og 4

Erfaringerne med kontrol af vilkår om fradrag for udgående dyr er at det i praksis er vanskeligt at kontrollere, og at det inviterer til kreative ansøgninger.

§ 24 Stk. 5

Formuleringen er uklar og vil invitere til en del diskussioner omkring grænserne for proportionalitet. Miljøstyrelsen bør sørge for godt og klart lovgrundlag der ikke fører til tvivl om fortolkningen. Det er KL's vurdering, at der blandt andet kan være tvivl om: Hvad er særlige tilfælde? Gælder de "vejledende" 100 kr/kg red. N stadig?

§ 25

Metodikken for kumulationsberegning fremgår af stk. 2 og 3 og er en naturlig følgevirkning af det nye reguleringsregime.

Det ændrer dog ikke ved, at reglerne kan føre til massive udfordringer af beregningsteknisk og byrdemæssig karakter. Endvidere vil forudsigeligheden for ansøger side være stort set ikke eksisterende, hvilket vurderes at være et retssikkerhedsmæssigt problem.

Skal Miljøstyrelsens nye kort med cirkler for kendte husdyrbrug anvendes sammen med kommunens kendskab til øvrige husdyrbrug, eller kommer kortet til at stå alene? Når man skal gå ud i op til 2.500 m afstand kan bestemmelsen omfatte mange husdyrbrug.

§ 27 Stk. 2

Det forekommer unødvendigt, at dyrene der skal foretage naturafgræsningen, skal være ejet af forureneren. Såfremt afgræsningen kunne foretages af tredjepart, kunne der åbnes op for et helt nyt forretningsområde med hensyn til naturafgræsning. Dette kunne faktisk være med til at fremme naturafgræsning generelt og også som forretningsområde.

Dato 29 maj 2017

Sags ID SAG-2017-02740
Dok. ID 2360087

E-mail KSL@kl.dk
Direkte 3370 3194

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 10 af 25

Muligheden for N-fradrag for naturafgræsning vurderes i øvrigt generelt positivt, men kan som tidligere nævnt være udfordringer med at opgøre andelen af 'udetid' for dyr, der er såvel ude som inde.

§ 28

KL ser helst, at den kommunale vurderingsramme for ammoniak i forhold til kategori 3 natur fremgår direkte af bekendtgørelsen.

§29 stk. 4 og 5

Formuleringerne er uklare og dermed vanskelige at forstå og håndtere i praksis.

§29 stk. 6

Det bør præciseres, om den lovlige drift for 8 år siden skal vurderes på baggrund af ansøgt dato eller dato for afgørelse.

§ 29

Det giver ikke i sig selv mening at beregne ammoniakdeposition for hvert enkelt staldafsnit hver for sig.

§30

Under nr. 2 er en definition på samlet bebyggelse flere end 6 beboelsesbygninger. Der har tidligere været en definition, som lyder flere end 6 andre beboelsesbygninger. Sker der en ændring af definitionen på samlet bebyggelse?

§ 32, stk. 2

Denne bestemmelse vil blive mere forståelig, hvis vores forslag til §2 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen følges. For så vil kategori 2 og 3 natur også kunne forekomme inden for Natura2000. Som den er formuleret nu, kan man tro, at kategori 2 og 3 natur er med inden for Natura2000.

§33 nr 3

KL går ud fra, at vurdering i forhold til "jord, grundvand og overfladevand" vil indgå i www.husdyrgodkendelse.dk, så kommunerne kan vurdere ud fra data herfra.

§35, stk. 1, punkt 2

Vi undrer os lidt over, at der stilles vilkår til håndtering og opbevaring af husdyrgødning, herunder angivelse af opbevaringskapacitet her. Dette reguleres ellers i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Vi kan også være i tvivl om, hvordan gødningsproduktion og opbevaringskapacitet beregnes, når reguleringen ændres fra antal dyr til stipladser.

§ 34 Pkt. 3 og 4

Dato 29 maj 2017

Sags ID SAG-2017-02740
Dok. ID 2360087

E-mail KSL@kl.dk
Direkte 3370 3194

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 11 af 25

KL finder at det vil være unødigt svært at administrere, og at det er nødvendigt med klare retningslinjer i bekendtgørelsen og efterfølgende vejledninger.

§ 34 nr 7

Hvad tænkes der på med "nødvendige foranstaltninger"?

§35, stk. 1, punkt 3

Vil det ikke også være relevant med vilkår til ammoniakreducerende virkemidler, hvis husdyrbruget netop anvender virkemidler til at komme under niveauet på 750 kg NH₃/år og dermed undgå krav til BAT?

§35, stk. 1, punkt 4

KL foreslår, at udtalelse fra Miljøstyrelsen skal foreligge før godkendelsen meddeles, fremfor at stille vilkår om, at den skal indsendes senest fire år efter ibrugtagning.

§35, stk. 1, punkt 6

Det bør være muligt at kunne stille vilkår om for eksempel afskærmende beplantning også i tilfælde hvor byggeriet placeres i tilknytning til eksisterende byggeri, hvis den landskabelige vurdering jf. §33 viser der er behov herfor.

§ 36

Er dette en mulighed ved økologi?

§ 38

Det vurderes at være fornuftigt at have en konkret regel om rengøring af arealer, der ikke indgår i produktionsarealer, men det bemærkes ligeledes, at det i praksis vil være vanskeligt at kontrollere.

§ 46

Det bemærkes at kravet om samtidighed (som ikke er nyt), grundet de nye skarpe krav med hensyn til sagsbehandlingstid, potentielt fremstår unødigt ressourcekrævende for kommunerne.

§ 47, stk. 1

I linje 1 skal "er" nok erstattes af "efter".

§ 62.

Det er uklart hvorfor denne bestemmelse stadig er med, idet arealdelen er udgået.

§ 72

Dato 29. maj 2017

Sags ID: SAG-2017-02740
Dok. ID: 2360087

E-mail: KSL@kl.dk
Direkte: 3370 3194

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 12 af 25

Er formuleret lidt så man efterlades med spørgsmålet hvem skal så behandle ansøgningen hvis ikke der er en funktional opdeling af kompetencerne? Det kan eventuelt ændres til, at kommunalbestyrelsen skal sikre en funktional opdeling af kompetencerne. Hvis ikke formuleringen ændres, bør der stå hvem der ellers så skal behandle ansøgningen.

§ 76, stk. 2

Er det ikke en gammel § til anmeldeordningen for udskiftning af arealer der henvises til? Hvad er formålet?

§ 76, stk. 3

Hvad er det for en lov/bekendtgørelse der refereres til i de nævnte §§? Det kan jo ikke være denne, fordi der nævnes § 72 stk. 2 som ikke findes i denne.

§ 82

Igen nævnes § 72, stk. 2, som ikke findes.

Bilag 1, punkt A:

Mangler oplysninger om ejer af ejendommen (hvis ejer og driftsherre er forskellig).

Bilag 1, punkt B:

a) Mangler oplysninger om afløbsplan (eller hører det under konstruktions- og plantegninger?).

g) Uklart hvad der menes med øvrig genepåvirkning – er det støj, transport, støv, fluer, skadedyr? I den nuværende bekendtgørelse er dette mere udspecificeret og det er dermed nemmere at vurdere, om der er tale om en fuldstændig ansøgning.

I relation til vilkårsfastsættelsen i §35 ser der ud til at mangle oplysninger vedrørende gødningsproduktion og størrelsen af opbevaringsanlæg, driftsforstyrrelser, landskab herunder beplantning, indsigt, bygningshøjder og lignende.

Bilag 1, punkt C:

Skal IE-brug også kun redegøre for bedst tilgængelige teknik i relation til ammoniakfordampning (B, nr. i)? – bør der ikke også redegøres for BAT i relation til management, vand- og energiforbrug osv?

Bilag 3

1.2.2: Det er en svaghed ved ammoniakberegningemetodikken, at en stor møddingsplads (og dermed tilstrækkelig opbevaringskapacitet) medfører en beregnet høj værdi, og dermed uønsket stor fordampning. I praksis kan dette belønne u hensigtsmæssig adfærd, som for eksempel at spekulere i uforholdsmæssigt små møddinger, eller udlægning i markstakke.

Dato 29 maj 2017

Sags ID SAG-2017-02740
Dok. ID 2360087

E-mail KSL@kl.dk
Direkte 3370 3194

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 13 af 25

Øverste afsnit... for de pågældende dyretyper, jf. tabel 5. . . Skal der ikke stå "jf. tabel 3"?

Bilag 3, afsnit D

Habitatnaturtypen 3150 er i dag kun omfattet for så vidt de er kortlagte som kvælstoffølsomme. Det er uhensigtsmæssigt fordi kvælstoffølsomhed ikke er en del af selve kortlægningen af naturtyperne.

Det er på den anden side heller ikke hensigtsmæssigt at omfatte alle søer der er kortlagt som 3150. Vurderingen af, om denne naturtype skal være omfattet eller ej, bør bero på en vurdering fra kommunen. I det mindste indtil naturtypen er fuldt kortlagt med en vurdering af kvælstoffølsomhed, så det klart fremgår, at denne vurdering er lavet.

Dato: 29. maj 2017

Sags ID: SAG-2017-02740
Dok. ID: 2360087

E-mail: KSL@kl.dk
Direkte: 3370 3194

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 14 af 25

Detaljerede bemærkninger til Brugerbetalingsbekendtgørelsen

§ 1 og § 3

Her er stort set den samme opremsning, og paragrafferne definerer det samme; KL foreslår at de slås sammen.

§ 1 punkt 2)

Her er navnet på husdyrbrugsloven ikke opdateret.

Dato 29 maj 2017

Sags ID SAG-2017-02740

Dok. ID 2360087

E-mail KSL@kl.dk

Direkte 3370 3194

Weidekampsgade 10

Postboks 3370

2300 København S

www.kl.dk

Side 15 af 25

Detaljerede bemærkninger til Bekendtgørelse om miljøregulering af visse aktiviteter

Det vil lette administrationen hvis det blev bedre beskrevet, hvordan man må sammensætte dyretyperne.

Det kan være svært at vurdere umiddelbart, hvor gammelt afkom er ved får og geder – derfor kan det være svært at vurdere produktionsomfanget.

§ 7 punkt 1 litra a

Her bør der vel stå "eller" i stedet for "og" efter "høns". Som det er skrevet nu skal man over begge kriterier for høns og hunde for at være erhvervsmæssigt.

§ 7 punkt 2 litra a og b

Her bør det fremgå om det er årsdyr eller stipladser. Det kan give anledning til misfortolkning idet der for flere af de andre grupper specifikt står årsdyr.

§ 7 punkt 2 litra e

Her bør fremgå om det er stipladser eller producerede enheder, samt eventuelt vægtinterval.

§ 7 punkt 2 litra h

Her kan "a-f eller g" ændres til "a-g".

§ 7 punkt 2 litra i

Her kan "a-g eller h" ændres til "a-h" to steder.

§ 8 stk. 2

Denne bestemmelse er en undtagelse uden hovedregel og dermed er overflødig. I hovedreglen (stk. 1) står der ikke noget om at hverken høns eller hunde ikke er tilladt i de nævnte områder. Der bliver henvist til § 8, stk. 2 i regulativhjemlen i § 20, men den henvisning kunne lige så godt være til § 7 punkt 1.

Hvis formuleringen "Dyrehold af tilsvarende størrelse...." er rigtig, kan der være et dyrehold af mink, kaniner, hjorte, strudse osv. i byzone, hvilket næppe kan være meningen.

Dato 29 maj 2017

Sags ID: SAG-2017-02740
Dok ID: 2360087E-mail: KSL@kl.dk
Direkte: 3370 3194Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København Swww.kl.dk
Side 16 af 25

Detaljerede bemærkninger til Husdyrgødningsbekendtgørelsen**§4**

KL finder, at det ville være godt med en definition (eller henvisning til definition andetsteds) af jordbrugsvirksomhed, organisk gødning og flytbare husdyranlæg her.

§ 4 pkt. 13

Det fremgår af s. 8 øverste linje i notat af 4. maj 2017 om udkast til husdyrgødningsbekendtgørelsen og ændring af slambekendtgørelsen, at afgasset vegetabilsk biomasse er skrevet ud af definitionen. Definitionen er dog fortsat medtaget i udkast til ny husdyrgødningsbekendtgørelse.

§ 6 stk 3

KL finder at sætningen kan misforstås, og vil foreslå at det præciseres, at der er "ikke-flytbare husdyranlæg" – hvis det er det der menes?

§ 9, stk. 1

Med hensyn til udgående dyr på græsfolde kontra løbegårde: Kan der ikke blive skrevet en nærmere definition ind i bekendtgørelsen om hvornår et areal defineres som henholdsvis græsfold eller løbegård? Sagt med andre ord – hvilket græsdække skal der til for at arealet kan betegnes som en græsfold?

§9 stk. 5

Fast gødning må maksimalt opbevares en dag i opsamlingsanlæg. Hvordan skal det forstås?

§ 10

Ikke fast placerede husdyranlæg må højst være placeret samme sted i marken i 12 måneder ad gangen og må ikke placeres samme sted eller inden for en radius af 25 m fra samme placering i marken, før der er forløbet 5 år. Det bliver tidskrævende at regulere og håndhæve. KL foreslår at der laves en dispensationsmulighed her.

Det er uklart for KL om staten ikke regner med, at der kommer nogen emission fra flytbare anlæg?

Flytbare anlæg kan stå samme sted i 12 mdr. Hvad med frilandsproduktioner, kalvebokse, sygebokse og hytter på kvægbrug – det kan være ret store bokse, som stadig kan flyttes og dermed indregnes de ikke som produktionsareal. Kan det eventuelt uddybes i notat/vejledning.

KL forventer en øget udvikling i metoder og produktion af frilandsgrise og frilandskyllinger, hvor forskellige mobile "staldinstallationer" anvendes.

Dato 29 maj 2017

Sags ID SAG-2017-02740
Dok ID 2360087E-mail KSL@kl.dk
Direkte 3370 3194Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København Swww.kl.dk
Side 17 af 25

Rent tilsynsmæssigt bliver det en ekstra og kompliceret opgave at sammenligne placeringer via luftfotos. Og hvis installationerne ikke er på marken på overflyvningsdagen, vil de være svære at dokumentere.

Notatet side 30 nederst og 31 øverst: Vedr. staldindretning. Umiddelbart læser vi det som om, at der skal være fast bund og afløb i flytbare anlæg. Men menes der mon det? Hvad med grisehytter på friland m.v.?

Hvad vil det sige at et anlæg er IKKE-fastplaceret. Kan man lave en stald på 1000 m² uden sokkel, når det blot er flytbart?

§ 11 stk. 3

Hvis kommunerne kun kender produktionsarealet vil det i nogle tilfælde være tidskrævende at beregne opbevaringskapaciteten. Der ønskes konkret vejledning til dette. Tilsynsmæssigt vil det kræve ekstra tid at foretage disse beregninger.

§ 13 stk. 1

Opbevaring af fast husdyrgødning pkt 2) i lukkede containere, der er placeret på befæstet areal med en tæthed, som angivet i § 14, stk. 3, og med afløb til en møddingsaftbeholder eller lignende - hænger ikke sammen med byggebladet 'Container til opsamling af fast gødning fra heste, mink m.v.' I byggebladet står, at containeren bør placeres på en betonplads, for eksempel 150 mm armeret beton 35 MPa, aggressiv miljøklasse eller tilsvarende stabilt underlag. Der står ikke noget om afløb.

§ 13 Stk. 2

Oplag af kompost med et tørstofindhold på mindst 30 pct. må dog også oplagres i marken (markstakke) efter reglerne i § 15. Her burde måske stå, at på trods af, at hestegødning har et tørstofindhold på over 30 %, så er det ikke komposteret.

§ 15

Oplag af kompost med et tørstofindhold på mindst 30 pct. Oplaget må ikke placeres i kategori 1- og 2-natur og skal overholde afstandskrav og størrelse - Det kan være tidskrævende at finde ud af, hvem der driver arealet. Ydermere at opmåle oplag. Oplag ligger tit glemt væk fra vej og sti, så det kan være tidskrævende at komme dertil.

Det kan være tidskrævende at vurdere hvilken dyregruppe komposten kommer fra. Desuden er der mange forskellige afstandskrav at forhold sig til afhængigt af oplagets størrelse. Der kan med fordel laves et afstandskrav gældende for alle typer gødning og grundarealer.

Ved flere oplag på samme mark tæller disse som ét oplag. Hvis marken er meget stor, kan der derfor være forskellige afstandskrav til de forskellige bunker. Skal afstandskravet altid være overholdt i forhold til nærmeste deloplag?

Dato 29 maj 2017

Sags ID: SAG-2017-02740
Dok ID: 2360087

E-mail: KSL@kl.dk
Direkte: 3370 3194

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 18 af 25

Det ville være smart, hvis der kunne stilles et system til rådighed, hvor landmanden kan notere, hvor markstakke placeres, så han inden placeringen kan se, om stakkene overholder reglerne. Tiden går hastigt mod denne type af systemer, og der er betydelige besparelser i sigte, hvis man kan få landmanden til at bruge systemet og lave optegnelserne.

Hvis kommunerne ikke kender landmandens arealer vil det være tidskrævende at forberede tilsynet.

§15, stk. 3

Her kunne det præciseres hvad der menes med "på samme mark".

§16 Stk. 3

Kravet i stk. 1 gælder ikke for midlertidige oplag af kompost (op til en uge) i forbindelse med udbringning. Burde der her stå noget om fast affald? Praksis har været, at midlertidig opbevaring af affald i marken i forbindelse med omladning af affaldet fra transportvogn til spredningsmateriel er tilladt, når affaldet ikke giver anledning til grund- eller overfladevandsforurening eller til gener for naboer. Ifølge praksis bør den midlertidige opbevaring ikke strække sig ud over 14 dage. Burde fast affald ikke følge kravet om en uge ligesom oplag af kompost?

§21

Burde der her stå noget om flydende affald. Kravet om alarmsystem og barriere mv. bør også omfatte beholdere som anvendes til opbevaring af flydende affald.

§ 22 stk. 7

Det bør udpensles hvem den ansvarlige er. KL forudser, at der kan spekuleres i, hvem der er ansvarlig, så overdækningskrav undgås.

Hvis driftsherren udskiftes inden for en tre-årig periode, starter håndhævelsen så forfra igen? Det bør efter vores opfattelse ikke komme en eventuelt ny driftsherre til last, at tidligere driftsherre ikke kunne overholde kravet.

§ 30 stk. 3 pkt. 4

Arealer med krav til nedfældningsbræmme bør udvides til også som minimum at omfatte kategori 2 heder og overdrev. Særligt overdrev, der ofte ligger på skrånninger, vil dermed kunne blive bedre beskyttet mod kvælstofpåvirkning, der tilføres med overfladevand fra ovenfor liggende omdriftsarealer.

§ 30, stk. 6 pkt. 2

Det er svært at kontrollere, hvis driftsherren ikke orienterer om det.

§ 32 stk 4

Dato 29 maj 2017

Sags ID SAG-2017-02740

Dok. ID 2360087

E-mail KSL@kl.dk

Direkte 3370 3194

Weidekampsgade 10

Postboks 3370

2300 København S

www.kl.dk

Side 19 af 25

Tidspunkt for nedbringning: – uforudseelige omstændigheder – op til 12 timer, hvis forholdene ikke begunstiger en hurtigere nedbringning, for eksempel menneskelige og maskinelle ressourcer ikke er økonomisk tilgængelige. Formuleringen kan potentielt bevirke, at alle kan komme ind under undtagelsen (det vil være svært for kommunen at modbevise), hvilket jo så vil medføre en øget ammoniakemission fra gødningen på marken og øget risiko for naboklager m.v. Undtagelsesbestemmelsen risikerer i praksis at blive hovedreglen.

Det vil rent tilsynsmæssigt være mere hensigtsmæssigt hvis reglen er fire timer, og kommunen så efter en konkret vurdering undtagelsesvist kan dispensere.

§ 32 stk 2

Fast gødning – tidligere 100 meter op til naturområde nu krav om en 20 meter bræmme?

Beskyttelse af Kategori 1 og Kategori 2 natur – lobeliesøer og højmoser

Ligner umiddelbart en ændret beskyttelse af naturen

Heder større end 10 ha og overdrev større end 2,5 ha er taget ud, hvilket er en ændring af beskyttelsesniveauet.

Det er KUN fast gødning som er omfattet, hvilket også er en ændring af beskyttelsesniveauet.

§ 33 stk 3

Hvor stor skal denne zone være? Afhængig af jordbund, hældning etc.?

Hvem vurderer det? Er beskrevet i notatet, når kommunen laver påbud, men landmanden skal jo overholde § 33 også de steder, som kommunen ikke har "opdaget" og givet påbud om. Det vil være godt med yderligere vejledning til både landmand og kommune.

Hvad sker der med zonerne, hvis driften omlægges til under 80 kg/ha – gælder påbuddet så endnu, eller ophæves det? Og hvad hvis driften efterfølgende år igen kommer over 80 kg N/ha? Skal der så gives et nyt påbud på trods af ordlyden i § 34, stk. 3?

§ 35

Hvordan defineres et passende antal tilsyn til overholdelse af § 33 og 34?

KL foreslår, at "relevante" vejrforhold ændres til "normale" vejrforhold, så det stemmer overens med § 34

§ 36

Generelt kræver hele § 36 en betydelig tilsynsindsats og meget dokumentationsmateriale fra husdyrbruget. Tilsynet vil være meget tillidsbaseret (baseret på husdyrbrugets egenkontrol, papirer) og risikerer

Dato 29 maj 2017

Sags ID: SAG-2017-02740
Dok ID: 2360087

E-mail: KSL@kl.dk
Direkte: 3370 3194

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 20 af 25

dermed ikke at få den effekt i praksis (i marken), der er skrevet ind i paragraffen. Måske kunne teksten ændres, så bestemmelsen bliver mere realistisk. Som KL læser teksten, kræver det, at kommunen har overblik over husdyrbrugets udbringningsarealer. Det vil være godt, at kommunen får en nem og hurtig adgang til markplaner og gødningsregnskaber, for at det ikke bliver en tung myndighedsbehandling.

Kommunerne har dog endnu ikke overblik over hvor mange husdyrbrug og marker, der vil være omfattet.

Hvordan beregnes reaktionstallet?

§ 36, stk. 6 og stk. 7

Der er mange forskellige afstandskrav at forholde sig til, afhængigt af indholdet af zinkoxid.

KL foreslår, at det præciseres, at det det er til vandløbets øverste kant de nævnte afstandskrav gælder.

§ 50

Der er en større opgave, når kommunerne skal identificere bedrifter, der ikke er jordbrugsvirksomheder. Disse tilsyn er ikke omfattet af tilsynsbekendtgørelsen.

KL kan ikke helt gennemskue, hvad denne paragraf indebære, men umiddelbart virker den til at kunne blive en noget ressourcekrævende opgave.

Der lægges også op til at kommunerne alligevel skal se på dyreholdets størrelse og selv indhente oplysninger om arealer m.m.

Der er risiko for at det bliver tidskrævende at få dokumentation fra disse ejendomme, da de jo ikke fører gødningsregnskab eller lign.

Kommunerne vil få flere tilsyn hos de ejendomme, som har ligget i gråzonen mellem ikke-erhvervsmæssig og 3 DE.

§ 70

Ordlyden er vanskelig at læse. Er det muligt at ændre teksten lidt, så man ikke først får sammenhængen, når man er nået et stykke ned i teksten? § 76 stk. 2

Hvornår vurderes fluer som en væsentlig gener for nabobeboelsen?

§ 79 (og § 75)

Når der omtales overdækning af hvalpenet og fast gødning, står der at blandt andet, at det skal overdækkes med vejrbestandig materiale, men i §16 er dette ikke nævnt, selv om denne paragraf også omhandler overdækning af fast gødning.

Dato 29 maj 2017

Sags ID SAG-2017-02740
Dok ID 2360087

E-mail KSL@kl.dk
Direkte 3370 3194

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 21 af 25

§ 80

Der er i husdyrgødningsbekendtgørelsen i dag mulighed for at klage over visse afgørelser om dispensation fra afstandskrav efter reglerne i husdyrgodkendelsesloven (§44 stk. 2 i bek nr. 1324 af 15/11/2016). Denne mulighed er ikke medtaget i høringsudkastet. Hvis for eksempel en gyllebeholder på en planteavlsejendom (intet dyrehold) anmeldes efter § 70 og placeres inden for afstandskravet til naboskel, så vil naboen ikke have mulighed for at klage over en eventuelt dispensationsafgørelse.

§ 81

Kommunerne har normalt ikke oplysninger om, at planteavlsejendomme opbevarer fast gødning og bundfald.

§ 81, stk. 2

Kommunerne vil få flere tilsyn, da ejendomme i gråzonen mellem ikke erhvervsmæssigt og 3 DE skal have tilsyn.

De vil være fysiske, da det kun vedrører møddingspladser og markstakke.

§ 81, stk. 3

Der er forkert henvisning til § og bilag. KL mener, at der skal stå "§ 50" og "Bilag 2".

Bilag 3, tabel 1

I tabellen er Knudedyb og Grådyb i Vadehavet ikke angivet med et husdyrrefterafgrødekrav. I oplandsnr. 80 er Juvre Dyb, Lister Dyb med flere nævnt. Hører de to førstnævnte dyb herunder?

Dato 29. maj 2017

Sags ID SAG-2017-02740
Dok ID 2360087E-mail KSL@kl.dk
Direkte 3370 3194Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København Swww.kl.dk
Side 22 af 25

Detaljerede bemærkninger til Slambekendtgørelsen

Dato 29 maj 2017

§3 stk. 1	Komposteret og ukomposteret have- og parkaffald	En nærmere definition af hvornår noget falder ind under denne definition ønskes. Der er en del firmaer, som modtager diverse affald fra have og park, med større eller mindre dele af jord i. Det er pt. uklart, hvordan dette reguleres, men affaldet kan ofte give lugtgener, og det har en gødningsværdi, ligesom jordrester fra for eksempel rabatter kan indeholde miljøfremmede stoffer og tungmetaller.	7-02740 jk 4 10 5
§3 stk. 1	Animalske biprodukter	Står de er undtaget, men de er stadig på Bilag 1.	
§ 7		Hvilke andre miljøskadelige stoffer er der tale om, og hvad er niveauet af væsentlige mængder af andre miljøskadelige stoffer?	
§ 16		Det vil være ønskeligt at det uddybes, at det er efter husdyrgødningsbekendtgørelsens regler.	
§ 20, stk. 2		KL foreslår, at denne del flyttes op, så den bliver til § 16, stk. 3. Det vil give mere mening at have denne del med at spildevandsslam ikke må opbevares i markstak, sammen med brugers opbevaring af affald.	
§ 22		<p>Det er vigtigt, at denne bliver formuleret sådan, at det klart fremgår, om man må tage noget affald og blande i noget gylle og på den måde få det til, at blive væk, og derved 'hoppe' over i husdyrgødningsbekendtgørelsen. KL formoder at det ikke er tanken.</p> <p>Der er allerede diskussioner om dette i dag, og det strider vel strengt taget også generelt mod diverse principper om nyttiggørelse af affald etc.</p>	
Bilag 1		Mange kommuner modtager en del anmeldelser om udbringning af Fertigro/Mucosavand og om udbringning af hygiejniserede æggeskaller. Det ville være meget hensigtsmæssigt, hvis disse affaldsfraktioner kom med på Bilag 1. Det har Miljøstyrelsen tidligere udvist forståelse og interesse for at gøre.	

Detaljerede bemærkninger til Tilsynsbekendtgørelsen

Dato: 29. maj 2017

Kun meget få landbrug har miljøledelsessystemer i dag. Det ville være oplagt at lave et andet udgangspunkt for differentiering af tilsynsfrekvensen.

Sags ID: SAG-2017-02740
Dok. ID: 2360087

E-mail: KSL@kl.dk

Paragraf	Fra bekendtgørelsen	Bemærkninger
§ 1, stk. 2, litra 3	Ejendomme med erhvervmæssigt dyrehold, som inden den 1. august 2017 er omfattet af reglerne i denne bekendtgørelse	Med andre ord vil det vel sige: Husdyrbrug over 3 DE?! Så skal kommunerne jo blive ved med at regne i DE? Hvordan? Kunne man ikke bare sige – Erhvervmæssigt dyrehold, og så undgår man også den gråzone der er mellem ikke erhvervmæssigt og 3 DE. KL har dog ikke overblik over hvor mange flere tilsyn det ville give.
Generelt i bekendtgørelsen	Husdyrbrug m.v. Tidligere stod der bare husdyrbrug.	Hvorfor er det ændret til m.v.?
§ 2, litra 5 Side 3 i notat	Basistilsyn: Samlede miljøforhold gennemgås. Udbringningsarealerne omfattes ikke af basistilsynet Ved REAKTIVT TILSYN Dvs. når kommunerne har mistanke om ulovlige forhold eller får en klage ind. ... i et passende omfang påse overholdelsen af reglerne om fosforerosion ...	Når de samlede miljøforhold skal gennemgås, er det vel også de samlede regler i husdyrgødningsbekendtgørelsen, som kommunen er myndighed på, som skal gennemgås? Men hvad så med alle de krav som vedrører markerne, når det i tilsynsbek. fremgår, at disse ikke er omfattet af basistilsynet? Reaktive tilsyn ... skal det ikke med i bekendtgørelsen... at der ikke vil blive ført regelmæssige tilsyn på disse paragraffer i husdyrgødningsbekendtgørelsen? HVAD er et passende omfang?
Bilag 1, afsnit 2, D. Emissioner til lugt, jord- og/eller	Under score 3... Husdyrbrug med en godkendelse efter de tidligere gældende regler i §§ 11 og 12 i	§ 12 skal vel ikke med i denne, da denne ligger under score 5.

vandmiljø og husdyrbrug ets størrelse	lov om husdyrbrug og	
---	----------------------------	--

7-02740

DK
4

Veidekampsvej 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 25 af 25

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har den 4. maj 2017 modtaget Miljøstyrelsens høring over ændringer i følgende bekendtgørelser:

- Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. (husdyrgødningsbekendtgørelsen)
- Dele af bekendtgørelse om anvendelse af affald til jordbrugsformål (slambekendtgørelsen), der overføres til husdyrgødningsbekendtgørelsen
- Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug (husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen)
- Bekendtgørelse om miljøregulering af visse aktiviteter (miljøaktivitetsbekendtgørelsen)
- Bekendtgørelse om miljøtilsyn (miljøtilsynsbekendtgørelsen)
- Bekendtgørelse om brugerbetaling for godkendelse m.v. og tilsyn efter lov om miljøbeskyttelse og lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (brugerbetalingsbekendtgørelsen)

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen udgør sammen med Konkurrencerådet en uafhængig konkurrencemyndighed. De følgende høringsbemærkninger afgives udelukkende som konkurrencemyndighed.

På det foreliggende grundlag har styrelsen ikke bemærkninger til høringen.

Med venlig hilsen

Toke Radmer Lillethorup

Student

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen/

Danish Competition and Consumer Authority

Direkte +45 4171 5250

E-mail trl@kfst.dk

KONKURRENCE- OG FORBRUGERSTYRELSEN

Carl Jacobsens Vej 35

2500 Valby

Tlf. +45 4171 5000

Vi arbejder for velfungerende markeder.

Miljøstyrelsen
Att.: Erhverv
Strandgade 29
1401 København K

1. juni 2017

KØPENHAGEN FUR
LANGAGERVEJ 60
2600 GLOSTRUP

TLF 4326 1000
FAX 4326 1126
KØPENHAGENFUR.COM
CVR-NR. 15275413

NORDEA BANK DANMARK A/S
KONTONR. 2100 0751141270
SWIFT NDEADKDK

ERHVERVSPOLITISK OG JURIDISK
AFDELING
TLF 4326 1000

DP
KØPENHAGENFUR.COM

J.nr. MST-1240-00710

Dansk Pelsdyravlerforening har modtaget Miljøstyrelsens høringsbrev af 4. maj 2017 vedrørende udkast til seks bekendtgørelser i relation til udrulning af landbrugspakken – herunder centrale ændringer af bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning og ensilage mv. (husdyrgødningsbekendtgørelsen) og bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug (husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen) og skal hermed fremkomme med pelsdyrspecifikke bemærkninger til forslagene.

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen

Af bekendtgørelsens bilag 3 tabel 1 vedrørende beregning af ammoniakemission fremgår, at emissionsfaktoren for mink kan reduceres med 1,5 % for hver centimeter rendefbredde større end 28 cm, dog maksimalt op til 36 cm svarende til en samlet reduktion på 12 %. Dette er en ubegrundet begrænsning i forhold til den nugældende regulering, hvor emissionsfaktoren kan reduceres med rendefbredde op til 40 cm. Begrænsningen fjerner dermed noget af motivationsfaktoren for opsætning af render bredere end 36 cm, som alt andet lige opsamler mere gødning.

Af bekendtgørelsens bilag 3 punkt C vedrørende fastlæggelse af produktionsarealet jf. § 2, nr. 4 fremgår, at burarealet i såkaldte etagebure udgøres af grundarealet af hver etage bortset fra arealet af adgangshullet mellem etagerne. Det bør præciseres, at arealet udgøres af det frit tilgængelige burareal jf. § 26 i bekendtgørelse om beskyttelse af pelsdyr nr. 1553/2015, idet grundareal, hvor højdekravet på 45 cm jf. stk. 2 i denne bestemmelse ikke er opfyldt, ikke medregnes.

§ 29, stk. 2 skærper beskyttelsesniveauet for ammoniak ved at fastlægge to merdepositioner, hvilket er i strid med forarbejderne til husdyrbrugsloven. Der henvises til bemærkningerne i afsnit 5.3.1.3.3 i forslaget til ændringen af husdyrbrugsloven, hvor det er anført, at forslaget ikke berører det gældende beskyttelsesniveau for så vidt angår de specifikke ammoniakdepositionskrav. Det specifikke depositionskrav er i dag for så vidt angår merdeposition defineret således i den gældende husdyrgodkendelsesbekendtgørelse i bilag 3, afsnit A, nr. 4, in fine: "Det skal bemærkes, at merdepositionen, jf. § 26, stk. 2, i lov om miljø-

beskyttelse m.v. af husdyrbrug, skal beregnes ud fra alle etableringer, udvidelser eller ændringer foretaget siden 1. januar 2007, dog højst en 8-årig periode."

Denne indførelse af dobbeltberegning af merdepositionen kan f.eks. give problemer for minkfarme, der ligger tæt på natur. Det skyldes, at virkemidlet to gange ugentlig tømning af gødningsrender oftest skal bruges ved første udvidelse for at leve op til krav om BAT. Derfor vil det ofte være svært at reducere ret meget yderlige ved næste udvidelse. Dobbeltberegningen får derved den konsekvens, at avlerne af strategiske årsager vil tage flere udvidelsesplaner i én omgang fremfor at tage disse i flere etaper. Dette er ikke til gavn for erhvervet og ej heller nogen positiv effekt for naturen.

Husdyrgødningsbekendtgørelsen

Udkastet til husdyrgødningsbekendtgørelsen indeholder en skærpelse i forhold til de tidligere regler om faste afstandskrav til minkfarme. Således inkluderes opsamlingsbeholdere i § 5, stk. 2, hvilket er en ubegrundet særregulering af minkfarme.

I minkbranchen anvendes lukkede for-tanke/opsamlingsbeholdere som en integreret del af opsamlingsanlægget. Dansk Pelsdyravlerforening foreslår, at det faste afstandskrav til minkfarme skal måles fra selve hallerne og ikke fra eventuelle lukkede opsamlingsbeholdere/fortanke, hvorfor dette bør slettes i § 5, stk. 2.

Reglerne for afstandskrav er de senere år blevet ændret væsentligt for minkfarme i retning mod en ligestilling med øvrige husdyrhold. Et væsentligt element heri er kravet om lugtgenafstande. Miljøstyrelsen har ved indarbejdelsen heraf fastholdt skærpede faste afstandskrav for minkfarme.

På særligt et punkt i relation til afstandskravet til nabobeboelse virker denne særregulering usaglig og urimeligt hårdere end for andre husdyrhold. Problemet opstår på grund af følgende, som fremgår af den gældende husdyrgødningsbekendtgørelse:

§ 5. Etablering, udvidelse eller ændring af pelsdyrhaller, gødningsrender, opsamlingsbeholdere for husdyrgødning m.v. for hold af andre kødædende pelsdyr end ræve er ikke tilladt inden for følgende afstande:

- 1) Pelsdyrhaller m.v. med under 10.000 årstæver:
 - a) 100 m til nabobeboelse, og
 - b) 200 m til områderne, nævnt i § 4, stk. 1, nr. 1 og 2.
- 2) Pelsdyrhaller m.v. med 10.000 årstæver og derover:
 - a) 200 m til nabobeboelse, og
 - b) 300 m til områderne, nævnt i § 4, stk. 1, nr. 1 og 2.

Kravene gælder således uanset, om der er tale om nabobeboelse med eller uden landbrugspligt. Der findes således eksempler på, at minkfarme er forhindret i at kunne udvides, fordi de afhængigt af deres størrelse (over eller under 10.000 årstæver) ligger inden for 100 eller 200 meter til en nabobeboelse med landbrugspligt - tilmed nogle gange en anden gård med pelsdyrhold. Det faste afstandskrav bevirker i de mest groteske tilfælde, at en anden

minkfarm med beboelse ejet af samme ejer som den udvidende farm – ligger og blokerer for en udvidelse. Hvis samme ejer ønsker at etablere/udvide en svinefarm med fuldstændig samme placering, så kan de faste afstandskrav i husdyrgødningsbekendtgørelsen godt opfyldes. Afhængigt af to minkfarmes størrelse kan der endda i nogle tilfælde lovligt etableres en svinefarm mellem to minkfarme, mens minkfarmene ikke må udvides pga. afstandskravet til den anden minkfarm. Hensynet og logikken bag dette er svær at få øje på, hvorfor Dansk Pelsdyravlerforening foreslår, at dette afstandskrav ændres til kun at omfatte nabobeboelse uden landbrugspligt.

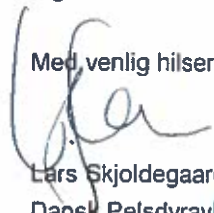
I § 5, stk. 2 anvendes fortsat begrebet "årstæver" til trods for, at den nye husdyrregulering generelt omlægges til en stipladsmodel. Det foreslås derfor, at dette system anvendes konsekvent, og derved at begrebet 10.000 årstæver ændres til produktionsarealet svarende til 10.000 kvadratmeter.

Dansk Pelsdyravlerforening foreslår desuden, at § 72, stk. 2 præciseres, så 4. punktum ændres til: "*I pelsdyrhaller til ræve og andre kødædende pelsdyr end ræve skal der endvidere være et halmlag under burene, dog ikke i forbindelse med udmugning af halm efter § 75, stk. 5.*"

Dansk Pelsdyravlerforening foreslår ligeledes, at § 75, stk. 5, sidste punktum præciseres, så det fremgår, at "*Halmen inklusive gødningsrester skal anses for og opsamles som dybstrøelse efter reglerne i kapitel 6*". Dermed skabes harmoni med begrebsanvendelsen i normtaletabellen for minkgødning.

Såfremt ovenstående bemærkninger giver anledning til spørgsmål, så bedes I kontakte undertegnede.

Med venlig hilsen

Lars Skjoldgaard
Dansk Pelsdyravlerforening

Dato 1. juni 2017
Side 1 af 4

Miljøstyrelsen
Strandgade 29
1401 København K
Att. mst@mst.dk
Cc. amads@mst.dk

Landbrug & Fødevarer FmbA

Axelborg, Axeltorv 3
DK 1609 København V

T +45 3339 4000
F +45 3339 4141
E info@lf.dk
W www.lf.dk

CVR DK 25 52 95 29

Høringssvar til 6 bekendtgørelser vedrørende ny husdyrregulering, j.nr. MST-1240-00710

Hermed fremsendes Landbrug & Fødevarers kommentarer til de seks bekendtgørelser vedrørende ny husdyrregulering. Høringssvaret omfatter en række overordnede kommentarer samt bilag med mere uddybende konkrete og tekstnære bemærkninger til:

- Husdyrgødningsbekendtgørelsen (Bilag 1)
- Affald til jord bekendtgørelsen (bilag 2)
- Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen (bilag 3)
- Miljøtilsynsbekendtgørelsen (bilag 4)
- Brugerbetalingsbekendtgørelsen (bilag 5)

Landbrug & Fødevarer har ingen kommentarer til Udkast til ændring af Miljøaktivitetsbekendtgørelsen.

Overordnede kommentarer

Landbrug & Fødevarer skal indledningsvist anerkende det kæmpe arbejde, der ligger bag den nye husdyrregulering. Det er et stort og kompliceret område, som der er mange forventninger til i erhvervet.

Landbrug & Fødevarer har således længe set frem til de nye regler for miljøgodkendelse af husdyrbrug, hvor miljøgodkendelsen fremadrettet udelukkende vedrører anlægget, mens arealerne reguleres via generelle regler. Helt overordnet er målet enkle og forståelige regler med fleksibilitet for den enkelte landmand. Det skal være muligt at tilpasse sin produktion gennem rummelige miljøgodkendelser baseret på emissioner. Det er samtidig forventningen, at der vil ske væsentlige administrative lettelser i både erhvervet og kommunerne, der vil medføre væsentlig kortere sagsbehandlingstider.

Der er med den nye husdyrlov tale om et reelt regimeskift i forhold til tidligere, men der er stadig tale om et komplekst regelsæt både juridisk og teknisk ikke mindst som følge af de mange EU-direktiver, der er spil. Det kan derfor forudses, at der vil opstå uhensigtsmæssigheder eller være forhold, hvor reglerne kan forenkles yderligere, når der er indhentet praktisk erfaring.

Landbrug & Fødevarer skal derfor opfordre til, at der foretages en evaluering af bekendtgørelserne fra 1. august 2017 til foråret 2018 - med henblik på afklaring af tvivsspørgsmål og muligheder for yderligere forenkling og rummelighed i godkendelserne. Samtidig bør mulighederne for indførelse af bagatelgrænser afsøges.

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen

Fleksibilitet, anmeldte ordninger og bagatelgrænser

Et grundlæggende formål med overgang til en emissionsorienteret regulering er, at langt de fleste tilpasninger uden en mervirkning til miljøet skal kunne rummes indenfor den enkelte tilladelse og godkendelse. I bilagene er der påpeget flere muligheder for øget fleksibilitet.

Der er foreslået en række anmeldte ordninger, der giver husdyrbrugeren mulighed for - under visse betingelser - at tilpasse produktionen indenfor rammene af den konkrete tilladelse eller godkendelse. Det er en overordnet præmis, at emissionerne ikke øges. Som udgangspunkt finder Landbrug & Fødevarer, at langt de fleste tilpasninger - uden en mervirkning til miljøet - skal kunne rummes indenfor den enkelte tilladelse og godkendelse, og at det er vigtigt dette afspejles klart i den kommende vejledning. Fremadrettet vil der således kunne indarbejdes langt flere bagatelgrænser i det omfang, de kan holdes indenfor rammene af det nye VVM-direktiv.

Landbrug & Fødevarer finder, at anmeldte ordningerne er et rigtig godt redskab til hurtigt og smidigt at kunne tilpasse sin produktion. Det er helt centralt, at de betingelser, der er knyttet til at kunne anvende en anmeldte ordning ikke er så snævre, at anmeldte ordningen reelt ikke har en værdi. Set i den kontekst er der behov for at justere flere af anmeldte ordningerne, som nærmere beskrevet i bilag 3 om husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Solidt fagligt grundlag og udvikling af emissionsfaktorer

Hele den nye husdyrregulering skal stå på et solidt fagligt fundament, hvor de arealbaserede emissionsfaktorer danner grundlaget for vurderinger og fastsættelse af vilkår. For at reguleringen løbende tilpasses både nye produktionsformer, ny viden og udviklingen i miljøteknologi skal Landbrug & Fødevarer særligt henlede opmærksomheden på behovet for løbende udvikle nye normtal og emissionsfaktorer. Det er vigtigt, at der sikres sammenhæng mellem de normtal, der anvendes i gødningsregnskaber, og de arealbaserede emissionsfaktorer, og at det faglige grundlag for både normtal og emissionsfaktorer er klart beskrevet.

Utilsigtede stramninger af reguleringen

Under gennemgang af bekendtgørelsesudkastet, er Landbrug & Fødevarer blevet opmærksom på en række steder, hvor der sker stramninger i forhold til den nuværende regulering. Dette er udenfor præmissen for den nye husdyrregulering, og Landbrug & Fødevarer forventer derfor, at der rettes op på dette. Der henvises til nærmere beskrivelse i bilagene.

Økologi

Et særligt opmærksomhedspunkt er økologi. Den økologiske produktion er i vækst og udvikling, og mange økologiske husdyrproduktioner er stadig på et meget tidligt stadie som etableret produktion. Det betyder, at fastsættelse af normtal og emissionsfaktorer er særligt udfordrende for den økologiske produktion, hvor der for mange produktioner enten helt mangler normtal eller normtallene er fastsat på baggrund af meget foreløbige data. Det øger usikkerheden ved fastsættelse af de arealbaserede emissionsfaktorer og BAT krav.

Nyt lugtgrundlag

Emission af lugt og ammoniak er afgørende for mulighederne for etablering og udvidelse af husdyrbrug. Derfor er det vigtigt, at modellerne for lugtberegning er troværdige og hviler på et solidt fagligt grundlag. Landbrug & Fødevarer ser frem til, at det i lovbemærkningerne til husdyrloven nævnte nye og forbedrede reguleringsgrundlag kan gøre op med den nuværende irrationelle dobbeltregulering af lugtgener. I dag vurderes genegrænser for lugt efter både FMK metoden fra før

2007 og efter "Den nye lugtvejledning fra 2007", således, at det skrappeste af de to krav altid vil være gældende. For pelsdyr er der rent faktisk trippel-regulering, idet der derudover er nogle faste afstandskrav som træder i kraft, hvis de er skrapper end beregnet med de to andre modeller.

Ammoniakfølsom natur

Landbrug & Fødevarer er opmærksomme på, at det med husdyrloven desværre ikke er hensigten, at ændre på den meget skrappe danske specifikke ammoniakregulering. Vi går derfor ud fra, at det heller ikke har været hensigten at skærpe kravene. I godkendelsesbekendtgørelsen er flere steder tilføjet ordlyden "[...]og øvrige ammoniakfølsomme naturtyper". Landbrug & Fødevarer er meget betænkelig ved denne tilføjelse, da det kan være udtryk for en skærpelse af ammoniakkravene. Vi skal derfor anmode om en nærmere begrundelse for denne tilføjelse og eventuel justering af bekendtgørelsen.

Husdyrgødningsbekendtgørelsen

Fosfor

Et helt nyt element i husdyrreguleringen er indførelse af fosforlofter. I husdyrgødningsbekendtgørelsen indføres der i første omgang generelle fosforlofter for de enkelte produktionsgrene i 2018. Særlig mink, fjerkræ samt den økologiske produktion vil få behov for at finde yderligere arealer til udspreddning af husdyrgødningen, hvorved de reelt vil opleve en skærpelse af harmonikrævet.

Landbrug & Fødevarer er meget bekymrede for de yderligere skærpelser, der påtænkes indført allerede fra 2018. Det er helt centralt, at der ikke er bedrifter, som rammes unødigt og helt urimeligt hårdt af de nye krav. Landbrug & Fødevarer skal kraftigt opfordre til, at de løbende og voldsomme stramninger i fosforreguleringen - som fremgår af loven - udelukkende indføres på et solidt fagligt grundlag, hvor der tages hensyn til de enkelte produktionsgrenes muligheder for tilpasse sig de nye krav (eksempelvis via fodring og teknologi). Det er ligeledes meget centralt, at der indføres rimelige og lange overgangsordninger for husdyrbrug, der kommer særlig i klemme.

Krydsoverensstemmelse

Landbrug & Fødevarer finder det ærgerligt, at Miljøstyrelsen mener, at affald også er indeholdt i nitratdirektivets definition af gødning, og at kravene dermed bliver KO-belagt. Landbrug & Fødevarer ønsker imidlertid at sætte spørgsmålstegn ved, om tilføjelse af affald til bestemmelserne bør indeholdes i den nuværende ordlyd af nitratdirektivet. Det er helt afgørende for Landbrug & Fødevarer, at danske landmænd ikke risikerer træk i landbrugsstøtten, hvor EU-reglerne ikke kræver det, og skal derfor anmode om en nærmere dialog herom.

Affald til jord bekendtgørelsen

Helt overordnet ærgrer det Landbrug & Fødevarer, at der udelukkende er sket en tilpasning til husdyrgødningsbekendtgørelsens anvendelsesområde. Dette skal ses i lyset af, at der tilbage i august 2014 var et mere grundlæggende ændringsforslag til ATJ i høring, uden at det dog førte til en efterfølgende ændring af bekendtgørelsen. Der er i den grad behov for en tilpasning af hele den gældende "slambekendtgørelse", så der bl.a. kan skabes klarhed over sammenhængen til biproduktforordningen og virksomheder mv. kan undgå år på år at ansøge Miljøstyrelsen om dispensationer.

For at sikre at de nødvendige ændringer ikke trækker yderligere ud, skal Landbrug & Fødevarer anmode Miljøstyrelsen om at udarbejde en tids- og procesplan for en større ændring af bekendtgørelsen med ikrafttrædelse senest 1. januar 2018.

Landbrug & Fødevarer uddyber naturligvis vores hørings svar og står til rådighed for yderligere uddybning.

Med venlig hilsen

Ida ML Drejer Storm
Seniorkonsulent

D +45 3339 4228
M +45 51671558
E ims@if.dk

Anette Christensen
Miljøchef

D +45 3339 4294
M +45 2724 5765
E anc@if.dk

Bilag 1: Kommentarer til "Udkast til Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v." (husdyrgødningsbekendtgørelsen)

Overordnede kommentarer

Det fremsendte ændringsforslag til husdyrgødningsbekendtgørelsen er en del af gennemførelsen af fase II af den nye husdyrregulering. Husdyrgødningsbekendtgørelsen var også i høring i forbindelse med gennemførelsen af fase I af den nye husdyrregulering, og Landbrug & Fødevarer fremsendte den 16. januar 2017 høringssvar. Ligeledes har vi den 19. april 2017 fremsendt høringssvar vedrørende de ændringer af husdyrgødningsbekendtgørelsen, som implementerer kvægundtagelsen (betingelser for kvægbrugs udbringning af husdyrgødning og afgasset vegetabilsk biomasse på op til 230 kg N pr. ha). Nedenstående kommentarer vil primært vedrøre de ændringer til husdyrgødningsbekendtgørelsen, som fremgår af den aktuelle fase II høring, men skal ses i sammenhæng med vores høringssvar til fase I høringen og kvægundtagelsen.

Lovstruktur

Forslaget til ny husdyrgødningsbekendtgørelse indeholder nu også regulering af anvendelse af affald til jordbrugsformål for så vidt angår tilførsel af kvælstof og fosfor med affaldet samt regler for anvendelse (bl.a. lukkeperioder). Vi har i vores høringssvar til forslaget til bekendtgørelse om anvendelse af affald til jordbrugsformål, som er i høring parallelt med husdyrgødningsbekendtgørelsen påpeget, at overflytningen af reglerne om affald fra bekendtgørelsen om affald til jordbrugsformål til husdyrgødningsbekendtgørelsen sker ud fra et ønske om at forenkle og ensrette reglerne. Men forslaget betyder, at anvendelse af affald til gødskningsformål fremover reguleres både af miljøbeskyttelsesloven og husdyrloven, hvilket gør det mere kompliceret for brugerne at få overblik over reguleringen. Som nævnt i vores høringssvar til husdyrloven ønsker Landbrug & Fødevarer på længere sigt, at gødningsreguleringen inkl. regulering af husdyrgødningen og affald, der anvendes som gødning, samles i gødskningsloven.

Regulering af affald til jordbrugsformål i forhold til nitratdirektivet

Med bekendtgørelsesudkastet foreslås det, at reglerne for anvendelse af affald til jordbrugsformål indarbejdes i tre eksisterende KO-krav. Landbrug & Fødevarer har noteret sig, at Miljøstyrelsen er af den opfattelse, at affald også er indeholdt i nitratdirektivets definition af gødning.

L&F ønsker imidlertid at sætte spørgsmålstegn ved, om tilføjelse af affald til bestemmelserne kan indeholdes i den nuværende ordlyd af nitratdirektivet. Det følger af nitratdirektivets 3. betragtning, at

"i forbindelse med reformen af den fælles landbrugspolitik, som er omhandlet i Kommissionens Grønbog om Perspektiver for Den Fælles Landbrugspolitik, blev det fastslået, at landbruget i Fællesskabet har behov for at anvende kvælstofholdig kunst- og husdyrgødning, men at overdreven brug af gødning udgør en fare for miljøet, at der er behov for fælles foranstaltninger til kontrol med de problemer, der kommer fra intensivt husdyrbrug, og at der i landbrugspolitikken bør tages større hensyn til miljøpolitikken".

Der står endvidere i direktivets 11. betragtning, at

"sådanne handlingsprogrammer bør omfatte foranstaltninger til at begrænse anvendelsen af enhver form for kvælstofholdig kunstgødning på landbrugsjord og bør især indeholde specifikke begrænsninger for anvendelse af husdyrgødning".

Nitratdirektivet sigter mod at beskytte vandkvaliteten i hele Europa ved at forebygge forurening af grundvand og overfladevand forårsaget af nitrater fra landbruget, jf. direktivets artikel 1, og ved at fremme godt landmandskab.

Under alle omstændigheder er det helt afgørende for Landbrug & Fødevarer, at danske landmænd ikke risikerer træk i landbrugsstøtten, hvor EU-reglerne ikke kræver det.

Landbrug & Fødevarer finder ikke, at det er nødvendigt at tilføje regler om affald via nitratdirektivet med konsekvenser for KO. Ifølge nitratdirektivets ordlyd gælder der et klart proportionalitets og nødvendighedskriterium, idet foranstaltninger skal

1. ske med henblik på opfyldelse af nitratdirektivets art. 1, (være forebyggende), og
2. være vedtaget i overensstemmelse med den i artikel 5, stk. 5 krævede fremgangsmåde, hvorefter foranstaltningerne skal være nødvendige, effektive og rentable.

Affald har ikke hidtil været reguleret af husdyrgødningsbekendtgørelsens bestemmelser, men alene været reguleret i bekendtgørelsen om affald til jordbrugsformål. Overflytningen af dele af affaldsreguleringen til husdyrgødningsbekendtgørelsen betyder en skærpelse af en række regler for anvendelse af affald vedr. lukkeperioder, opbevaring af affald, beregning af overholdelse af fosforloft mm, foruden den af Miljøstyrelsen foreslåede indarbejdelse af reglerne for anvendelse af affald til jordbrugsformål i tre eksisterende KO-krav.

Landbrug & Fødevarer er ikke bekendt med, at den hidtidige regulering af anvendelse af affald til jordbrugsformål har givet anledning til udfordringer for de danske myndigheder og ser derfor ikke noget behov for de foreslåede skærpelser af kravene for anvendelse af affald.

Særligt vedrørende pelsdyr

Kopenhagen Fur afgiver særskilt høringssvar for pelsdyr. Vi er bekendt med indholdet af høringssvaret fra Kopenhagen Fur og støtter op om deres bemærkninger. Vi skal særligt fremhæve det problematiske i, at anlæg til pelsdyr fortsat har en dobbeltregulering i forhold til afstandskrav og ikke følger de samme generelle afstandskrav for placering af anlæg som de øvrige husdyrtyper.

Specifikke kommentarer

Vedr. Udkast til bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.

Titel

Med inddragelse af affald i bekendtgørelsen kan det overvejes, om bekendtgørelsens fulde titel skal være "Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage, **affald** m.v "

§3, stk. 1

Vedr. kommunalbestyrelsens mulighed for at fastsætte vilkår, der er mere vidtgående end bekendtgørelsens regler, så bør det begrænses til særlige tilfælde. Følgende formulering foreslås:

"Reglerne i denne bekendtgørelse er ikke til hinder for, at kommunalbestyrelsen i godkendelser efter kapitel 5 i lov om miljøbeskyttelse og godkendelser og tilladelser efter §§ 16 a og 16 b i lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. i særlige tilfælde fastsætter vilkår, der er mere vidtgående end bekendtgørelsens regler."

§4

Der bør indsættes en definition af organisk gødning og (husdyr)gødningsopbevaringsanlæg

§ 4, stk. 1, nr. 13

Misvisende definition af kompost. I gængs forstand er kompost organisk materiale – evt. som en blanding af vegetabilsk materiale og husdyrgødning – som er aerobt omsat.

§ 4, stk. 1, nr. 15

Definitionen af handelsgødning bør også omfatte organiske gødninger, som er registreret hos LFST under forudsætning af, at der kan tilknyttes specifik udnyttelsesprocent til disse gødningstyper.

§ 4, stk. 1, nr. 20

"Mælkerumsvand" bør ændres til "malkerumsvand"

§ 4, stk. 1, nr. 33 m.fl.

"Driftsherren" – der bør findes en kønsneutral betegnelse. I nugældende bekendtgørelse bruges "den ansvarlige for bedriften" synonymt med "driftsherre"

§ 5, stk. 2

§ 5, stk. 2, indeholder bestemmelser om skærpede afstandskrav for minkfarme. Overordnet bør minkfarme reguleres efter de samme afstandsregler som øvrige husdyrbrug. Særligt problematisk er det, at opsamlingsbeholdere for husdyrgødning fra minkfarme er omfattet af det skærpede afstandskrav, og derfor får et væsentligt større afstandskrav end f.eks. gyllebeholdere. Det virker hverken rimeligt eller logisk. Vi skal derfor foreslå, at "opsamlingsbeholdere for husdyrgødning" slettes fra teksten i stk. 2.

Med overgang til den arealbaserede regulering af husdyrbrug virker det inkonsekvent at gøre afstandskrav afhængige af en besætningsstørrelse efter antal årstæver. I stedet bør der være en grænse baseret på m² produktionsareal.

§ 5, stk 2

Med overgang til den arealbaserede regulering af husdyrbrug virker det inkonsekvent at gøre afstandskrav afhængige af en besætningsstørrelse efter antal årstæver. I stedet bør der være en grænse baseret på m² produktionsareal

§ 7 folde med afgræssende dyr

Det er en væsentlig stramning både ift. at kravet nu kun gælder for bedrifter med over 15 DE (svarende til 568 slagtesvin (35-110 kg) og 59 søer (økologiske)) og for folde med plads til mere end 15 svin i folden.

Forslag til ny tekst

"Husdyrbrug for mere end 50 søer, 500 slagtesvin eller tilsvarende, som har folde til svin fra 35 kilo, og hvor der er plads til mere end 15 svin i folden, skal placeres i en afstand af mindst 100 meter til nabobeboelse. Folde må dog placeres på arealer, hvor der er over 50 meter til nærmeste naboskel."

§ 10 krav til placering i marken

Det bør kun gælde for ikke fast placerede husdyranlæg f.eks. markstakke, som ligger samme sted i op til 12 mdr. og ikke for hytter eller mobile huse, der flyttes løbende hen over året.

Eller der kan tilføjes bagatelgrænser for små husdyrhold og så er husdyrhold med godkendte byggeblade, farrehytter til søer og læskure til kreaturer, reguleret efter dem.

Op til 500 høner i mobile huse, som flyttes hver tredje uge.

Mobile huse til slagtekyllinger flyttes mellem hvert hold (hver 4 eller 9 uge).

Forslag til ny tekst

§ 10. Ikke fast placerede husdyranlæg må højst være placeret samme sted i marken i 12 måneder ad gangen og må ikke placeres samme sted eller inden for en radius af 25 m fra samme placering i marken, før der er forløbet 5 år. Ikke fast placerede husdyranlæg som flyttes flere (evt. mindst antal) gange i løbet af året er dog undtaget.

§§ 13-16 (kapitel 6)

I forslaget til ny bekendtgørelse om affald til jordbrugsformål foreslås det, at opbevaring af fast affald, der ikke afgiver væske, og som sker i overensstemmelse med reglerne om opbevaring af fast gødning i husdyrgødningsbekendtgørelsen, kan ske uden forudgående tilladelse efter miljøbeskyttelseslovens § 19.

I flg. reglerne for opbevaring af fast gødning i forslaget til husdyrgødningsbekendtgørelse kan kun kompost med et tørstofindhold på mindst 30 pct. oplagres i markstak. Da kompost samtidig defineres som "dybstrøelse, der er omsat i stalden m.v. eller på en møddingsplads", vil affald ikke kunne opbevares i markstak. Landbrug & Fødevarer kan ikke se, at der er en faglig begrundelse for skærpelsen, idet fast affald i følge den gældende bekendtgørelse om affald til jordbrugsformål kan opbevares i markstak.

Formuleringerne i bekendtgørelsesforslagene bør derfor ændres, f.eks. ved at ændre i forslag til husdyrgødningsbekendtgørelse § 13, stk. 2 (og konsekvensrette § 15):

Stk. 2. Oplag af kompost og fast affald med et tørstofindhold på mindst 30 pct. må dog også oplagres i marken (markstakke) efter reglerne i §15

§ 15, stk. 2

Det er afgørende for landmandens retssikkerhed, at der findes opdaterede kort med placeringen af kategori 1 og kategori 2 natur. Det bør endvidere gælde, at oplag, der ved udlægningen opfylder afstandskravene for placering i forhold til naturområder, fortsat anses for lovligt placeret, selv om der sker ny udpegning kategori 1 og 2 natur i nærheden. Det er f.eks. relevant i forhold til placering af en markstak, hvor der tilføres materiale flere gange i løbet af de 12 måneder, som markstakken må være placeret samme sted.

§ 15, stk. 3

Hvordan fastlægges den fysiske afgrænsning af en mark, og hvem skal gøre det?

§ 16, stk. 2

Der er sket en væsentlig skærpelse af overdækningskravet, i det det nu kun er møddinger fra traditionelle staldanlæg med udlægning i gødningskegle og daglig tilførsel af gødning, der undtages. I den gældende bekendtgørelse gælder det som udgangspunkt alle møddinger med daglig tilførsel, og møddinger med kegleudlægning er blot nævnt som et eksempel på et gødningsopbevaringssystem, der typisk vil være undtaget for overdækningskravet.

Landbrug & Fødevarer ønsker indholdet af bestemmelsen i den gældende husdyrgødningsbekendtgørelse bibeholdt. Det væsentlige må være, at der er tale om daglig tilførsel. Vi vil derfor foreslå, at § 16, stk. 2, bliver

Kravet i stk. 1 gælder ikke for møddinger med daglig tilførsel

§ 17, stk. 3, pkt. 3

"...opbevares som anden ensilage eller fast gødning". Der må menes "fast husdyrgødning" jf. definitioner.

§ 22, stk. 6, nr. 1

Afskæringskriteriet på 75 m² for logbogskravet er nyt, og mangler en forklaring i notatet om høringsudkastet.

§ 23, stk. 5 og 6

I stk. 5 præciseres pumper som "Pumper, der anvendes til tømning af beholdere til opbevaring af flydende husdyrgødning..". Samme præcisering bør være i stk. 6

§ 30, stk. 4

Jf. vores bemærkninger til § 15, stk. 2.

§ 31

Fast affald bliver omfattet af de samme bestemmelser om lukkerperiode som fast husdyrgødning. Det er en skærpelse i forhold til gældende regulering, hvor fast affald som hovedregel må udbringes hele året, fra høst til 20. oktober dog kun på arealer med

vintersæd den kommende vinter. Reglerne for udbringning af fast husdyrgødning - som fast affald nu skal omfattes af - har som hovedregel en lukkeperiode for udbringning fra 15. november til 1. februar.

Vi mener ikke, at der af hensyn til miljøbeskyttelsen er belæg for at udstrække lukkeperioden for fast husdyrgødning til også at omfatte fast affald. Vi mener heller ikke, at det er nødvendigt af hensyn til Danmarks overholdelse af nitratdirektivet, jf. vores overordnede bemærkninger om regulering af affald til jordbrugsformål i forhold til nitratdirektivet.

§ 33, stk. 2, 1)

"...hvor der ikke foretages jordbehandling. Der kan således ikke være vintersæd".

Sidste punktum bør slettes, da det må være muligt at etablere vintersæd ved direkte såning.

§ 34, stk. 1

Det bør være op til landmanden, hvilke af de 4 foranstaltninger, der skal vælges, for at imødegå erosion af jord til vandmiljøet. Derudover skal landmanden efter aftale med kommunen kunne anvende andre tiltag, der har en dokumenteret effekt.

§ 34, stk. 2

Ekstremnedbør er typisk meget lokale, og vil kunne forekomme lokalt og langt uden for DMI's vejrstationer. Der bør kunne anvendes anden dokumentation end DMI's målestationer.

§ 36, stk. 4

I anden linje tilføjes "op til 25 kg" til sætningen "stammer fra smågrise", så ordlyden bliver; "som stammer fra smågrise op til 25 kg",

§ 36, stk. 5

I tredje linje tilføjes "op til 25 kg" til sætningen "fosfor fra sådanne smågrise", så der kommer til at stå; "fosfor fra sådanne smågrise op til 25 kg",

I femte linje tilføjes "op til 25 kg" til sætningen "andel af fosfor fra smågrise", så der kommer til at stå; "andel af fosfor fra smågrise op til 25 kg",

Efter sidste punktum indsættes følgende sætning.

"Korrektionsfaktor for fosfor for smågrise som ved afgang vejer mere end 25 kg fremgår af bilag X"

Forslag til Bilag X

Den producerede mængde fosfor for smågrise op til 25 kg findes ved at gange den faktiske fosforproduktion fra smågrise i besætningens aktuelle vægtinterval med en vægtkorrektion, som angivet i tabel.

Korrektionsfaktor til beregning af fosforproduktion for smågrise op til 25 kg ud fra afgangsvægt ifølge gødningsregneskabet									
Afgangsvægt gødningsregneskab*	25	27	29	30	31	32	33	34	35
Korrektionsfaktor til 25 kg	1,00	0,89	0,80	0,76	0,73	0,69	0,66	0,63	0,61

*Er den faktiske vægt ikke med i tabellen kan korrektionsfaktor beregnes med formlen:

$$0,122 / ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times (3,935 + 0,0291 \times (\text{afgangsvægt} + \text{indgangsvægt})))$$

§ 36, stk. 7

I tredje linje ændres sætning til at der står "*indhold af fosfor i husdyrgødning fra sådanne smågrise op til 25 kg overstiger 40 pct. af det samlede fosforindhold.*",

I fjerde linje efter "*i nr. 1-3 overholdes*" indsættes følgende sætning.

"Dette gælder dog ikke, hvis der alene er tale om en sobesætning med tilhørende smågriseproduktion."

Begrundelse for ændringsforslagene

Ifølge produktresumé for de receptpligtige zinkoxidprodukter omfatter denne alene "*fravænnede svin op til 10 uger gamle*", og at gylle fra disse behandlede grise maksimalt må udgøre 40 % af gyllen, hvis der ikke yderlig skal håndteres specielle krav.

Ved 10 uger vil smågrisene typisk veje op til ca. 25 kg. For at sikre overensstemmelse med beskrivelsen i produktresumé for de receptpligtige zinkoxidprodukter, skal opgørelsen af udskilt fosfor fra smågrisehold derfor korrigeres til vægtintervallet 6,8-25 kg.

De danske normtal for smågrise omfatter vægtintervallet 6,8-31 kg med udskillelse af 0,122 kg P ab dyr. Smågrise på 31 kg har typisk været fravænnede i ca. 54 dage, og ved en fravænningsalder på 27 dages gør, at grisene typisk er 81 dage ved 31 kg (11,6 uge). Korrigeres normtal for smågrise til vægtintervallet 6,8-25 kg udgør udskillelsen i stedet 0,088 kg P ab dyr. Som vist i tabellen nedenfor er der stor forskel i andel smågrise-gylle i procent af gylle fra sohold + smågrise afhængig af om der regnes på grundlag af normtal (smågrise 6,8-31 kg) eller om der korrigeres til grisene er 10 uger gamle (smågrise 6,8-25 kg).

På det grundlag vil andelen af smågrise-gylle udgøre mindre end 34 % af gyllemængden fra et sohold inklusiv smågriseproduktion, når udskilt fosfor korrigeres til 10 uger gamle smågrise med vægtintervallet 6,8-25 kg.

Andel smågrise-gylle i procent af gylle fra sohold + smågrise								
	Smågrise 6,8-25 kg i % af gylle fra so + smågrise				Smågrise 6,8-31 kg i % af gylle fra so + smågrise			
	N ab dyr	N ab lager	P ab dyr	P ab lager	N ab dyr	N ab lager	P ab dyr	P ab lager
30 grise	26,80	27,81	30,57	30,47	37,46	38,88	42,17	42,02
32 grise	27,89	28,92	31,72	31,61	38,98	40,43	43,75	43,60
34 grise	28,93	29,97	32,81	32,70	40,44	41,89	45,24	45,10
36 grise	29,92	30,97	33,83	33,73	41,82	43,29	46,66	46,52

Når normtal er korrigeret til 10 ugers grise – i overensstemmelse med beskrivelsen i produktresumé – vil et "et normalt sohold inklusiv smågriseproduktion" ikke blive ramt af reglen om kun at må udbringe husdyrgødningen på samme landbrugsareal hver tredje år.

Bemærkning: Det er kun de første 14 dage efter fravæning, at der må tildeles foder med receptpligtigt medicinsk zink, og det kun er i denne periode, at grisene har meget høj zinkudskillelse i gyllen. Derfor vil der helt overordnet stort set blive udskilt samme samlede zinkmængde, uanset om grisene vejer 25 eller 31 kg på opgørelsestidspunktet. Det er derfor ingen negativ miljømæssig konsekvens ved at korrigere opgørelsen af udskilt fosfor fra smågrisehold til vægtintervallet 6,8-25 kg.

§ 38

Fremgår af §§ 6-11 i plantedækkebekendtgørelsen med præcis samme tekst. For at øge læsevenligheden foreslås det at lave en generel henvisning til reglerne i plantedækkebekendtgørelsen.

§ 39, stk. 2

Bestemmelsen om, at et overskud af husdyrefterafgrøder kan overføres fra en planperiode til en senere planperiode, virker overflødig. Husdyrefterafgrøder har ikke en særskilt afgrødekode, og opgøres ikke særskilt i LFST's IT-systemer. I IT-systemet anmeldes husdyrefterafgrøderne som "pligtige efterafgrøder", og det vil derfor være pligtige efterafgrøder, der overføres til næste planperiode og ikke som sådan husdyrefterafgrøder. Kommentaren er givet under forudsætning, at husdyrefterafgrøderne ikke anmeldes og opgøres særskilt. Bekendtgørelsens tekst og mulighederne/beskrivelsen i LFST's IT-systemer bør være sammenhængende.

§ 54, stk. 3

Der stilles krav om dateret udskrift fra NorFor med kode og indhold. Det er et vanskeligt krav, der ikke har værdi, fordi der sjældent ændres P-værdier i NorFor, og hvis der gør og der opstår tvivl, har NorFor log der kan vise værdierne og tidspunkt for ændringer.

Overskrift for § 55

Overskriften er "Afgasset biomasse" men er ikke særlig dækkende for indholdet i §§55-57. Bestemmelsen omhandler mere "Beregning af fosfor i afgasset vegetabilsk biomasse, forarbejdet husdyrgødning mm".

§ 57

"...forskellige gødningstyper". Det ville være godt med en præcisering af gødningstyper, evt. en henvisning til f.eks. § 45, stk. 1, 1) – 4).

§ 85, stk. 3

"...som har ansøgt om anvendelse af undtagelsen..". "Undtagelsen" er meget indforstået, skal som minimum ændres til "kvægundtagelse".

Vedr. notat om udkast til ny husdyrgodkendelsesbekendtgørelse

Afsnit 2.3.2

I selve bekendtgørelsesteksten er beskrivelsen af, hvornår dybstrøelse normalt vurderes at være kompostlignende, fjernet. Begrundelsen er, at det har vejledningskarakter. Det er vi enige i, men vi mener, at beskrivelsen i en vejledende tekst skal ændres i forhold til den nugældende tekst.

Af den nugældende tekst fremgår det, at

"Dybstrøelse vurderes normalt kompostlignende, hvis det har henligget i en stald 3-4 måneder i gennemsnit, dog 1-2 måneder for fjerkrægødning"

De 3-4 måneder *i gennemsnit* er en opstramning, som ikke var fremhævet, da den blev indført, og derfor ikke er kommenteret i høringssvar. Vi har tidligere orienteret detaljeret orienteret Miljøstyrelsen problemstillingen. Hvis dybstrøelsen skal ligge i stald 3-4 måneder *i gennemsnit* for at være kompostlignende, er der reelt tale om, at det skal ligge i 6-8 måneder, før det kan køres i markstak. Tidligere var dybstrøelse defineret som kompostlignende, hvis det havde ligget i mindst 3-4 mdr. Denne definition har været fortolket således, af landmænd og kommuner, at dybstrøelse kan lægges i markstak, når det er 3-4 måneder gammelt. Især mange slagtekalveproducenter lægger dybstrøelse i markstak ved de 3-4 måneder, fordi det er uhensigtsmæssigt at bygge staldanlæg, der kan rumme dybstrøelse fra 6-8 måneders produktion og for ikke at bygge dyre gødningsopbevaringsanlæg for blot at bruge tid og penge på at flytte det endnu engang.

I bund og grund drejer det sig om definitionen af, hvornår dybstrøelse har karakter af kompost. Det er kompost, der i bekendtgørelsessammenhæng er grundlag for oplagring i marken. Vi er uforstående overfor, at denne definition er ændret uden begrundelse. Selvom dybstrøelse stadigvæk er kompostlignende, når den har en tørstofprocent på ca. 30, bliver kravet nu, at det er den først, når den er 6-8 måneder gammel

Vi foreslår derfor, at vejledningsteksten formuleres:

"Dybstrøelse vurderes normalt kompostlignende, hvis det har henligget i en stald 3-4 måneder i gennemsnit, dog 1-2 måneder for fjerkrægødning"

Afsnit 3.3., s. 12, 5. afsnit.

Første punktum er spekulativt ("Ammoniakpåvirkningen fra husdyrbrugernes vil i mange tilfælde være langt mere omfattende....") og bør slettes

Afsnit 3.4, s. 16 nederst og 17 øverst

Landbrug & Fødevarer er stærkt kritiske overfor, at muligheden for at beregne fosforloft som 3 hhv. 10 års gennemsnit for landbrugsjord og skov forsvinder, særligt fordi begrundelsen ikke er faglig men udelukkende begrundes med hensynet til at kunne administrere 3 og 10 års gennemsnit i gødningsregnskaberne, jf. vores høringssvar husdyrloven. Med forslaget fordyres udnyttelsen af restprodukter som slam til jordbrugsformål, hvilket ikke hænger sammen med en generel øget fokus på at fremme recirkulering og udnyttelse af restprodukter.

Afsnit 3.7.1.

Dokumentationsperioden for planperioden 2017/2018 er af praktiske hensyn forkortet til 6 mdr., jf. bekendtgørelsesudkastets § 54, stk. 4. Den generelle regel er en dokumentationsperiode på 12 mdr.

Som konsekvens her af bør antallet af foderkontroller jf. § 54, stk. 2, 3) for planperioden 2017/2018 være 2 i stedet for 4.

Bilag 2: Kommentarer til "Udkast til Bekendtgørelse om anvendelse af affald til jordbrugsformål" samt "Notat om udkast til ny husdyrgodkendelsesbekendtgørelse og ændring af slambekendtgørelsen"

Overordnede kommentarer

Det primære formål med det fremsendte ændringsforslag til bekendtgørelse om anvendelse af affald til jordbrugsformål (herefter benævnt ATJ) er en tilpasning til udvidelsen af husdyrgødningsbekendtgørelsens anvendelsesområde. Det fremgår af høringsnotatet, at der senere vil blive foretaget en revidering af ATJ, som er uafhængig af koordineringen med ændringen af husdyrgødningsbekendtgørelsen. Landbrug & Fødevarer skal derfor indledningsvis pointere, at vi nedenfor kun har kommenteret på konkrete forslag til ændringer i bekendtgørelsesteksten, og at vores kommentarer sker med forventning om, at det i en senere høring af ATJ bliver mulighed for mere generelt at kommentere på bestemmelserne i ATJ.

Vi skal dog bemærke, at vi er uforstående overfor, at Miljøstyrelsen ikke benytter lejligheden til at foreslå større indholdsmæssige ændringer af ATJ. I august 2014 var et mere grundlæggende ændringsforslag til ATJ i høring, uden at det dog førte til en efterfølgende ændring af bekendtgørelsen. Vi henviser til vores høringssvar af 28. august 2014. Eksempelvis er det uholdbart, at sammenhængen til biproduktforordningen er uklar, og at det er svært at få svar på, hvilke regler der gælder, ligesom relationen til Miljøbeskyttelseslovens § 19 er uklar.

Vi mener, at ændringsforslagene fra 2014, sammen med de indkomne kommentarer i forbindelse med høringen i 2014, burde være inddraget i den aktuelle høring af ATJ og husdyrgødningsbekendtgørelsen, ligesom senere indkomne ønsker til ændringer med fordel kunne være indarbejdet. Det er f.eks. stærkt uheldigt, at Miljøstyrelsen har valgt ikke at inkorporere grænseværdier for fysiske urenheder i denne udgave, som træder i kraft 1. august 2017, og i stedet skyder det til en senere høringsrunde. Med en øget nyttiggørelse af kildesorteret organisk dagrenovation til biogas og kompostering er det vigtigt, at der hurtigst muligt indføres grænseværdier for fysiske urenheder, så plast, korkpropper, aluminium m.v. fra kildesorteret organisk dagrenovation ikke ender på landbrugsjord.

For at sikre, at de nødvendige ændringer ikke trækker yderligere ud, skal Landbrug & Fødevarer anmode Miljøstyrelsen om at udarbejde en tids- og procesplan for en større ændring af bekendtgørelsen med ikrafttrædelse senest 1. januar 2018.

Bekendtgørelsesstruktur

Med forslaget til ny bekendtgørelse vil der med det samtidige ændringsforslag til husdyrgødnings-bekendtgørelse ske en overflytning fra ATJ til husdyrgødningsbekendtgørelsen af den del af reguleringen, som omhandler kvælstof og fosfor. Det begrundes med et ønske om at forenkle og ensrette reglerne. Det er et ønske, som Landbrug & Fødevarer deler. Men forslaget betyder, at anvendelse af affald til gødskningsformål fremover reguleres *både* af miljøbeskyttelsesloven og af husdyrloven, hvilket gør det mere kompliceret for brugerne at få overblik over reguleringen. Som nævnt i vores høringssvar til husdyrloven ønsker Landbrug & Fødevarer på længere sigt, at

gødningsreguleringen - inkl. regulering af husdyrgødningen og affald, der anvendes som gødning - samles i gødskningsloven.

Ud over at den foreslåede bekendtgørelsesstruktur ikke indebærer nogen forenkling, sker der u hensigtsmæssige skærper for anvendelse af affald alene begrundet i strukturen, eksempelvis lukkeperioder, opbevaring af ikke-saftgivende affald og bortfald af muligheden for at anvende tre års gennemsnit. Dette finder Landbrug & Fødevarer uheldigt og unødvendigt, uanset om begrundelsen er lovstrukturen eller Landbrugs- og Fiskeristyrelsens IT-systemer.

Kartoffelvaskevand

I forbindelse med den forrige høring af forslag til ny ATJ (august 2014) understregede vi behovet for en generel undtagelse i ATJ for lukkeperioder for udbringning af kartoffelvaskevand. Med den foreslåede overflytning til husdyrgødningsbekendtgørelsen af de bestemmelser i ATJ, som angår reguleringen af kvælstof og fosfor, vil en generel dispensationsmulighed for kartoffelvaskevand fremover skulle fastsættes i husdyrgødningsbekendtgørelsen. Vi vil derfor i vores høringssvar vedr. husdyrgødningsbekendtgørelsen gentage og begrunde ønsket om en generel undtagelse fra lukkeperioden for kartoffelvaskevand, så kartoffelvaskevand kan udbringes i hele kampagneperioden.

Specifikke kommentarer

Vedr. udkast til bekendtgørelse om genanvendelse af affald til jordbrugsformål

§ 3, stk. 1, 2

Det kan skabe forvirring, at der i § 3, stk. 1, nr. 2 står, at animalske biprodukter ikke er omfattet af bekendtgørelsen, samtidig med, at de er nævnt i både bilag 1 og 3. Det afgørende er, at anvendelse og bortskaffelse af animalske biprodukter sker efter reglerne i biproduktforordningen (som det også fremgår af bilag 3) og ikke kræver en § 19 tilladelse, hvis de f.eks. lovligt kan udbringes direkte på landbrugsjord efter reglerne i biproduktforordningen. Sidste komma i § 3, stk. 1, nr. 2, kunne derfor evt. formuleres, jf. nedenstående:

"der er bestemt til anvendelse i biogas- og komposteringsanlæg eller som kan anvendes på jordarealer uden forarbejdning."

§ 13

Det vil lette administrationen væsentligt med en digital skabelon for deklaration som kan indberettes digitalt til kommunen, som foreslået i 2014.

§ 16, stk. 2.

Der er tale om en skærpelse af reglerne for opbevaring af affald, der ikke afgiver væske.

Den nugældende bestemmelse i bek. 1650/2006 (§19, stk. 2) er:

"Affald, der ikke afgiver væske, kan opbevares i markstakke på brugers virksomhed uden forudgående tilladelse efter lovens § 19. Markstakkene skal være overdækket, så vand ikke kan trænge ind i stakken, og placeringen skal

følge reglerne i bekendtgørelse om erhvervmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage mv"

Denne bestemmelse er i forslaget til ny ATJ ændret til:

"Opbevaring af fast affald, der ikke afgiver væske, og som sker i overensstemmelse med reglerne om opbevaring af fast gødning i bekendtgørelse og erhvervmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v., kan ske uden forudgående tilladelse efter lovens § 19"

I flg. reglerne for opbevaring af fast gødning i forslaget til ny husdyrgødningsbekendtgørelse kan kun kompost med et tørstofindhold på mindst 30 pct. oplagres i markstak. Da kompost samtidig defineres som "dybstrøelse, der er omsat i stalden m.v. eller på en møddingsplads", vil affald ikke kunne opbevares i markstak. Landbrug & Fødevarer kan ikke se, at der skulle være en faglig begrundelse for skærpelsen. Vi vil derfor foreslå, at:

1. henvisningen i forslagets § 16, stk. 2 til, at opbevaring af fast affald skal ske i overensstemmelse med reglerne om opbevaring af fast gødning i husdyrgødningsbekendtgørelsen, fjernes eller
2. henvisningen i forslagets § 16, stk. 2 ændres til en henvisning til reglerne for opbevaring af kompost, jf. husdyrgødningsbekendtgørelsens § 15 eller
3. teksten i forslag til husdyrgødningsbekendtgørelsen kapitel 6 ændres, så fast affald, der ikke afgiver væske, kan opbevares i markstak på samme vilkår som kompost.

Kapitel 9

Bestemmelserne i dette kapitel skal sammenholdes med bestemmelser i husdyrgødningsbekendtgørelsen, hvilket som nævnt i indledningen er kompliceret for brugeren.

Opdelingen forudsætter i det mindste en klar vejledning.

§ 26

Det er nyt, at bruger skal indsende gødskningsplan inden 31. marts.

Det er ganske unødvendigt, specielt fordi reglerne vedrørende næringsstoffer er flyttet over i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Der bør i øvrigt alene være krav om, at der på bedriften findes en plan for hvilke arealer, at der skal ske udbring af affald på, og at denne plan skal kunne forevises ved kontrol.

§ 27

Det noteres, at der fortsat for tørstofmængder kan beregnes et gennemsnit over 10 år. I konsekvens heraf skal stk. 2 om overholdelse i enhver planperiode udgå.

Bilag 1

Omformuleringen af punkt D) fra "organisk madaffald" til "organisk dagrenovation og dagrenovationslignende affald" kan skabe tvivl om, hvordan fødevarer, som

virksomhederne kasserer, skal håndteres. Der skal være sikkerhed for, at den nye formulering af punkt D ikke fører til en skærpelse af de vilkår, som gælder i dag for bortskaffelse af fødevarer o. lign. til f.eks. biogas.

Bilag 3

Punkt C i bilagstabellen om anvendelsesrestriktioner omhandler slam fra forarbejdning af animalske råvarer. Her er hygiejniseringskravet på 70° i 60 minutter erstattet af et krav om kontrolleret hygiejnisering efter de retningslinjer, som er nærmere beskrevet i bilagets punkt 4 og 8. I forhold til den nuværende bekendtgørelse har en række virksomheder i flere år årligt ansøgt om og fået dispensation fra hygiejniseringskravet på 70° i 60 minutter for slam fra forarbejdning af animalske råvarer ved levering til biogasanlæg. Dispensationen er givet på betingelse af, at behandlingen af slammet på biogasanlægget sker ved en af de behandlingsmetoder, som fremgår af den nuværende bekendtgørelses bilag 3, punkt 5, litra c.

Som vi læser det, vil hygiejniseringskravet i udkastet til ny bekendtgørelse svare til de vilkår, der i dag gives med dispensationerne til virksomhederne fra reglerne om et hygiejniseringskrav på 70° i 60 minutter. Det vil vi gerne have bekræftet af Miljøstyrelsen.

Vedr. notat om udkast til ny husdyrgodkendelsesbekendtgørelse og ændring af slambekendtgørelsen

Definition af fælles biogasanlæg, jf. § 4, nr. 25, side 8

Her anføres i nederste afsnit, at med ny husdyrregulering overgår udbringningsarealerne fuldt ud til en generel regulering. Der skal derfor ikke tages stilling til arealerne – hverken i forbindelse med tilladelser og godkendelser af husdyrbrug eller biogasanlæg.

Det bør tilføjes, at eventuelle vilkår, der måtte være fastsat i forbindelse med en VVM-sag eller en tilladelse efter miljøbeskyttelseslovens § 19 bortfalder, svarende til markrelaterede vilkår i tilladelser eller godkendelser meddelt efter husdyrgodkendelsesloven.

Slambekendtgørelsens § 21, stk. 4, side 16

Her omtales markplan. I bekendtgørelsens § 26 står der markkort

Kapitel 6, s. 37.

Det fremgår, at nærværende ændringsforslag til ATJ primært er en tilpasning til udvidelsen af husdyrgødningsbekendtgørelsens anvendelsesområde, og at der senere vil blive foretaget en revidering af ATJ, som er uafhængig af koordineringen med ændringen af husdyrgødningsbekendtgørelsen. Landbrug & Fødevarer er uforstående overfor denne del af processen, da der tilbage i august 2014 var et ændringsforslag til ATJ i høring, uden at det førte til en ændring af ATJ. Vi mener, at ændringsforslagene fra 2014 sammen med de indkomne forslag i forbindelse med høringen dengang, burde have været inddraget i den aktuelle høring af ATJ og husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Undertitel, s. 38

Bekendtgørelsens undertitel (Slambekendtgørelsen) ophæves, men benævnelsen "slambekendtgørelsen" benyttes konsekvent i notatet. Landbrug & Fødevarer er helt enige i at droppe den meget kedelige populærbetegnelse "slambekendtgørelsen", da slam forstået som spildevandsslam fra offentlige rensningsanlæg udgør en meget lille

andel af de ressourcer, der recirkuleres i henhold til bekendtgørelsen. Navnet bør fremover være "affald-til-jord-bekendtgørelsen", som Miljøstyrelsen også selv i flere år har kaldt den.

Bilag 3: Kommentarer til "Udkast til Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug" og "Notat om udkast til ny husdyrgodkendelsesbekendtgørelse"

Overordnede kommentarer

Ammoniakfølsom natur

Landbrug & Fødevarer er meget bekymrede for, om der i udkast til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen lægges op til en skærpelse af beskyttelsesniveauet for ammoniak, idet der i bekendtgørelsesteksten flere steder er tilføjet " [...]...og øvrige ammoniakfølsomme naturtyper"

Landbrug & Fødevarer anser tilføjelsen "[...]...og øvrige ammoniakfølsomme naturtyper" for at være uhensigtsmæssig. Vi vurderer, at der er tale om en udvidelse af ammoniakkravene og skal anmode om en nærmere begrundelse. Det er vores opfattelse, at en sådan udvidende formulering savner ophæng i direktiverne, idet beskyttelsen enten 1) skal være konkret i forhold til arter, dvs. vedrøre en artsbeskyttelse, eller 2) skal vedrøre naturtyper *alene*, hvor arealet er udpeget som Natura 2000-område.

Landbrug & Fødevarer gør i den forbindelse opmærksom på, at habitatnaturtyper uden for Natura 2000 ikke er beskyttet af habitatdirektivet. Naturtyper er ifølge habitatdirektivet (direktiv 92/43/EØF), art. 1, litra b, land- eller vandområder, som er kendetegnet ved særlige geografiske, abiotiske eller biotiske træk. De beskyttede naturtyper fremgår af bilag 1 til direktivet.

Beskyttelsen af de i bilaget nævnte naturtyper er ikke generelt gældende for hele Danmark, men forudsætter, at en naturtype er beliggende inden for et Natura 2000-område, dvs. et område udpeget af en medlemsstat som "særligt bevaringsområde", jf. habitatdirektivets art. 3, stk. 2, jf. art. 4.

Dette er bl.a. fastslået af EU-Domstolen i sag C-117/03, Società Italiana Dragaggi SpA m.fl., præmis 30, hvor EU-Domstolen udtalte følgende:

"Direktivets artikel 4, stk. 5, skal fortolkes således, at bevaringsforanstaltninger som fastsat i direktivets artikel 6, stk. 2-4, kun er påkrævet i forhold til lokaliteter, som i overensstemmelse med direktivets artikel 4, stk. 2, tredje afsnit, er opført på den liste over lokaliteter, der er udvalgt som lokaliteter af fællesskabsbetydning og vedtaget af Kommissionen i henhold til proceduren efter direktivets artikel 21."

Formuleringen "og øvrige ammoniakfølsomme naturtyper" skaber desuden en uhensigtsmæssig usikkerhed mht. rækkevidden af bestemmelsen. Forudsigelig, proportionalitet og lighedsgrundsætninger er vigtige forvaltningsretlige principper, og med denne udvidende formulering skabes der vide rammer for myndighedsfortolkning.

Fleksibilitet for husdyrbrug, der ikke er overgået til stipladsmodellen

Landbrug & Fødevarer ser meget alvorligt på de begrænsninger i tilpasningsmulighederne, der med udkast til husdyrgødningsbekendtgørelse vil komme efter 1. august 2017 for de landmænd, der ikke er godkendt efter den ændrede

husdyrbruglov. Landbrug & Fødevarer finder det helt uacceptabelt, at en række lovlige husdyrbrug meget markant får indsnævret deres produktionsmæssige råderum, selvom der på ingen måde er tale om en forøget emission.

Bl.a. vil ændringen af anmeldeordning for skift i dyretype betyde, at helt almindelige produktionsmæssige tilpasninger som udskiftning af nogle køer med kvier eller vice-versa medfører en nedgang i produktionen på 50 %, selvom der ikke er nogen merpåvirkning af miljøet.

Landmænd er således blive tvunget til enten at fastfryse deres produktion uden mulighed for optimering eller få foretaget en ny dyr miljøgodkendelse af hele husdyrbruget.

Nogle husdyrbrug kan få svært ved at få en miljøgodkendelse efter de nye regler og vil dermed være låst i det nuværende produktionssystem eller tvunget til at afvikle deres bedrift – uanset at der kan være foretaget store investeringer i produktionsanlægget for nyligt.

For visse produktioner vil det alene være den nye beregningsmetode til estimering af emissionerne (stipladsmodellen), der gør det svært at få en ny miljøgodkendelse. Dette vil eksempelvis være velfærdsproduktioner eller produktioner, hvor dyrene har mere plads end normalt.

Ydermere bortfalder muligheden for at anmelde ændringer i stalden, der er begrundet i dyrevelfærdsmæssige lovkrav. Den nuværende bekendtgørelse giver mulighed for dette, også i situationer, hvor det betyder en forøget deposition af ammoniak. Denne ordning bør opretholdes. Særligt lov om hold af kvæg vil over de næste år kræve en række ændringer i staldene. Landbrug & Fødevarer finder det helt urimeligt, at en landmand skal tvinges gennem en miljøgodkendelse af hele husdyrbruget, fordi der skal foretages nogle mindre velfærdsmæssige ændringer for at opfylde nye lovkrav.

I forbindelse med den midlertidige videreførelse af anmeldeordning for emissionsorienteret produktionstilpasning (slagtesvin) (§ 17) forstår Landbrug & Fødevarer ikke behovet for de stramninger, der er sat ind vedrørende antal stipladser og gennemsnitlig slagtevægt. På baggrund af husdyrbrugenes gældende miljøgodkendelse og velfærdsreglerne, vil der automatisk være fastsat en grundlæggende øvre ramme for, hvor mange slagtesvin der kan produceres i et miljøgodkendt husdyranlæg.

Fleksibilitet for husdyrbrug på stipladsmodellen

Alle husdyrbrug der efter 1. august 2017 får en miljøgodkendelse eller tilladelse efter de nye regler, får mere fleksibilitet indenfor miljøgodkendelsen, hvilket Landbrug & Fødevarer finder positivt og i fuld overensstemmelse med intentionen bag lovændringen.

Der er dog fortsat visse unødvendige begrænsninger af fleksibiliteten, som bør korrigeres, for at leve op til lovens intention om fleksibilitet og en emissionsorienteret regulering.

Det vedrører blandt andet den nye anmeldeordning for skift i dyretyper, staldsystemer og miljøteknologi (§ 18). Landbrug & Fødevarer ser ingen grund til, at denne anmeldeordning skal indeholde begrænsninger om, hvilke skift i dyretyper der kan lade

sig gøre. Så længe det med nyeste viden sikres, at emission af ammoniak og lugt ikke øges, bør alle mulige skift kunne lade sig gøre.

Landbrug & Fødevarer ser også med alvor på, at virkemidlet "reduceret protein-indhold i foder" falder bort i forhold til at tælle med ved at reducere ammoniakudledningen til natur. Landbrug & Fødevarer anmode om en faglig begrundelse for, at dette virkemiddel ikke fortsat kan anvendes, og vil anmode om, at det hurtigst muligt tilføjes til listen af anerkendte virkemidler.

Som en yderligere mulighed for fleksibilitet har Miljøstyrelsen indarbejdet en ny mulighed for fleksibilitet i IT-ansøgningssystemet: "Fleksgrupper". Landbrug & Fødevarer synes dette er et godt initiativ, men finder, at der er nogle grundlæggende problemer i konstruktionen af disse fleksgrupper, der gør deres anvendelighed i praksis meget begrænset.

Med den nuværende udformning af fleksgrupperne vil ansøger være begrænset til specifikke kombinationer med udgangspunkt i urealistiske worst-case betragtninger på alle indgående parametre. Det bør være muligt at sammensætte sin ansøgningsfleksibilitet efter reelt behov. Vi anerkender dog, at der kan være visse IT-mæssige udfordringer og ønsker snarest muligt en dialog med Miljøstyrelsen, så det sikres, at de mest nødvendige ønsker til fleksibilitet indarbejdes i husdyrgodkendelse.dk ved førstkommande lejlighed.

Fleksibilitet for alle husdyrbrug

Et grundlæggende formål med overgang til en emissionsorienteret regulering er, at langt de fleste tilpasninger uden en merpåvirkning til miljøet skal kunne rummes indenfor den enkelte tilladelse og godkendelse. Landbrug & Fødevarer finder, at det er vigtigt, at dette afspejles klart i den nye bekendtgørelse og kommende vejledning. Flere af anmeldeordningerne opererer stadig med en detail-regulering, der ikke er nødvendig, så længe der er en overordnet præmis om, at emissionerne ikke må stige.

Dette omfatter for eksempel anmeldeordningen for driftsbygninger, som Landbrug & Fødevarer mener, bør omfatte alle driftsbygninger, der er erhvervmæssigt nødvendige for husdyrbruget, hvis det ikke sker en forøgelse af produktionsarealet. Et andet eksempel er anmeldeordningerne for skift i dyretype, som beskrevet ovenfor.

Det fuldstændige bortfald af anmeldeordningen for ændring af gødningsopbevaringsanlæg vækker bekymring. Med ny regulering vil det ikke længere være muligt at etablere, udvide eller ændre et gødningsopbevaringsanlæg på et husdyrbrug, uden en ny tilladelse eller godkendelse. Landbrug & Fødevarer finder dette problematisk. Det bør fortsat være muligt at udskifte eller renovere et gammelt gødningsopbevaringsanlæg, hvis det ikke medfører flere m² med gødningsoverflade. I den situation er det ikke rimeligt, at hele husdyrbruget skal gennemgå fornyet tilladelse/godkendelse. For de husdyrbrug, der af forskellige årsager ikke kan godkendes efter §§ 16a eller 16b vil det også betyde, at de reelt bliver nød til at lukke deres produktion.

Landbrug & Fødevarer mener også, der i højere grad bør defineres bagatelgrænser for, hvornår en miljøpåvirkning er væsentlig og kræver en nærmere vurdering. Indenfor rammerne af det nye VVM-direktiv er der mulighed for at operere med langt flere

bagatelgrænser. Landbrug & Fødevarer mener ikke, at disse muligheder udnyttes fuldt ud i den nye bekendtgørelse, og ønsker dette aspekt inddraget i en kommende evaluering af ny husdyrregulering.

Som eksempel kan nævnes anmeldeordningen for hobbydyr, som Landbrug & Fødevarer finder unødvendig. Landbrug & Fødevarer mener principielt, at et ikke-erhvervsmæssigt hold af hobbydyr som f.eks. høns, får eller hest ved siden af den primære husdyrproduktion bør betragtes som en bagatel ift. miljøpåvirkning, og at der dermed ikke er behov for en anmeldeordning.

For at opnå den ønskede og forudsatte fleksibilitet med anmeldeordningerne vedrørende miljøteknologi, er det også bydende nødvendigt, at bilag 4 med standardvilkår for miljøteknologi udbygges hurtigst muligt. I processen med at udarbejde vilkår for de øvrige teknologier på Miljøstyrelsens teknologiliste skal det sikres, at erfarne miljørådgivere, kommunale sagsbehandlere og personer med testerfaring af miljøteknologi inddrages.

Det er essentielt, at de beskrevne vilkår både er funktionelle, praktiske og fleksible gennemførlige. Landbrug & Fødevarer ser frem til, at denne proces går i gang hurtigst muligt.

Utilsigtede stramninger af beskyttelsesniveauet

Under gennemgang af bekendtgørelsesudkastet, er Landbrug & Fødevarer blevet opmærksom på en række steder, hvor der sker stramninger i forhold til den nuværende regulering. Dette er udenfor præmissen for den nye husdyrregulering, og Landbrug & Fødevarer forventer derfor, at der rettes op på dette.

- Landbrug & Fødevarer har noteret, at Miljøstyrelsen fortolker den nuværende bekendtgørelse således, at der ved beregning af mer-deposition af ammoniak til et kategori 3 område skal laves en dobbelt-beregning, så der beregnes både i forhold til nudriften og til den såkaldte 8-års-drift. Landbrug & Fødevarer er uenig i denne fortolkning af nuværende regulering. I henhold til gældende husdyrgodkendelsesbekendtgørelse skal der, efter Landbrug & Fødevarers opfattelse, alene vurderes i forhold til 8-årsdriften.

Indførelse af dobbelt-beregning af merdepositionen vil medføre et mindre incitament til løbende at nedbringe ammoniakemissionen, hvilket ikke vil være til gavn for hverken naturen eller husdyrbrugets udvikling.

Subsidiært bør det klart fremgå, at ingen frivillige miljøtiltag tæller med i beregningen af nudriften.

- Udskiftning af ordet "særlige tilfælde" med "tilfælde" i § 35 stk. 2 udgør en markant skærpelse af en bestemmelse, som Landbrug & Fødevarer i det hele taget finder unødvendig, idet habitatnaturtyper uden for Natura 2000-områderne ikke er beskyttet af habitatdirektivet.
- Der er indført skærpede BAT-krav for økologisk malkekvæg, økologiske slagtekyllinger og rene kvie-stalde (Bilag 3, stk. A, pkt. 2, tabel 4)
- Indførelse af et afstandskrav til nabobeboelse på 50 meter (§ 10, stk. 2, nr. 2)

- Markant begrænsning af muligheden for at supplere naturafgræsning med afgræsning af arealer med permanent græs (§ 12, stk 2)
- Udskiftning af begrebet "lugtgener" med "lugtemission" (§ 32)
- Formuleringsmæssige stramninger af revurderingskrav ift. totaldeposition på kategori 1 og 2 natur (§ 39)
- Færre rendebredder for mink tilladt (Bilag 3, A)

Omfang af den kommunale vurdering og vilkårsfastsættelse

Landbrug & Fødevarer finder det meget svært at overskue konsekvenserne af den omskrivning der i §§33-35 er ift. til den nugældende bekendtgørelses § 13.

Tilsyneladende inddrages der i §§ 33-35 indhold fra flere af de paragraffer, der er blevet ophævet med den ændring af husdyrbrugloven, der træder i kraft 1. august 2017.

Kommunerne synes umiddelbart at få en friere mulighed for vurdering af "de relevante forhold", hvilket Landbrug & Fødevarer finder betænkeligt. Det fremgår heller ikke, hvorvidt der er nogen forskel mellem § 16a og § 16b godkendelser/tilladelser i forhold til den vurdering kommunen skal foretage. Dette synes ikke i overensstemmelse med intentionen om forenkling. Der må heller ikke dannes grundlag for en gradvis administrativ skærpelse af det fastlagte beskyttelsesniveau.

Landbrug & Fødevarer ønsker derfor hurtigst muligt en dialog med Miljøstyrelsen, der kan skabe klarhed om disse forhold.

Særligt om økologisk eller ekstensiv produktion

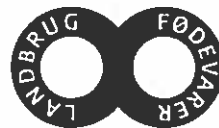
Ved overgangen til stipladsmodellen, er der en risiko for, at eksisterende bedrifter og visse produktionssystemer kan komme i en alvorlig klemme, fordi de med nyt beregningsgrundlag får estimeret en langt højere emission end de gjorde med det nuværende. Dette vil særligt gælde for ekstensive produktioner, økologiske produktion eller andre typer af produktion, der afviger fra normen.

Landbrug & Fødevarer savner, at der i bekendtgørelsen tages højde for, at der i praksis vil være en række af disse forskelligartede produktionsformer, der ikke med rimelighed kan reguleres efter de generelle emissionsfaktorer, BAT-krav og lignende i bekendtgørelsen. Jf. betænkningen til den ændrede husdyrbruglov bør der indføres en undtagelsesmulighed fra stipladsmodellens beregninger, hvor kommunen kan foretage en konkret vurdering.

I visse tilfælde vil det være relevant at fastsætte specifikke emissionsfaktorer for visse produktionsformer og -arealer. Eksempelvis kan nævnes verandastalde til fjerkræ, hvor gødningsafsætningen er minimal, som jf. udkastet vil blive regnet med samme emission per m² som det intensive staldareal med høj gødningsafsætning. Landbrug & Fødevarer vil opfordre til, at der iværksættes dataindsamling vedrørende ammoniakemissionen per m² fra visse typer af ekstensive staldarealer.

Andre forhold

Landbrug & Fødevarer vil gerne understrege, at når den nye arealregulering inkl. generel fosforregulering træder i kraft, bør alle vilkår i eksisterende miljøgodkendelser angående mængde og koncentration af fosfor i foder til dyr bør bortfalde. Dette ses ikke at fremgå af hverken bekendtgørelse eller vejledning.

Specifikke kommentarer

Vedr. udkast til bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug

§ 2, nr. 3, d)

Definitionen af ammoniakfølsom skov giver i praksis anledning til problemer, og der er behov for både en bedre og mere proportional afgrænsning samt en bedre vejledning af kommunerne. Landbrug & Fødevarer skal derfor anmode om, at der snarest muligt tages initiativ til at justere reglerne.

Landbrug & Fødevarer finder eksempelvis definitionen af ammoniakfølsom skov for bred og uden proportionalitet mellem de miljø- og naturmæssige effekter på den ene side og de erhvervmæssige konsekvenser på den anden side. Definitionen omfatter bl.a. skovbevoksede arealer, der end ikke er fredskov, og dermed fuldt lovligt kan fældes. Der tages heller ikke hensyn til randvirkninger i skovens kant. Den nuværende regulering kan føre til meget disproportionalt krav i forbindelse med anmeldelser og fastsættelse af vilkår i en miljøgodkendelse, som ikke kan begrundes med egentlig naturbeskyttelse.

§ 3, stk. 1

Den anvendte formulering giver ikke svar på, hvilken kommune der skal modtage en ansøgning, hvis et husdyrbrug er beliggende i mere end en kommune.

Det foreslås, at hvis en ejendom er beliggende i mere end én kommune, bør ansøgningen sendes til den kommune, hvor de fleste af de ansøgte m² produktionsareal er beliggende.

§ 4, stk. 3, nr. 3

Det foreslås, at der henvises til lovens § 54 j, da det formodes at være denne bestemmelse, en sådan beslutning skal træffes efter.

§ 4, stk. 5

Ved udarbejdelse af miljøkonsekvensrapporten skal ansøger tage hensyn til tilgængelige resultater af andre relevante vurderinger foretaget i henhold til anden lovgivning.

Disse oplysninger er dog ikke nævnt i bilag B og D, og Landbrug & Fødevarer er derfor i tvivl om, hvorvidt det er integreret i IT-ansøgningssystemet. Se sidste sætning i bilag 1.

Da kravet i stk. 5 er diffust, bør det fremgå klart (evt. i vejledningen), at de krævede oplysninger er integreret i ansøgnings-systemet, jf. også, at ansøger stort set skal give de samme oplysninger som i dag.

§ 4, stk. 6

Der henvises til bilag 1, pkt. D, nr. 1-4. Dette bilag indeholder kun punkterne 1-3.

§ 4, stk. 7

Udtrykket "kvalificerede og kompetente eksperter" bør, evt. i vejledningen, defineres mere klart, så der ikke er tvivl om, at eksempelvis landboforeningernes konsulenter, SEGES' konsulenter, faguddannede driftsledere o. lign. hører ind under denne gruppe.

§ 7, nr. 1

Landbrug & Fødevarer noterer med tilfredshed, at ministeren har tænkt sig at benytte muligheden for at fastsætte en højere tilladelsesgrænse for særlige produktionsformer end de generelle 100 m² produktionsareal.

Udkastets forslag om en tilladelsesgrænse på 150 m² for heste, ammekvæg, geder og får på dybstrøelse, udgør dog en stramning af tilladelsesgrænsen for ammekvægsbesætninger i forhold til den nuværende grænse på 15 DE. Grænsen bør i stedet sættes til 175 m².

§ 7, nr. 3

Denne undtagelse fra tilladelsesgrænsen er desværre udformet, så den har meget begrænset anvendelighed for besætninger med ammekvæg. Dette skyldes, at perioden, hvor stalden skal være tom, er meget begrænsende for anvendelsesmulighederne. I praksis er der behov for fleksibilitet i forhold til, hvornår dyrene skal sættes på græs og tages hjem. Dette ses ikke at have nogen væsentlig miljømæssig betydning, da det altid er i landmandens interesse at sætte dyrene på græs, så snart det er muligt. Det er tillige nødvendigt med en mulighed for at have et begrænset antal dyr på stald i løbet af sommerhalvåret, for eksempel syge dyr eller slagtekalve til færdigfodring.

Tidsfristen bør derfor ændres til "... til den 15. maj". Samtidig bør det indføjes, at en mindre del af stalden kan anvendes i sommerhalvåret (<100 m²) uden det medfører tilladelsespligt.

§ 10, stk. 1

Denne anmeldeordning er begrænset til specifikke typer af driftsbygninger. Landbrug & Fødevarer finder, at dette er en unødigt begrænsning af anvendelsesmulighederne.

Anmeldeordningen bør gælde for alle typer af driftsbygninger, der er erhvervsmæssigt nødvendige for husdyrbruget, så længe det ikke medfører flere m² produktionsareal eller m² husdyrgødningslager. Da emissionerne afhænger af arealet med gødning, vil det være fagligt korrekt at udvide anmeldeordningen.

Eksempelvis kan nævnes separate separationsanlæg til dyr, der skal tilses af inseminør eller dyrlæge, hvor dyrene ikke må opbindes i længere tid ad gangen. Derfor bør det komme ind under bilag 3, C, nr. 2 og kunne indgå i § 10.

Malkeroboter bør også kunne etableres, uden at det kræver en ny godkendelse/tilladelse af hele anlægget. Gulvarealet i en malkerobot rengøres hyppigt, og bør ikke tælle med som produktionsareal.

Udleveringsrum på svinebedrifter bør tillige kunne etableres på en § 10 anmeldelse, så længe det rengøres hurtigt efter brug. Det betragtes ikke som produktionsareal, men er erhvervsmæssigt nødvendigt for husdyrbedriften.

§ 10, Stk. 2, nr. 2

Indførelsen af et afstandskrav på 50 meter til nabobeboelse er en markant stramning af anvendelsesmulighederne for denne anmeldeordning ift. nuværende regulering. Så længe driftsbygningen ikke medfører forøget forurening, bør der ikke være noget afstandskrav.

§ 12, stk. 2

Betingelserne for anvendelse af anmeldordningen er markant skærpet i forhold til nuværende regulering, idet naturafgræsningen kun må suppleres med afgræsning af "mindre arealer" med permanent græs. I den nuværende bekendtgørelse må de øvrige arealer højst udgøre halvdelen af det samlede areal.

Landbrug & Fødevarer finder denne skærpelse uacceptabel og mener, at nuværende regulering med op til 50 % "øvrige arealer med permanent græs" bør videreføres.

§ 12, stk. 4, nr. 4

Jf. kommentar til § 7 nr. 3 bør perioden, hvor vinteropstaldning er tilladt, forlænges. I praksis er det ofte umuligt at sætte dyrene på græs 1. maj. Landbrug & Fødevarer mener, at perioden, hvor dyrene kan være på stald, i stedet bør være frem til 15. maj.

§ 12, stk. 6, nr. 1

Kravet vedrørende ventilationsafkast er unødvendigt, og bør slettes. Denne anmeldordning omfatter alene små hold af ammekvæg, får, geder og heste, der normalt opstaldes i naturligt ventilerede stalde. En eventuel miljøpåvirkning vil dermed være bagatelagtig. Landbrug & Fødevarer mener derfor, at bestemmelsen bør udgå.

§ 12, stk. 6, nr. 1

Landbrug & Fødevarer finder det meget betænkeligt, og er helt uforstående overfor, at begrebet "øvrige ammoniakfølsomme naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget..." er tilføjet i udkastet til denne og flere andre paragraffer i bekendtgørelsen sammenlignet med nuværende husdyrgodkendelsesbekendtgørelse. Det vurderes som en skærpelse af beskyttelsesniveauet uden hjemmel i habitatdirektivet.

Naturarealer under arealgrænsen for Naturbeskyttelseslovens § 3, der er beliggende udenfor natura 2000-områderne, er ikke beskyttet ved anden lovgivning, og der foretages ikke en landsdækkende og kvalitetssikret kortlægning af habitatnaturtyper udenfor Natura 2000-områderne. Enhver regulering, der hviler på identifikation af sådanne naturtyper, vil derfor udelukkende skulle baseres på kommunalt skøn af, hvorvidt nogle af disse naturtyper er beliggende nær husdyrbruget. Dette vil medføre uensartet sagsbehandling, og stor usikkerhed for ansøger/anmelder til følge.

Sætningen bør fjernes, så der alene vurderes ift. kategori 1-, 2- eller 3-natur.

§ 13

Landbrug & Fødevarer mener, at det er helt nødvendigt og naturligt, at landmænd med husdyrproduktion kan have et mindre dyrehold (hobbydyr) ved siden af den primære produktion uden at det medfører krav om hverken en anmeldelse eller en helt ny miljøgodkendelse. Miljøpåvirkningen fra to heste og et hønsehus i haven har intet med den erhvervsmæssige husdyrproduktion at gøre, og må alt andet lige kunne falde ind under en bagatelgrænse. Anden erhvervsvirksomhed skal heller ikke lave anmeldelse til kommunen, fordi de privat vælger at have eksempelvis 5 får og 30 høns i den ene længe af gården.

Landbrug & Fødevarer mener principielt, at et så lille areal udelukkende beregnet til hobbydyr bør betragtes som en bagatel ift. miljøpåvirkning, og at der dermed ikke er behov for en anmeldordning.

Landbrug & Fødevarer er også betænkelig ved den meget firkantede definition på 25 m² produktionsareal. Så længe hobbydyreholdet kan betragtes som ikke-erhvervmæssigt jf. Miljøaktivitetsbekendtgørelsen, bør det være en bagatel – også selvom det samlede staldareal eller hønsegård løber op i mere end 25 m².

§14, stk. 2 og stk. 3

Bestemmelsen om, at antallet af dyreenheder skal reduceres i hvert staldafsnit med mindst 50 % hhv. 25 %, hvis der skiftes til ammekvæg mv., er helt uacceptabel og unødvendig. Kravet betyder, at en række husdyrbrug helt urimeligt udsættes for en meget markant stramning af reguleringen, selvom der på ingen måde er tale om en forøget emission.

Eksempelvis vil et helt almindeligt skift i forholdet mellem køer og kvier på en eksisterende bedrift, der ikke er godkendt efter §§ 16a eller 16b, fremover betyde en reduktion af besætningen med 50 pct. Dermed vil helt almindelige produktionsmæssige skift, der er nødvendige for at tilpasse sig markedet og opretholde rentabiliteten på bedriften, blive umulige og vil føre til en stærkt fremskyndet nedlukning af produktionen.

Denne bestemmelse er heller ikke i overensstemmelse med den viden, der ligger til grund for ny regulering, hvor køer og kvier har samme emission per m². Ligeledes vil et skift fra slagtesvin til smågrise kræve en reduktion i antal DE på 50 % selvom smågrisene har en mindre emission per m² end slagtesvinene.

Endvidere giver specifikationen af, at kravet skal overholdes for hvert staldafsnit, problemer. For eksempel; hvis der skiftes fra slagtesvin i 5 staldafsnit til ammekøer i 2 afsnit (de andre afsnit bruges ikke til dyrehold), må de 2 afsnit kun indeholde 75 % i hvert afsnit, hvilket samlet set vil sige en reduktion på 70 %.

Landbrug & Fødevarer foreslår en dialog i forhold til udformningen af en mere afbalanceret anmeldeordning, så der ikke sker helt urimelige stramninger og samtidig sikrer, at der ikke sker en øget emission. Dette vil være i tråd med intentionen om den nye husdyrregulering.

Som eksempler på skift i dyretype, der er produktionsmæssigt relevante, og som med nyeste viden kan foretages uden en meremission, er skift fra:

- so- eller slagtesvinehold til smågrisehold
- slagtesvinehold til sohold
- "Kyllinger, konventionelle slagtekyllinger" til "Kyllinger. Økologiske"
- en slagtealder på konventionelle slagtekyllinger til en anden slagtealder
- køer til kvier og omvendt
- malkekøer/kvier til ammekvæg eller slagtekalve
- svin til slagtekalve/ ammekvæg

Derudover er der en række skift, hvor det forholdsvis enkelt kan dokumenteres, hvorvidt der er en væsentlig meremission.

§ 15, stk. 2, nr. 2

Denne anmeldeordning indeholder et krav om samme dyretype og staldsystem. Landbrug & Fødevarer forstår dette således, at det ikke udelukker en eventuel anvendelse af en anden anmeldeordning (skift mellem dyretyper), hvis betingelserne for denne kan opfyldes.

§ 16, stk. 2 nr. 3

Af hensyn til ensartet sagsbehandling og forudsigelighed i reguleringen mener Landbrug & Fødevarer, jf. ovenstående kommentar til § 12, stk. 6, nr. 1, at sætningen "samt øvrige ammoniakfølsomme naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget for internationale naturbeskyttelsesområder" bør fjernes. Der bør alene skal tages stilling til, om afprøvningen finder sted mindst 100 m fra kategori 1-, 2- eller 3-natur.

§ 16, stk. 4

Landbrug & Fødevarer forstår forbuddet mod ændring af anvendelsen af produktionsarealet således, at det ikke udelukker anvendelse af en anden anmeldeordning, hvis betingelserne for anvendelse af denne kan opfyldes.

§ 17 Stk. 3. nr. 2

Landbrug & Fødevarer forstår ikke formuleringen: "*Den samlede vægt af slagtesvin på stald i hvert staldfsnit (antal stipladser * gennemsnitsvægt pr. slagtesvin på stald) må ikke øges i forhold til den samlede vægt på stald, som er tilladt eller godkendt*". Det er ikke muligt at tolke hverken hensigt, eller hvordan omtalte kan håndhæves.

For alle miljøgodkendelser meddelt siden seneste husdyrlov trådte i kraft i 2007, er der for hver enkelt godkendelse indtegnet de stalde, hvor der foregår husdyrproduktion. Det vil sige, at kommunerne til enhver tid ved deres tilsyn kan håndhæve, om der er produktion af grise andre steder på lokaliteten end det godkendte husdyranlæg. Derudover er der ifølge EU velfærdsregler – regler for, hvor mange grise, der må være per netto produktionsareal. Det gør, at der i forvejen er fastsat en grundlæggende øvre ramme for, hvor mange slagtesvin der kan produceres i et miljøgodkendt husdyranlæg.

På det grundlag foreslår Landbrug & Fødevarer, at § 17 Stk. 3. nr. 2 slettes.

§ 18, stk. 2

Landbrug & Fødevarer ser ingen grund til, at denne anmeldeordning skal indeholde begrænsninger på, hvilke skift i dyretype der kan lade sig gøre. Så længe stk. 5, nr. 1 sikrer, at emission af ammoniak og lugt ikke øges, bør alle mulige skift kunne lade sig gøre.

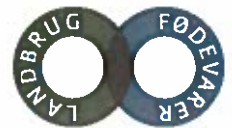
Bestemmelsen foreslås udtaget af bekendtgørelsen.

§ 18, stk. 4

Anvendeligheden af denne anmeldeordning til skift i teknologi afhænger jf. stk. 4 af en udbygning af bilag 4, idet bilag 4 pt. kun indeholder driftsvilkår for staldforsuring.

Der henvises til de overordnede kommentarer og specifikke kommentarer vedrørende bilag 4.

§ 18, stk. 5, nr. 3, sidste punktum

Landbrug & Fødevarer mener, at indføjelser af et depositionskrav til "øvrige ammoniakfølsomme naturtyper" er en skærpelse af reguleringen uden hjemmel i habitatdirektivet. Der henvises til ovenstående kommentar til § 12, stk. 6, nr. 1.

Af hensyn til ensartet sagsbehandling og forudsigelighed i reguleringen bør følgende sætning fjernes: "*Depositionen af ammoniak til øvrige ammoniakfølsomme naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget for internationale naturbeskyttelsesområder, må ikke forøges*".

§ 20, stk. 4

Det er i formuleringerne omkring fast husdyrgødning uklart, om det er det fysiske maksimale grundareal, der ligger til grund for beregningen af emission, eller om det er det maksimale ansøgte areal, der anvendes i beregningen. Landbrug & Fødevarer mener, at det er afgørende, hvor mange m² der er ansøgt og godkendt/tilladt til gødningsopbevaring, ikke hvor stor møddingspladsen fysisk er. Det bør være muligt kun at anvende en del af møddingspladsen til gødning, mens resten anvendes til andre formål, uden at det medfører en på papiret meget stor ammoniakemission.

§ 24, stk. 3

Landbrug & Fødevarer forstår ikke, hvorfor den såkaldte "bubble approach" afviges for netop konsummængder, så den maksimale emission fastlægges som et krav for hvert husdyranlæg i stedet for som et samlet krav for alle husdyranlæg og gødningsopbevaringsanlæg.

Landbrug & Fødevarer skal anmode om nærmere dialog med Miljøstyrelsen, så dette kan afklares.

§ 24, stk. 5

Muligheden for at fravige de generelle BAT-krav kræver, at "ansøgeren godtgør", at kravet ikke er proportionalt. Det er uklart, hvor stor en bevisbyrde der her lægges på ansøgerens skuldre.

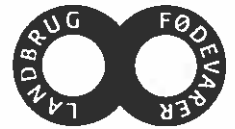
§ 25, stk. 2-3

Landbrug & Fødevarer kan hverken af bekendtgørelsen eller notat om udkast til bekendtgørelsen læse, hvordan ansøger kan gøre sig bekendt med om, og i så fald hvordan, nabo-bedrifter indgår i kumulationsberegningerne for ammoniak. Kravet er derfor særdeles uhensigtsmæssigt, hvis ansøger ikke ved egen hjælp kan fremsøge de data, der er nødvendige ved opgørelse af kumulation.

Det bør fremgå af vejledning, hvordan ansøger skal forholde sig, og hvad ansøger kan gøre, for at få de nødvendige oplysninger til en retvisende kumulationsberegning.

§ 25, stk. 3

Landbrug & Fødevarer konstaterer, at der i denne paragraf tales om det vægtede centrum af et husdyrbrugs emissioner. Dette er ikke i overensstemmelse med beregningsmetoderne i husdyrgodkendelse.dk, der per automatik regner med, at ammoniakudledningen finder sted fra det hjørne af anlægget, der er nærmest naturområdet.

Efter Landbrug & Fødevarers mening, er det mest fagligt korrekt, at emissionen sker fra et vægtet centrum for husdyrbruget. Derfor bør emissionen naturligvis også beregnes således i husdyrgodkendelse.dk. Dette bør der rettes op på hurtigst muligt.

§ 27, stk. 2

Landbrug & Fødevarer mener, at der er andre tiltag end naturafgræsning, der kan have en positiv indvirkning på naturarealer nær husdyrbrug. Disse tiltag bør derfor indgå som mulige virkemidler til at opnå forhøjede totaldepositionskrav på samme måde som afgræsning. Landbrug & Fødevarer ønsker, at disse muligheder for fleksibilitet indarbejdes i det beslutningsgrundlag for ny ammoniakregulering, der er under udarbejdelse i regi af Naturpakken, og ser frem til dialog om dette.

§ 28

Landbrug & Fødevarer finder det hensigtsmæssigt, hvis bestemmelsen suppleres med "jf. § 35, stk. 2 – 4", da disse bestemmelser indeholder specifikke anvisninger vedrørende den konkrete vurdering, der beskrives i § 28.

§ 29, stk. 2

Bestemmelsen skærper beskyttelsesniveauet ved at fastlægge to merdepositioner i strid med forarbejderne til lovændringen. Der henvises til bemærkningerne i afsnit 5.3.1.3.3 i forslaget til ændringen af Husdyrbrugloven, hvor det er anført, at forslaget ikke berører det gældende beskyttelsesniveau for så vidt angår de specifikke ammoniakdepositionskrav. Det specifikke depositionskrav er i dag, for så vidt angår merdeposition, defineret i den gældende husdyrgodkendelsesbekendtgørelse i bilag 3, afsnit A, nr. 4, in fine således: " Det skal bemærkes, at merdepositionen, jf. § 26, stk. 2, i lov om miljøbeskyttelse m.v. af husdyrbrug, skal beregnes ud fra alle etableringer, udvidelser eller ændringer foretaget siden 1. januar 2007, dog højst en 8-årig periode."

Denne indførelse af dobbelt-beregning af merdepositionen kan f.eks. give problemer for minkfarme, der ligger tæt på natur. Det skyldes, at virkemidlet to gange ugentlig tømning af render oftest skal bruges ved første udvidelse, for at leve op til krav om BAT. Derfor vil det ofte være svært at reducere ret meget mere ved udvidelse nr. 2.

Konsekvensen heraf vil være en udsættelse af tiltag, der reelt nedsætter udledningen af ammoniak, hvilket ikke vil være til gavn for hverken naturen eller husdyrbruget.

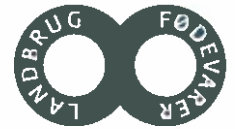
Den nugældende formulering i bilag 3 til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen påstås videreført uændret i § 29, stk. 2.

§ 29

Landbrug & Fødevarer antager, at den hidtil lovlige drift i denne situation beregnes ud fra ny viden om emission per m² produktionsareal kombineret med en konstatering af hvor mange m² produktionsareal, der reelt har indgået i den hidtil lovlige drift.

Såfremt der på de pågældende husdyrbrug har været flere m² produktionsareal per dyr end normalt, vil det således være det reelle produktionsareal, der ligger til grund for merdepositionsregningen og ikke en beregning af, hvor mange m² produktionsareal, der ville være nødvendigt til det tilladte antal DE, under gennemsnitlige forhold.

§ 30, pkt. 2

Sætningen "...ligger flere end 6 beboelsesbygninger.." er ikke fuldstændig i overensstemmelse med nuværende bekendtgørelses formuleringer. Den bør ændres til "...ligger flere end 6 andre beboelsesbygninger.." for at undgå skærpelser og misforståelser.

§ 30

Både i den gældende og i udkastet til ny husdyrgodkendelsesbekendtgørelse skal genegrænser for lugt vurderes efter både FMK metoden fra før 2007 og efter "Den nye lugtvejledning fra 2007". Lugtkravet fastsættes herefter således, at det er det skrappeste krav, der gælder.

Med henvisning til bemærkningerne til husdyrbrugloven ser Landbrug & Fødevarer frem til, at der hurtigt etableres et forbedret reguleringsgrundlag, som gør op med den nuværende irrationelle dobbeltregulering af lugt.

§ 32, stk. 1

Formuleringen er ændret i forhold til i dag, idet der skiftes fra at se på lugtgener til at se på lugtmission. Landbrug & Fødevarer mener, at dette er en skærpelse ift. den hidtidige 50 % regel baseret på geneafstand. Den hidtidige anvendelse af begrebet lugtgener bør videreføres. Hvis der er behov for en ændring bør det ske på et fuldt oplyst grundlag og vurdering af konsekvenserne i forbindelse med et forbedret reguleringsgrundlag for lugt.

§ 32, stk. 3

Jf. ovenstående kommentar til § 29 mener Landbrug & Fødevarer, at meremissionen i forhold til § 32 også bør beregnes ud fra en konstatering af hvor mange m² produktionsareal, der reelt har indgået i den hidtil lovlige drift.

§ 33-35

Landbrug & Fødevarer finder det meget svært at overskue konsekvenserne af den omskrivning der i §§33-35 er ift. til den nugældende bekendtgørelses § 13.

Tilsyneladende inddrages der i §§ 33-35 indhold fra flere af de paragraffer, der er blevet ophævet med den ændring af husdyrbrugloven, der træder i kraft 1. august 2017.

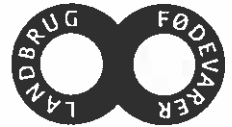
Kommunerne synes umiddelbart at få en friere mulighed for vurdering af "de relevante forhold", hvilket Landbrug & Fødevarer finder betænkeligt. Det fremgår heller ikke, hvorvidt der er nogen forskel mellem § 16a og § 16b godkendelser/tilladelser i forhold til den vurdering kommunen skal foretage. Dette synes ikke i overensstemmelse med intentionen om forenkling.

Landbrug & Fødevarer ønsker derfor hurtigst muligt en dialog med Miljøstyrelsen, der kan skabe klarhed om disse forhold.

Det er vores klare opfattelse, at klarhed over rækkevidden af den kommunale vurdering og kravene er vigtig, ligesom forenkling er i højsædet. Der må heller ikke dannes grundlag for en gradvis administrativ skærpelse af det fastlagte beskyttelsesniveau.

§ 33, stk. 3

Her anføres et ubetinget krav om, at det skal vurderes, om et byggeri er erhvervmæssigt nødvendigt for ejendommens drift som landbrugsejendom. Et sådant krav ses kun i dag at gælde implicit i bestemte situationer fx i § 22, der ophæves i den nye husdyrbruglov.

Det forekommer uklart, hvad kommunen skal anvende denne generelle vurdering til.

Bestemmelsen foreslås derfor udtaget.

§ 35, stk. 1, nr. 6

Denne bestemmelse vedrører bebyggelse ift. krav om afskærmende beplantning. Landbrug & Fødevarer ønsker det tydeliggjort, at et hegn om en hønsegård eller om udearealer til svin ikke er bebyggelse, således at der ikke generelt kan stilles krav om afskærmende beplantning hele vejen rundt om hegnet. Det kan være tale om meget store arealer og dermed et byrdefuldt krav.

§ 35, stk. 2

Denne bestemmelse indeholder en markant skærpelse i forhold til den nugældende bekendtgørelses § 13, stk. 2, idet "særlige tilfælde" er blevet til "tilfælde" i høringsudkastet. For ikke at ændre på beskyttelsesniveauet bør denne bestemmelse som minimum kun gælde i "særlige tilfælde".

Landbrug & Fødevarer mener i øvrigt, at denne bestemmelse i det hele taget er unødvendig, idet habitatnaturtyper uden for Natura 2000-områderne ikke er beskyttet af habitatdirektivet (se overordnede kommentarer for uddybning).

§ 35, stk. 2-3

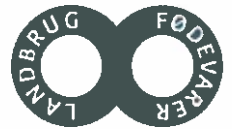
Bestemmelserne er ikke præcise nok for så vidt angår, at der skal være tale om særlige lokale- eller regionale beskyttelsesinteresser, før der stilles vilkår for merbelastningen af natur.

De internationalt anbefalede tålegrænser er baseret på relativt veldefinerede naturtyper, struktur- og funktionsparametre og ofte typiske arter eller biodiversitetsindikatorer samt vidtrækkende politisk fastlagte mål for langtidssikring af biodiversiteten, der kan føre til at, tålegrænsen ligger under den aktuelle kvælstofbelastning af området. Der gælder ikke tilsvarende for naturen omfattet af kategori 3, der rummer langt mere bredt definerede naturtyper.

Effekterne af kvælstofdepositionen viser sig med årtiers forsinkelse, og der er sjældent en direkte sammenhæng mellem den observerede naturtilstand og den aktuelle belastning af et område. Dertil kommer, at tålegrænsen er dynamisk, vurderingerne af den enkelte kildes merbelastning af et konkret areal i modsætning til andre arealer er vanskelig, baggrundsbelastningen betydning og variation over tid er vanskelig og opgøres ikke på samme skala som den enkelte kilde.

Konsekvenserne kan være, at der anvendes kendt viden uden behørig hensyntagen til det politiske element og på den baggrund stilles uproportionelle krav til det enkelte husdyrbrug, der hverken kan begrundes eller følges op med egentlige politiske mål og beskyttelse af naturtilstanden.

Landbrug & Fødevarer ser derfor frem til en snarlig revision af ammoniakreguleringen, som der lægges op til med Naturpakkens beslutning om udarbejdelse af et nyt beslutningsgrundlag for ammoniakreguleringen.

§ 35, stk. 4, nr. 4

I denne bestemmelse omtales kun minivådområder, som et område, der kan udlægges med henblik på kvælstoffjernelse. Over de kommende år skal der anlægges og afprøves en lang række miljøvirkemidler. Det er vigtigt for succesfuld implementering at lodsejere føler sig trygge ved, at etableringen ikke får negative konsekvenser for produktionsmulighederne på nærliggende husdyrbrug.

Teksten bør derfor udvides til at omfatte vådområder generelt: "4) kvælstofbidrag til området fra andre kilder herunder, om der er tale om et vådområde, minivådområde eller andre konstruerede miljøvirkemidler, som er udlagt med henblik på kvælstoffjernelse fra landbrugsjord, eller om området i øvrigt er påvirket fra markbidrag eller for så vidt angår skove om de gødskes."

§ 35, nr. 10

Landbrug & Fødevarer antager, at sætningen "IE-husdyrbrug skal indberette informationer på grundlag af resultaterne af emissionsovervågningen mindst en gang årligt" indholdsmæssigt svarer til den nuværende bekendtgørelses § 17, stk. 2, der følger af IE-direktivets artikel 14.

§ 36

Formuleringen af denne paragraf er i udkastet ikke fuldstændig i overensstemmelse med BAT-konklusionerne. Det bør således fremgå, at der er frit valg mellem de tre nævnte teknikker. Fytase er således ikke kun en mulighed ved brug af varmebehandlet foder.

Ydermere bør det fremgå, at fytase ikke finder anvendelse i tilfælde af økologisk produktion, da dette ikke er i overensstemmelse med økologi-reglerne.

§ 39, stk. 1

Henvisningen til §§ 25 og 26 indebærer et krav om opfyldelse af totaldepositionskravene ved revurderingen. Det er alt for vidtgående, da der i dag alene stilles krav om opfyldelse af BAT og en eventuel frist for opfyldelse af totaldepositionskravene.

§§ 25 og 26 bør udtages af bestemmelsen.

§ 39, stk. 2

Sidste punktum går længere end nuværende regulering. Revurdering efter stk. 7 skal kun gennemføres indtil totaldepositionskravet er opfyldt.

§ 39, stk. 7

Formuleringen af dette stykke påstås ændret, så det tydeligt fremgår, at kommunen for ikke-IE-husdyrbrug alene kan stille krav om opfyldelse af BAT i et omfang indtil eventuelle totaldepositionskrav er opfyldt. Hvis dette ikke er tilstrækkeligt for disse husdyrbrug til opfyldelse af eventuelle totaldepositionskrav, skal der fastsættes en frist til disses opfyldelse under hensyn til den forventede restlevetid.

§ 40, stk. 1

I fjerde linje bør "og med overholdelse af de beskyttelsesniveauer" udtages, da dette forhold ikke ses at indgå i en sag om revurdering.

§ 42

Det bør af vejledning fremgå, i hvilke særlige tilfælde, en godkendelse kan tidsbegrænses.

§ 48

I § 48 bestemmes, at de nye ibrugtagings- og kontinuitetsbrudsbestemmelser også skal gælde for afgørelser efter §§ 10-12 i husdyrbrugloven. Landbrug & Fødevarer finder dette positivt, men der mangler en tilsvarende bestemmelse for afgørelser i anmeldesager ansøgt før 1. august 2017.

§ 48

Bestemmelsen foreslås præciseret, så det tydeligt fremgår, at den nye udnyttelsesfrist også er gældende for miljøgodkendelser, hvor ibrugtagningen er påbegyndt inden 1. august 2017, og den nuværende frist på normalt 1 år til færdiggørelse ikke er overskredet.

§ 49, stk. 2

Som bestemmelsen er formuleret beror konstatering af overholdelse af ibrugtagingsfristen af gennemførelse af et tilsyn. Det må kræve, at kommunen er forpligtet til at sikre, at et sådant tilsyn bliver gennemført på det korrekte tidspunkt. Dette bør fremgå af bekendtgørelsen.

§ 50-60

Disse paragraffer mangler i bekendtgørelsesudkastet.

§ 61

Kravet om implementering af miljøledelse i IE-husdyrbrug er en direkte følge af EU kommissionens gennemførelsesafgørelse (2017/302) fra 21. februar 2017. I den netop vedtagne EU BREF er der mulighed for nationalt at tilpasse niveauet for miljøledelse til IE-anlæggets størrelse, kompleksitet, forureningsgrad, antal arbejdspladser på anlægget mv.

Det er fornuftigt, at der er valgt en afbalanceret implementering af dette krav, hvor der tages hensyn til, at der er tale om husdyranlæg med få ansatte (ofte 2-7 årsværk)

Det bør dog gøres helt klart, at det ikke er op til kommunen at stille krav til miljøledelsessystemet eller at godkende det.

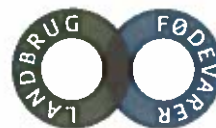
§ 62

Formuleringen synes ikke ajourført i lyset af, at arealerne ikke længere reguleres sammen med anlægget.

§ 69-70

Afsnittet om grænseoverskridende indvirkninger på miljøet må som udgangspunkt anses for unødvendige, da udgangspunktet for tilladelse/godkendelse af ethvert husdyrbrug er, at det ikke medfører væsentlig virkning på miljøet – heller ikke i udlandet.

Afsnittet er forvirrende og rejser en række spørgsmål hos konsulenter og sagsbehandlere. Landbrug & Fødevarer anbefaler derfor en uddybende vejledning – særligt om, hvorvidt/hvornår bestemmelsen er relevant i landbrugssammenhæng – hvis overhovedet.

§ 73

Denne paragraf er en videreførelse af den nugældende bekendtgørelses § 47.

Landbrug & Fødevarer finder det dog principielt betænkeligt, at ændringer med stor praktisk betydning kan træffes uden høring og inddragelse af ministeren.

Enhver ændring af bilagenes indhold f.eks. emissionsfaktorer, BAT-niveauer eller standardvilkår i bilag 4 bør alene ske efter grundig inddragelse af relevante interessenter, herunder Landbrug & Fødevarer, og efter offentlig høring.

§ 76, stk. 3

Her omtales § 72, stk. 2, der ikke synes at findes.

Bilag 1, pkt. B, c)

Ufuldstændig sætningskonstruktion

Bilag 1 Punkt B, a)

Landbrug & Fødevarer antager, at der med "øvrig forurening og genepåvirkninger fra husdyrbruget" menes støv og støj.

Bilag 1, pkt. B, nr. 1, a)

Indretning af produktionsareal, staldsystem og dyretype – alt er i udkastet anført i ental. Hvis man f.eks. vil indrette et større dybstrøelsesareal i en kvægstald til højdrægtige køer eller nykælvere, så vil det være formålstjenligt, at der stod "staldsystemer" så det sikres, at man kan have flere staldsystemer i samme anlæg. Tilsvarende kunne gælde dyretype, som også bør være i flertal.

Bilag 1, pkt. D

Landbrug & Fødevarer forstår formuleringen "Kravene er integreret" således, at de oplysninger, der gives via Husdyrgodkendelse.dk, er tilstrækkelige til at besvare oplysningskravet i punkt B og D.

Bilag 1, pkt. D

I sidste afsnit opererer man med en miljøkonsekvensvurderingsrapport, som både skal indeholde oplysningerne under punkt B og D. Hvorledes adskiller en miljøkonsekvensvurderingsrapport sig fra en miljøkonsekvensrapport?

Bilag 1, pkt. D, nr. 3

Der skal gives oplysninger om den kompetente ekspert, der har udarbejdet miljøkonsekvensrapporten. Det vil være hensigtsmæssigt, hvis det blev oplyst, hvilke oplysninger, der er tale om.

Bekendtgørelsen indeholder tilsyneladende ikke bestemmelser om den ekspertise, som myndighederne skal have adgang til, selv om der er bemyndigelse hertil i lovens § 34. Det er vigtigt, at myndighederne udfører en kompetent og hurtig sagsbehandling, hvorfor det ville være hensigtsmæssigt med bestemmelser herom.

Bilag 3, stk. A, pkt. 1.1, Tabel 1

Det fremgår af tabel 1, at der maksimalt kan opnås reduktion af ammoniakfordampningen på render op til 36 cm brede. Det er en skærpelse af nuværende regulering, hvor det er muligt at operere med større rendebredder.

Det skal fortsat være muligt at operere med rendebredder op til 40 cm.

Bilag 3, stk. A, pkt. 1.1, Tabel 1

Der er et problem med den generelle betegnelse "kvier og stude". De står under malkekøer og har malkekøernes emission. Men det betyder, at det også gælder ammekobesætningernes kvier og stude. Det er ikke meningen og er yderst u hensigtsmæssigt. Det bør derfor specificeres, at emissionstallene gælder for henholdsvis "Malkekøer med tilhørende kvier og stude" samt "ammekøer med tilhørende kvier og stude".

Bilag 3, stk. A, pkt. 1.2.2

Betegnelsen "det maksimale grundareal" er uklar. Det bør fremgå mere tydeligt, at det maksimale grundareal, er det areal, der er behov for til at kunne opbevare gødningen, og ikke den fysiske møddingsplads areal.

Bilag 3, stk. A, pkt. 2.1.2

Teksten vedr. beregning af BAT-krav er forholdsvis indviklet at forstå. Landbrug & Fødevarer ønsker, at der i vejledningen inkluderes en række regneeksempler, til illustration af disse beregninger. Det vil øge forståeligheden, hvis der til begrebet "relative effekt" knyttes en angivelse af, hvad effekten er relativ i forhold til.

Bilag 3, stk. A, pkt. 2, tabel 4

Landbrug & Fødevarer er blevet opmærksom på, at de BAT-niveauer, der er angivet i tabel 4, på tre punkter udgør en skærpelse af reguleringen sammenlignet med i dag. Dette er ikke i overensstemmelse med lovens intention om et uændret beskyttelsesniveau og bør efter Landbrug & Fødevarers mening rettes hurtigst muligt.

For det første indeholder tabellen ikke et særskilt BAT-niveau for økologiske malkekøer. Dermed vil de økologiske malkekøer (inkl. kvier og stude) ryge i kategori med konventionelle malkekøer og få samme BAT-krav. Det betyder en markant skærpelse ift. nuværende regulering, hvor økologisk produktion er fritaget for BAT-krav, hvilket ikke er acceptabelt.

Landbrug & Fødevarer mener derfor, at økologisk malkekvæg skal fritages for BAT-krav i tabel 4, således at BAT-niveauet sættes lig standardemissionen i tabel 1. En eventuel opdatering af BAT-niveauet på baggrund af en proportionalitetsvurdering kan ske i sammenhæng med den kommende revision af BAT-niveauerne, som skal foretages inden længe.

For det andet er en tilsvarende situation gældende for økologiske slagtekyllinger. For alle typer slagtekyllinger er der fastsat et BAT niveau, som svarer til omkring 22 % reduktion i forhold til standardemissionen i bilag 3, tabel 1. Ifølge Miljøstyrelsens Teknologiliste er der teknologi til rådighed (varmeveksler), med en anerkendt reduktionseffekt på 30 %. Denne teknologi er imidlertid kun testet i konventionelle slagtekyllingestalde, og det kan ikke forventes, at effekten umiddelbart kan overføres til delvis åbne stalde som økologiske slagtekyllingehuse. Der vil sandsynligvis også være tale om, at teknologien

bliver uforholdsmæssig dyr i en økologisk slagtekyllingestald, som i gennemsnit er betydeligt mindre end en konventionel stald.

Landbrug & Fødevarer mener derfor, at der ikke skal fastsættes BAT krav for økologiske kyllingestalde og skrabe-kyllingestalde, men at BAT niveauet sættes lig standardemissionen i tabel 1.

For det tredje er BATniv2 på 0,59 kg N/ m² for rene kviestalde en skærpelse i forhold til nuværende regulering, fordi der ikke tidligere har været progressivt BAT-krav på kvier. Såfremt Miljøstyrelsen finder, at der fremadrettet er proportionale muligheder for at reducere ammoniakemission, også fra rene kviebesætninger, bør dette indgå i den kommende revision af BAT-kravene, som Landbrug & Fødevarer i øvrigt ser frem til at blive inddraget i.

Bilag 3, stk. B, tabel 6

Lugtberegningerne tager udgangspunkt i Miljøstyrelsens lugtvejledning. I denne vejledning er emissionen fra hønniker i andre systemer end bure sat til 400 OUE pr s pr 1000 kg, mens emissionen fra høner i ikke-bur systemer er sat til 160 OUE pr s pr 1000 kg. Årsagen er historisk betinget, idet normer for lugt fra høner er blevet justeret siden den første lugtvejledning, men ikke samtidig rettet på hønniker. Der er ikke foretaget målinger på emissionen fra hønniker, men der er ingen logik i, at det samme dyr kommer til at lugte væsentligt MINDRE af at det går fra at være 119 dage til at være 120. I praksis accepteres det bredt af kommunerne i godkendelsessager, at der kan laves lugtkorrektion ved hønniker, så de ikke lugter mere end hønerne.

Landbrug & Fødevarer opfordre til, at der ved beregning af lugtemission fra hønniker lægges en lugtemission på 160 OUE pr s pr 1000 kg til grund, svarende til høner (se tabel 3-4 i AU rapport om arealbaseret emissionsberegning del II), så lugtemissionen fra:

- hønniker, konsumæg (gulvdrift med eller uden gødningskumme) ændres fra 10 til 4 OUE pr. m² pr. s
- hønniker, HPR (gulvdrift) ændres fra 15 til 6 OUE pr. m² pr. s

Bilag 3, stk. B, nr. 3)

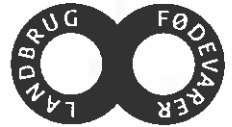
Jf. ovenstående kommentarer til § 25, stk. 2-3 er det også i forbindelse med beregning af lugtgeneafstand problematisk, hvis der ikke er nogen nem adgang for ansøger til at afgøre, hvorvidt andre nærliggende landbrug skal tælle med i kumulationsberegningerne eller ej.

Bilag 3, C

I forhold til specifikation af produktionsarealet for mink er der brug for yderligere præcision for at undgå misforståelser. Produktionsarealet for mink bør således beskrives: "Burareal, grundarealet af hver etage bortset fra arealet af adgang mellem dobbeltbure i etager og areal under evt. skrå væg i etagebur, som ikke opfylder højdekrav efter reglerne i §26 om beskyttelse af pelsdyr. Redekasseareal og hyldeareal er heller ikke omfattet."

Bilag 3, Afsnit 2.1.2.1

I dette afsnit og dets overskrift omtales eksisterende husdyranlæg, der er godkendt og/eller lovligt etableret før 1. august 2017. Disse tekster påstås ændret, så

afrænsningen af de omfattede eksisterende husdyranlæg også medtager husdyranlæg, der er godkendt og/eller lovligt etableret efter 1. august 2017, hvis de beror på afgørelser, der er ansøgt eller anmeldt før 1. august 2017.

Bilag 3 Pkt. C, nr 2

Jf. kommentar til § 10 mener Landbrug & Fødevarer, at der er flere areal-typer, der heller ikke bør indgå i produktionsarealet. Dette omfatter fx udleveringsrum til svin, malkeroboter og separationsanlæg til dyr, der skal tilses af inseminør eller dyrlæge. Disse arealtyper bør derfor inkluderes i bilag 3, C, nr. 2 og skulle kunne indgå i § 10.

Derudover bør det klart defineres, at nakkebomsarealet for kvæg er det frie areal foran eller ved hovedet fra nakkebommen. Det er ikke klart, hvornår man mener foran eller bag nakkebom, hvilket kan give anledning til misforståelser.

Bilag 4

Bilag 4 indeholder på nuværende tidspunkt kun standardvilkår for én teknologi: staldforsuring i svinestalde. Det er yderst vigtigt, at dette bilag udbygges med standardvilkår for en række andre miljøteknologiske løsninger, da det er en forudsætning for opnåelse af ekstra fleksibilitet indenfor miljøgodkendelserne.

Når driftsvilkår opløftes på bekendtgørelsesniveau, og ikke længere vil være af vejledende karakter, er det afgørende vigtigt, at de beskrevne vilkår både er funktionelle, praktiske og fleksibelt gennemførlige.

Vedr. vilkår for gylleforsuring – et eksempel fra den praktiske verden

Ifølge udkastets bilag 4, pkt. 3 skal gylle fra alle staldafsnit behandles hver dag. Under en funktionel syrebehandling af gylle, kan der i visse situationer ske et pust/udslip af svovlbrinte. På det grundlag har en række kommuner i dag indsat et vilkår om, at gylle ikke behandles på bestemte dage. Det er for at reducere risiko for lugtgene hos naboer f.eks. søndage i sommerperioden. Udkastets standardbeskrivelse vil derfor ikke være umiddelbart anvendelig i en række situationer.

I proces med at udarbejde vilkår for de øvrige teknologier på Miljøstyrelsens teknologiliste skal sikres, at erfarne miljørådgivere, kommunale sagsbehandlere og personer med testerfaring af miljøteknologi inddrages. Det er vigtigt, at de beskrevne vilkår både er funktionelle, praktiske og fleksible gennemførlige. Flexibiliteten skal kunne rumme forskellige antal driftstimer, grad af køleeffekt, periodevis min./maks. driftsydelse mv.

Landbrug & Fødevarer ser frem til, at denne proces går i gang hurtigst muligt.

Vedr. Notat om udkast til ny husdyrgodkendelsesbekendtgørelse

Kap. 2, s. 2, 3. afsnit

Det er ikke en selvfølge, at alle Natura 2000-naturtyper omfattes af kategori 1-natur, når de kortlægges. Kategori 1-natur omfatter for det første kun ammoniakfølsomme habitatnaturtyper og udelukkende, hvis de befinder sig indenfor et Natura 2000-område. Teksten bør rettes i overensstemmelse med dette.

Kap. 2, s. 2-3, vedr. produktionsareal

De specifikke kommentarer vedrørende bekendtgørelsesudkastets § 10 og bilag 3, pkt. C er også gældende ift. dette afsnit i notatet.

Kap. 3, s. 6, 5. afsnit

Det anføres her, at beregninger skal foretages i www.husdyrgodkendelse.dk. Det må betyde, at OML-beregninger også kan udføres i www.husdyrgodkendelse.dk.

Kap. 3, s. 6, sidste afsnit

I notatet omtales "fleksgrupper", der skal være med til at øge fleksibiliteten i kommende miljøgodkendelser efter §§ 16a og 16b. Flexgrupperne omtales som specifikke, hvilket Landbrug & Fødevarer finder betænkeligt ift. anvendelsesmuligheden af disse. Ideelt bør en ansøger ikke være begrænset til specifikke kombinationer med udgangspunkt i urealistiske worst-case betragtninger på alle indgående parametre, men bør kunne sammensætte sin ansøgningsfleksibilitet efter reelt behov.

Det bør hurtigst muligt sikres, at de mest nødvendige ønsker til fleksibilitet indarbejdes i [husdyrgodkendelse.dk](http://www.husdyrgodkendelse.dk).

Landbrug & Fødevarer ønsker snarest muligt en dialog med Miljøstyrelsen om dette.

Kap. 4.2.1, s. 9-10

Det beskrives ikke, hvordan en produktion, der alene består af ikke-fast placerede husdyranlæg, skal håndteres. Hvis et husdyrhold ikke har over 100 m² produktionsareal, kan der ikke være tilladelses/godkendelsespligt, heller ikke selvom der er mere end 100 m² ikke-fast placerede husdyranlæg. For klarhedens skyld bør dette fremgå af notatet.

Kap. 4.2.2.1, s. 10, vedr. driftsbygninger

Jf. specifikke kommentarer til § 10 mener Landbrug & Fødevarer, at denne anmeldeordning bør gælde for alle typer af driftsbygninger, der er erhvervsmæssigt nødvendige for husdyrbruget, så længe det ikke medfører flere m² produktionsareal eller m² husdyrgødningslager. Dette inkluderer dermed f.eks. udleveringsrum, malkebotter og separationsanlæg.

Kap. 4.2.2.1

Der henvises til kommentarer til § 17.

Desuden anføres det nederst på side 13 i notatet, at antallet af stipladser ikke må forøges. Det synes ikke at fremgå af udkastet til bekendtgørelse, og notatet bør rettes.

Ydermere fremgår det på side 14, andet afsnit i notatet, at anvendelse af anmeldeordningen er betinget af, at der ikke må være meddelt dispensation til fravigelse af vejledende geneniveau. Det synes heller ikke at fremgå af § 17 i udkast til bekendtgørelse. Notatet bør rettes til iht. bekendtgørelsen.

Kap. 4.2.2.3, vedr. gødningsopbevaringsanlæg

Med ny regulering vil det ikke længere være muligt at etablere, udvide eller ændre et gødningsopbevaringsanlæg på et husdyrbrug, uden en ny tilladelse eller godkendelse. Landbrug & Fødevarer finder dette problematisk.

Det bør fortsat være muligt at udskifte eller renovere et gammelt gødningsopbevaringsanlæg, så længe der ikke etableres flere m² med gødningsoverflade. I den situation er det ikke rimeligt, at hele husdyrbruget skal

gennemgå fornyet tilladelse/godkendelse. For de husdyrbrug, der af forskellige årsager ikke kan godkendes efter §§ 16a eller 16b vil det også betyde, at de reelt bliver nød til at lukke deres produktion.

Kap. 4.2.2.3, vedr. gødningsopbevaringsanlæg

Landbrug & Fødevarer er kritiske overfor, at anmeldeordningen for dyrevelfærdsmæssige ændringer fuldstændig ophæves.

I den nuværende bekendtgørelse er der en undtagelse for totaldepositionskravene for ammoniak netop i forbindelse med bygningsmæssige ændringer af husdyrbrug, der udspringer af lovkrav til dyrevelfærd (Bilag 3, afsnit A, stk. 5, nr. 4).

I lyset af de mange nødvendige ændringer over de kommende år, der følger af lov om hold af kvæg, vil Landbrug & Fødevarer anmode om, at der snarest muligt indledes en dialog om mulighederne for at opfylde disse velfærdskrav, uden at det kræver en fuld tilladelse/godkendelse af hele husdyrbruget.

Kap. 4.3 s. 17, 1. afsnit

Dette afsnit omtaler muligheden for fleksibilitet indenfor en godkendelse efter §§ 16a og 16b. Jf. specifikke kommentarer til Kap. 3, s. 6, sidste afsnit bør en ansøger ikke være begrænset til fleksibilitet indenfor specifikke kombinationer med udgangspunkt i urealistiske worst-case betragtninger på alle indgående parametre.

Det bør hurtigst muligt sikres, at de mest nødvendige ønsker til fleksibilitet indarbejdes i husdyrgodkendelse.dk.

Kap. 4.3.1.1, side 19

For fuldstændighedens skyld bør her også kort omtales muligheden for konkret vurdering af BAT-kravet, jf. § 24 i bekendtgørelsesudkastet.

Kap. 4.3.1.4

Der henvises til de specifikke kommentarer til § 29, stk. 2.

Indførelse af dobbelt-beregning af merdepositionen vil medføre et mindre incitament til løbende at nedbringe ammoniakemissionen, hvilket ikke vil være til gavn for hverken naturen eller husdyrbrugets udvikling.

Subsidiært bør det af vejledningen s. 23, 1. afsnit fremgå, at ingen frivillige miljøtiltag tæller med i nudriften – ikke kun i de tilfælde, hvor et tiltag er præciseret som frivilligt i miljøgodkendelsen. Dette kan f.eks. være situationer, hvor det indirekte fremgår af emissionsberegningerne i miljøgodkendelsen, at de valgte tiltag giver en højere ammoniakreduktion end krævet af hensyn til opfyldelse af BAT-krav eller depositionskrav til natur. Da bestemmelsen også vedrører fortolkning af miljøgodkendelser fra før 1. august 2017, kan det ikke forventes, at det i alle tilfælde vil være specificeret, hvorvidt et miljøtiltag er påkrævet, frivilligt eller delvist frivilligt.

Kap 4.3.2., s. 24, 4. afsnit

I dette afsnit henvises fejlagtigt til bekendtgørelsesudkastets § 35, stk. 3. Det skal være § 33, stk. 3.

Kap. 4.3.3, s. 25

Jf. specifikke kommentarer til § 36 bør det også af notatet fremgå, at der er frit valg mellem de tre nævnte teknikker. Fytase er således ikke kun en mulighed ved brug af varmebehandlet foder.

Problemet er, at fasefodring kun bidrager forholdsvis begrænset til fosforreduktion for slagtesvin i forhold til brugen af fytase. Kravet om brug af enkelt dosis fytase også ved ikke-varmebehandlet foder (hjemmeblandet foder), vil dermed være et mere virkelighedsnært og effektivt BAT-krav i forhold til fosforreduktion i gødningen.

Ydermere bør det også her specificeres, at anvendelse af fytase ikke er i overensstemmelse med økologi-reglerne.

Kap. 4.3.3, s. 25, vedr. vilkår om fosfor i foderet

Med ny husdyrregulering overgår fosforreguleringen til de generelle regler vedrørende udbringning af husdyrgødning på arealerne, suppleret med en national vurdering af om normtallene for fosfor for udvalgte dyretyper lever op til IE-direktivets BAT-konklusioner.

Derfor er Landbrug & Fødevarer af den klare opfattelse, at alle vilkår i eksisterende miljøgodkendelser angående mængde og koncentration af fosfor i foder til dyr bør bortfalde per 1. august 2017.

Disse vilkår er desuden udtrykt på mange forskellige måder, f.eks. per dyreenhed, og vil dermed være umulige at efterleve og føre kontrol med i fremtiden.

Kap. 5, s. 25, sidste afsnit

I næstsidste punktum nævnes "anvendes driftsmæssigt i 3 på hinanden følgende år". Formuleringen er forkert. Den skal "vendes om". Der er intet krav om anvendelse i 3 på hinanden følgende år. Der opstår først et problem, hvis der ikke har været en tilstrækkelig anvendelse i 3 på hinanden følgende år.

Kap. 5, s. 26, næstsidste afsnit

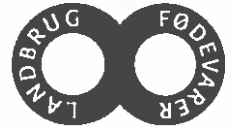
I tredje linje nævnes planlovens regler. Det foreslås, at miljøbeskyttelsesloven nævnes i stedet.

6.2, s. 29, første afsnit

Det bør her nævnes, at der ikke stilles krav om teknologi, der går videre end det, der kan kræves til opfyldelse af BAT. Herudover kan der fastsættes en frist for opfyldelse af totaldepositionskrav.

Kap. 6.3.1, s. 30, 2. afsnit

Her anføres en sikkerhedsmargin på op til 1/3. Det ønskes skrevet tydeligere, at det kun gælder ved den indledende vurdering, og at der senere foretages en helt præcis vurdering, som resulterer i et frafald af sagen, medmindre det konstateres, at der er et totaldepositionsproblem.

Bilag 4: Kommentarer til "Udkast til Bekendtgørelse om miljøtilsyn" og "Notat om udkast til ændring af miljøtilsynsbekendtgørelsen"

Overordnede kommentarer

Landbrug & Fødevarer har noteret, at ændringerne af miljøtilsynsbekendtgørelsen i forbindelse med denne konkrete høring alene har til formål at tilpasse reglerne den nye husdyrregulering.

Vi skal dog ikke undlade at bringe i erindring, at Landbrug & Fødevarer i tidligere høringssvar til miljøtilsynsbekendtgørelsen har påpeget behovet for at justere de scoringskriterier, der ligger til grund for prioriteringen af tilsynet på husdyrbrug. Vi skal derfor opfordre til en nærmere drøftelse af dette evt. i forlængelse af Miljø- og fødevarerministeriets arbejde med en samlet kontrolstrategi for hele ministeriets område.

Aktiv offentliggørelse af tilsynsoplysninger på internettet

I forbindelse med aktiv offentliggørelse på internettet af en række oplysninger om det enkelte husdyrbrug herunder påbud, oplysninger om egenkontrol mv. skal Landbrug & Fødevarer gøre opmærksom på, at Miljøstyrelsen den 21. marts 2017 sendte en høring ud med henvisning til IE-direktivet, om udvidelse af mulighederne for offentliggørelse i regi af miljøtilsynsbekendtgørelsen § 11. Landbrug & Fødevarer skal henvise til vores høringssvar af 24. april 2017, hvor vi opfordrede til at fastholde den eksisterende tekst i bekendtgørelsen. Langt de fleste husdyrbrug, hvor tilsynsrapporten bliver offentliggjort efter § 11, er ikke omfattet af IE-direktivet. Landbrug & Fødevarer skal derfor igen opfordre til at fastholde bekendtgørelsens tekst i § 11 stk. 3, hvor offentliggørelse sker med de begrænsninger, der følger af anden lovgivning og ikke kun miljøoplysningsloven.

Klare regler for husdyrbrug med tilladelse efter lovens § 16 b

For husdyrbrug, der har en tilladelse efter § 16 b i husdyrloven, afhænger både deres tilsynsscore efter scoringsmodellen, og om de havner i kategori 1 eller kategori 2 af, om deres udledning er over 750 kg NH₃-N pr. år. Dette vil have betydning for både tilsynsfrekvens, brugerbetaling og kommunernes planlægning. Da emissionen fra et husdyrbrug kan variere afhængig af produktionen, bør det være helt klart i bekendtgørelsen og vejledningen, om husdyrbruget falder i kategori 1 eller 2.

Specifikke kommentarer

Vedr. udkast til bekendtgørelse om miljøtilsyn

§ 2 stk. 1 nr. 3

Det bør fremgå af teksten, om det er den faktiske eller tilladte ammoniakemission, der skal overskride 750 kg NH₃-N pr. år.

§ 11 stk. 3

Landbrug & Fødevarer skal henvise til tidligere indsendt høringssvar til ændring af tilsynsbekendtgørelsen af 24. april 2017. Bemærkningerne angik også dengang ændring af reglerne for offentliggørelse, hvor det i udkastet ikke længere fremgår, at offentliggørelsen begrænses af reglerne som følger af anden lovgivning men af miljøoplysningsloven.

Da den eksisterende formulering har et bredere anvendelsesområde, finder Landbrug & Fødevarer fortsat, at den eksisterende tekst skal fastholdes som minimum for de husdyrbrug, der ikke er omfattet af IE-direktivet.

§ 12 stk.5

Den eksisterende tekst bør fastholdes som minimum for de husdyrbrug, der ikke er omfattet af IE-direktivet.

§ 20 stk.6

Den eksisterende tekst bør fastholdes som minimum for de husdyrbrug, der ikke er omfattet af IE-direktivet

Bilag 1 afsn. 5

Det bør fremgå af teksten, om det er den faktiske eller tilladte ammoniakemission, der skal overskride 750 kg NH₃-N pr. år.

Bilag 2 felt 7

Det bør fremgå af teksten, om det er den faktiske eller tilladte ammoniakemission, der skal overskride 750 kg NH₃-N pr. år.

Bilag 2 felt 11

Det bør fremgå af teksten, om det er den faktiske eller tilladte ammoniakemission, der skal overskride 750 kg NH₃-N pr. år.

Bilag 3 felt 7

Det bør fremgå af teksten, om det er den faktiske eller tilladte ammoniakemission, der skal overskride 750 kg NH₃-N pr. år.

Bilag 2 felt 11

Det bør fremgå af teksten, om det er den faktiske eller tilladte ammoniakemission, der skal overskride 750 kg NH₃-N pr. år.

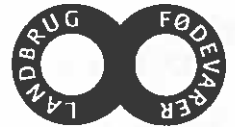
Vedr. notat om udkast til ændring af miljøtilsynsbekendtgørelsen

1. s.2 - Tilsynsfrekvenser

Det bør fremgå af teksten, om det er den faktiske eller tilladte ammoniakemission, der skal overskride 750 kg NH₃-N pr. år. Resten af notatet bør tilrettes i overensstemmelse hermed.

2. s.3

I forhold til tilsyn ved fosforerosion bør det afgrænses, hvad der menes med "passende omfang" og "relevante vejrforhold".

Bilag 5: Kommentarer til "Udkast til Bekendtgørelse om brugerbetaling for godkendelse m.v. og tilsyn efter lov om miljøbeskyttelse og lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v."

Overordnede kommentarer

Landbrug & Fødevarer ligger til grund, at det ikke er hensigten, at udvide de aktiviteter, der er omfattet af kravet om brugerbetaling. Da det ikke er muligt, at klage over brugerbetalingen, er det dog helt centralt, at bekendtgørelsen er klart formuleret, så der ikke efterfølgende opstår tvivl om, hvordan reglerne skal tolkes. Eksempelvis bør det ikke være op til tilsynsmyndighedens egen vurdering at beslutte, hvilke forhold der giver anledning til fortsat tilsynsindsats.

Ligeledes bør det være helt klart defineret, hvornår et husdyrbrug har en emission over 750 kg NH₃-N pr. år, og dermed tillægges brugerbetaling for tilladelse og tilsyn.

Specifikke kommentarer

Vedr. udkast til bekendtgørelse om brugerbetaling for godkendelse m.v. og tilsyn efter lov om miljøbeskyttelse og lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

§ 1 stk. 1 nr. 3

Det bør fremgå af teksten, om det er den faktiske eller tilladte ammoniakemission, der skal overskride 750 kg NH₃-N pr. år.

§ 3 stk. 1 nr. 3

Det bør fremgå af teksten, om det er den faktiske eller tilladte ammoniakemission, der skal overskride 750 kg NH₃-N pr. år.

§3 stk. 1 nr. 7

Der bør ikke være brugerbetaling på forhold, som tilsynsmyndigheden på egen hånd kan definere, der skal føres tilsyn med. Som udgangspunkt bør hele §3 stk. 1 nr. 7 slettes eller som minimum sidste del af §3 stk. 1 nr. 7;

7) tilsyn efter § 81, stk. 2 i bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v., når tilsynsmyndigheden foretager håndhævelser, eller når tilsynsmyndigheden konstaterer forhold, der giver anledning til en fortsat tilsynsindsats.

Bilag 2 afsnit 2

Jf. bemærkningen til § 3 bør denne tekst slettes:

eller når tilsynsmyndigheden konstaterer forhold, der giver anledning til en fortsat tilsynsindsats

Generelt

Udkastet til ny bekendtgørelsen om affald til jordbrug er på nogle områder blevet mere forståelig og læsevenlig. Der er dog stadig nogle paragraffer fra den eksisterende bekendtgørelse og enkelte nye, som med fordel kan præciseres. Dette vil gøre den meget koncentrerede bekendtgørelse mere forståelig hos både erhvervet og kommunerne og lette sagsbehandlingen, dokumentationskrav og håndhævelse i øvrigt.

Begreberne "maksimalt 25% affald" og "minimum 75% husdyrgødning" anvendes i forskellige paragraffer. Hvor levnes plads til plantemateriale (fx energiafgrøder), energi-boostere (fx glycerin) og andet "ikke-affald"- som typiske tilgår biogasanlæg -, i ovennævnte procenter? "Ikke-affaldet" bør nævnes et eller andet sted i sammenhængen, eller det bør præciseres i § 4 i et punkt om biomasse til husdyrgødningsbaserede biogasanlæg, hvad der evt. ikke skal omfattes af affald, men som heller ikke er husdyrgødning.

Specifikke paragraffer

§ 3 stk. 2. Det er uklart, hvad der ikke er omfattet og hvad der er omfattet. Punktet indeholder en undtagelse fra, hvad bekendtgørelsen ikke omfatter:

... "bortset fra animalske biprodukter, der er bestemt til anvendelse i biogas- og komposteringsanlæg".

Kunne det ikke skrives mere klart, at alle (?) animalske biprodukter, der skal anvendes i biogas- og komposteringsanlæg, er omfattet af bekendtgørelsen?

Forslag: liste affaldstyper, der er omfattet af bekendtgørelsen for sig og affaldstyper der ikke er omfattet. Det vil bringe mere klarhed og fjerne tvivlsspørgsmål, som det netop på området med animalske biprodukter har været fremme mellem kommunen som myndighed og biogasbranchen.

§ 6. Det kunne være ønskeligt, at affaldsproducenten skal oplyse, om der er indhentet §19 tilladelse i anden kommune, inden der udarbejdes en evt. tilsvarende § 19 tilladelse i brugers kommune. Dette kunne spare noget sagsbehandlingstid.

§ 4

4) og 5) Flydende kontra fast affald: Det er ønskeligt, at der fastsættes en minimum tørstofprocent for fast affald. Vi ser spildevandsslam med tørstofprocenter på ned til 8 % blive anmeldt som fast slam. Udbringning af dette produkt vil ikke kunne udbringes jævnt med udstyr til typisk fast stof udbringning, og kan derved give anledning til forurening.

6) Husdyrgødningsbaseret biogasanlæg: Hvad menes med minimum 75% husdyrgødning? Er det på tørstofbasis eller vådvægtbasis eller på basis af rumindhold?

§ 11 stk. 2: Der må være et krav om hvad der som minimum skal analyseres for. Det kan være problematisk at få nødvendige data om kvælstof og fosfor for affald til biogasanlæg, hvis affaldsproducentens kommune har afgjort, at affaldet ikke skal analyseres.

§ 14 stk.4. Hvad er begrundelsen for, at husdyrgødningsbaserede biogasanlæg ikke skal kunne dokumentere over for affaldsmottager / landbrug, hvad den afgassede biomasse består af, og hvorfra affaldsprodukterne og husdyrgødningen stammer? Naturligvis vil der kunne være udsving i den nøjagtige sammensætning af affaldet i det konkrete parti afsatte afgassede biomasse. Men på årsbasis bør de landbrug, der modtager den afgassede biomasse, kunne modtage en form for dokumentation for, hvad biogasanlægget har modtaget af affald og dermed, hvad der kan være indeholdt i den afgassede biomasse, som landbruget har modtaget. Denne oversigt for det forgangne år skal også fremsendes til myndigheden for det husdyrgødningsbaserede biogasanlæg, (uanset at forholdene vedr. affald måtte være indeholdt i § 15 stk.1). Herved har modtagere af oversigten også mulighed for at få vished for, at størstedelen af den afgassede biomasse (mindst 75% på tørstofbasis) rent faktisk er husdyrgødning.

§ 16 stk. 2. Åbnes der her op for, at fast affald vil kunne oplagres i overdækket markstak, hvis > 30% tørstof og kompostlignende?

§§ 22 (og 19): Det bør fremgå tydeligt, at hvis affaldet består af mindre end 75 % husdyrgødning på tørstofbasis, skal dette anmeldes, prøvetages m.v. jf. §§ 13 og 14. Altså hvis dette er sigtet med § 22 og evt. § 19?

- I situationen i § 19, kan der være tale om, at "ikke forgasset" affald (affald, der ikke stammer fra husdyrgødningsbaseret biogasanlæg) i mængder større end 25% er tilført en gyllebeholder og der tilsættes mindre end 75% husdyrgødning + evt. andet ikke-affald. Dette blandingsprodukt vil skulle anmeldes, prøvetages og udspredes efter § 14.

- Hvis der er tale om afgasset biomasse fra husdyrgødningsbaserede biogasanlæg vil ønsket om optimering af energiproduktionen kunne gå ud over mængden af husdyrgødningen, og kravet om min. 75% husdyrgødning på tørstofbasis vil ikke nødvendigvis vil kunne overholdes – heller ikke på årsbasis.

§ 27 stk. 2 giver ikke mening, når der i § 27 stk. 1 står, at de 7 t tørstof pr. ha pr. år kan beregnes som et gennemsnit over 10 år.

Bilag 1

Litra D. "Dagrenovationslignende affald", hvad omfatter dette? Vil følgende på nogen måde kunne være omfattet:

- kød-, fedt- og benaffald fra slagterier?
- Datoudgået kødkonserver?

Litra F. Her kunne med fordel fremgå, at animalske biprodukter kun må bruges efter bioforgasning eller kompostering.

VESTHIMMERLANDS
KOMMUNE
- Apot til at gøre en forskel

Miljøstyrelsen
Sendt til: mst@mst.dk
Med cc til: amads@mst.dk
Mærket med: j.nr. MST-1240-00710

Dato 31 maj 2017

Natur, Miljø og Sekretariat
Fredek IX's Plads 1
9640 Farsø

Sagsnr.:
820-2016-52833
Dokumentnr.:
820-2017-139996

Sagsbehandler
Lene Louise Buur
Telefon 9966 7122
Mobil 2939 0798
Mail llb@vesthimmerland.dk

Høringssvar til udkast til ændring af Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen

Vesthimmerlands Kommunes Natur- og Miljøafdeling har nedenstående bemærkninger til udkastet:

- § 35 stk. 2 er formuleret meget uklart – og stykket kan læses som om, det er en skærpelse af §§ 25 og 28. Er det hensigten?
 - Kategori 3-natur bør vel bevare afskæringskriteriet på 1 kg N/ha i merdeposition?
 - Der er ikke sat et afskæringskriterie for, hvornår kommunen kan sætte krav maksimal depositions til de nævnte naturtype i Natura2000-områderne. Det kan medføre, at der bliver sat individuelle niveauer i de enkelte kommuner. Eller er afskæringskriteriet her niveauerne fra § 25? Eller § 28?
- Bilag 3 tabel 4: BAT-niveauet for store kvægstalde er urealistisk lavt. Fuld BAT i de nye stalde (fx spalter med skraber og linespil i kanalen/faste dræned gulve) er ikke nok i sig selv, og der er ikke tilgængelige tiltag der kan sænke niveauet, idet
 - forsuring ikke er en tilgængelig teknologi (pt. ingen danske forhandlere)
 - fast overdækning på gyllebeholderen ikke er forenelig med sand i sengebåsene, som de har i alle de store stalde i dag
 - fodertiltag forsvinder
- Vi savner overgangsbestemmelser for igangværende revurderinger af IE-brug - inkl. de revurderingsafgørelser, der ligger i klagenævnet i dag (og har ligget der i flere år!).
- Skal § 62 ikke fjernes? Den omhandler arealer i nabokommuner.

Med venlig hilsen

Lene Louise Buur
Biolog

VESTHIMMERLANDS
KOMMUNE

- lyst til at gøre en forskel

Miljøstyrelsen
Sendt til: mst@mst.dk
Med cc til: amads@mst.dk
Mærket med: j.nr. MST-1240-00710.

Dato: 1. juni 2017

Natur, Miljø og Sekretariat
Frederik IX's Plads 1
9640 Farsø

Sagsnr.:
820-2016-52833
Dokumentnr.:
820-2017-140520

Sagsbehandler:
Lene Louise Buur
Telefon: 9966 7122
Mobil: 2939 0798
Mail: llb@vesthimmerland.dk

Høringssvar til udkast til ændring af Slambekendtgørelsen

Vesthimmerlands Kommunes Natur- og Miljøafdeling har nedenstående bemærkninger til udkastet:

Kapitel 8 om opbevaring er svær at læse og forstå. Bl.a. forstår vi ikke opdelingen mellem husdyrgødning med mindre end 25 % eller mere end 25 % affald. Der henvises i begge tilfælde til reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Med venlig hilsen

Lene Louise Buur
Biolog

Miljø- og Fødevarerministeriet

Miljøstyrelsen

31. maj 2017

**Høringssvar til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen og husdyrgødningsbekendtgørelsen,
j.nr. MST-1240-00710**

Økologisk Landsforening har gennemgået udkastet til henholdsvis husdyrgødningsbekendtgørelsen og til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Der er tale om fundamentale ændringer i et meget stort regelkompleks, som er svært at overskue. Økologisk Landsforening tager forbehold for, at der kan være forhold, som foreningen har overset i sin gennemgang, der kan have betydning for de kommentarer, som foreningen redegør for i dette høringssvar. Forhold som kan have såvel positiv som negativ betydning.

Helt grundlæggende rammer den store ændring de økologiske producenter meget hårdt. Der er ikke indført en økologisk stipladsdefinition, så økologiske bedrifter bliver hurtigere til et IE-brug, som udløser en tungere godkendelsesprocedure og krav, den nuværende undtagelse til økologer fra ammoniakreduktions- og BAT krav er ikke videreført. Resultatet er, at økologiske landmænd udsættes for større byrder end konventionelle landmænd.

Det bliver endvidere unødigt og uden rimelig begrundelse svært at drive ekstensive produktioner med vægt på udegående dyr i hytter eller mobile anlæg både som følge af indførte afstandskrav og forbud mod folde i visse områder, samt anvendelse af m² anlæg som udløsende faktor for miljøgodkendelse i stedet for antal dyr, og der er skabt unødige ekstra administrative byrder for mindre producenter, der nu er omfattet af alle reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen, hvor de før mere eller mindre faldt uden for, hvis produktionen var under 3 DE og i forhold til visse regler under 15 DE.

Det er Økologisk Landsforenings opfattelse, at den mere ekstensive husdyrproduktion, og de små husdyrbedrifter med udegående dyr er kommet i klemme ved omlægningen til den såkaldte stipladsmodel. I stipladsmodellen straffes landmændene for at give dyrene mere plads. Stipladsmodellen er skabt for at imødekomme producenter med intensive staldsystemer. Producenter med intensive staldsystemer vil gerne kunne indsætte flere dyr, hvis det kan lade sig gøre uden at øge udledningen. Det har ført til en omlægning af reguleringen, hvor der ses på antal m² anlæg frem for størrelsen på husdyrholdet. Det kan give mening for de intensive staldproduktionssystemer, men det giver ikke mening for systemer, hvor dyrene tilbydes mere plads og kommer på græs.

Det er derfor helt nødvendigt at skelne mellem intensiv staldproduktion og mere ekstensiv frilandsproduktion, hvis den intensive staldproduktion ikke skal spænde ben for udviklingen af en mere ekstensiv produktionsform, hvor dyrene kan komme ud i overensstemmelse med deres

natur. Eventuelle strammere krav til ekstensiv husdyrproduktion på friland sammenholdt med i dag bør have sin begrundelse i belastningen fra et landbrugssystem, hvor den ekstensive produktion er den udbredte produktionsform, herunder hvor stor den samlede husdyrproduktion ville være i Danmark med et sådant system. Det er lige nu en hypotese, men hvis den ekstensive produktion skal kunne vokse, så må reguleringen tage udgangspunkt i denne hypotese. Det er ikke rimeligt at underlægge den ekstensive husdyrproduktion en miljøregulering, der er formuleret på baggrund af, at den intensive staldproduktion allerede har beslaglagt/opbrugt miljøets tålegrænse som følge af et meget stort samlet dyretal.

Konsekvensen af den regulering, der her fremlægges er, at det kan blive vanskeligt for økologer at udvide deres produktion og at få flere landmænd ind i økologien. Det er tungt at eksperimentere med nye løsninger, der skal øge velfærden for dyrene, og det "koster" at give dyrene mere plads end minimumskravene kræver. Samlet set vil det gå ud over dyrevelfærden, og dansk landbrug vil samles i store lukkede staldsystemer.

Økologisk Landsforening vil gerne henvise til, at det økologiske erhvervsteam nævner følgende under anbefaling #15: *" Ved større nye reguleringstiltag bør der laves en konsekvensvurdering for de økologiske producenter. Det bør samtidig vurderes, i hvilket omfang den økologiske produktion i sig selv bidrager til målet med den nye regulering. For eksempel i form af en tilstrækkelig miljøeffekt. Det vil for eksempel kunne være relevant i forbindelse med indførelse af den målrettede regulering....."*

Denne vurdering bør laves, inden der indføres ændringer af den karakter, der her er lagt op til. Økologisk Landsforening mener derfor, at ministeriet må lade den del af lovgivningen der retter sig mod lukkede konventionelle stalde træde i kraft som forudset, mens ikrafttrædelse af reglerne må udsættes i forhold til økologer og husdyrhold under 15 DE, lige som afstandskrav til læskure, mobile stalde og hytter må afvente en selvstændig analyse af behovet for regulering af disse. Det er vigtigt, at der ikke indføres nye administrative byrder for producenter, som ikke tidligere var underlagt det store regelkompleks.

Økologisk Landsforening gør også opmærksom på, at det har været meget overraskende at læse de to udkast til nye bekendtgørelser. Der er meget stor forskel på indholdet i bekendtgørelserne og de forslag, der fremgår af et notat fra Miljøstyrelsen dateret 13. januar 2016 om den ny stipladsmodel og de økologiske anlægstyper, som blev gennemgået for Økologisk Landsforening og Landbrug & Fødevarer samme måned.

På baggrund af notatet fra januar 2016 var det forventningen, at den økologiske husdyrproduktion også fremover skulle fritages fra ammoniakreduktionskravet og BAT-kravet. Det fremgår endvidere, at produktioner med udegående dyr kan udgå af miljøgodkendelsen, og der argumenteres for, at der fastsættes en økologisk stipladsdefinition. Ingen af ovenstående forhold gør sig gældende. Resultatet er, at den nye miljøregulering med afsæt i stipladsmodellen påfører

økologiske producenter og mindre producenter med ekstensivt husdyrhold større byrder end konventionelle landmænd og meget større byrder end med det nuværende system.

I det vedlagte redegør foreningen yderligere for nogle af de problemer, der er identificeret, idet foreningen anmoder om, at der tages hensyn til disse kommentarer, så økologiske landmænd og mindre husdyrbedrifter, der i dag ikke er omfattet af dette store regelkompleks ikke udsættes for nye store administrative byrder og barrierer. Økologisk Landsforening troede, at den siddende regering stod for byrdelempelse og ikke indførelse af flere byrder på landbruget.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Sybille Kyed".

Sybille Kyed

Landbrugspolitisk Chef

Tekniske kommentarer fra Økologisk Landsforening til Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen

Overgang til at være IE-brug

Jf. notatet fra 13. januar 2016 fra MST er det nødvendigt at anvende en anden stipladsdefinition til økologiske svin end til konventionelle. Ved økologisk produktion bør man anvende pladskravene i det økologiske regelsæt, så økologiske brug bliver IE-brug ved samme antal producerede dyr som konventionelle producenter.

Det er yderst vigtigt, da både økologiske svine- og fjerkræproducenter ellers vil overgå til at være IE-brug ved en forholdsmæssig lille besætningsstørrelse, og dermed få en meget større byrde som følge af den nye lovgivning. Det vil gøre det sværere at rekruttere nye økologer, og det er mindre interessant at give dyrene mere plads i stalden.

I notatet fra januar 2016 var det i øvrigt varslet, at fritgående dyr ikke vil blive omfattet af godkendelsespligt, og at mobile stalde og hytter ikke er omfattet af anlægsbegrebet i IE-direktivet.

Det er imidlertid ikke tilfældet i det udsendte udkast til bekendtgørelse. Det er kun producenter, med et samlet anlæg under 100m², der er fritaget, og det gælder uanset, om der er tale om udegående dyr eller ej. Det lægger pres på for ikke at give dyrene mere areal under tag, end kravene til mindsteareal kræver, og det betyder, at mindre brug end dem, der er tale om i dag med 15 DE som grænse kan blive omfattet af godkendelseskrav. 100m² produktionsareal kan svare til 25 færehytter med een so i hver hytte. Det svarer til ca. 6 DE og ligger dermed langt under de 15 Dyrenheder som i dag er grænsen for, hvornår husdyrbruget skal have en godkendelse. Det er derfor en voldsom opstramning sammenholdt med i dag.

Lugt

Der mangler lugtemissionsværdier for:

- økologiske drægtige søer på stald
- økologiske smågrise på stald
- økologiske hønniker

I forhold til slagtekyllinger vil Økologisk Landsforening gerne spørge indtil, hvorfor økologiske slagtekyllinger beregnes med samme lugt pr. m² som skrabe-kyllinger, hvad skyldes dette? Der er færre kg dyr pr. m² i en stald med økologiske slagtekyllinger.

Ammoniakreduktionskrav og BAT

Den nuværende undtagelse vedrørende ammoniakreduktion og BAT krav er ikke videreført.

Hvis vi læser tabel 1 og 4 i bilag 3 korrekt, så er der ikke noget reduktionskrav for økologiske slagtesvin og økologiske høner. Men der er en stor skærpelse for kvæg og ligeledes en skærpelse for slagtekyllinger. Der mangler værdier for økologiske smågrise, økologiske drægtige søer og økologiske hønniker, som betyder at de får et reduktionskrav.

Der er en lavere emission fra økologiske høner og for økologiske slagtekyllinger i tabellen, men forskellen til konventionelle høner og slagtekyllinger er meget lille, når man tager i betragtning, at belægningsgraden hos de økologiske dyr er meget lavere end hos de konventionelle. Tabellen mangler i øvrigt en værdi for emission fra økologiske fjerkræstalder med gødningsbånd uden etagesystemer. Tilsvarende som den jf. tabellen er lavere hos burhøns med gødningsbånd, så må den også være det fra økologiske stalder med gødningsbånd uanset, om gødningsbåndet er sat i et etagesystem eller i et kummesystem.

Økologisk Landsforening mener, at den nuværende undtagelse for ammoniakreduktion og BAT skal videreføres med en eksplicit tekst, så det er entydigt og tydeligt, hvad der gælder. Undtagelsen skal ikke kun fremkomme ved at aflæse nogle tabelværdier, hvor økologerne kan komme i klemme på, at det rigtige staldsystem ikke fremgår.

Overordnet set skal der ikke stilles BAT krav før end der teknologier til rådighed, der kan bruges på økologiske bedrifter. Lige nu vil eneste teknologier være overdækning af gyllebeholder, skrabe og kun delvist gulvtype, da økologer ikke kan lægge hele gulvet ud i spalter. Hvis en økolog ikke kan komme i mål med BAT, så vil der komme afslag på en ansøgning om miljøgodkendelse. Og det kan gøre det umuligt at udvide den økologiske produktion, eller at bygge et udeareal på en konventionel stald, der skal lægges om til økologi.

Det er i øvrigt principielt også meget problematisk, at verandaarealet i fjerkræstalder indregnes i det staldareal, hvorfra der regnes emission på lige fod med arealet under siddepindene, hvor langt den overvejende del af gødningen lægges. Verandaarealet er kendetegnet ved at rumme et skrabe- og støvbadningsareal. Det er ikke præget af gødningsafsætning. Hvis det er præget af gødningsafsætning, så kan det ikke opfylde kravet til at fungere som skrabe- og støvbadningsareal.

Økologisk Landsforening så ligeledes gerne, at aktivitetsarealer hos økologiske grise på stald kunne trækkes ud af staldarealet, der hvor det lykkes at styre dyrenes gødeadfærd som tilsigtet. Det vil skabe en yderligere motivation til at få stalden til at fungere hensigtsmæssigt.

Såfremt det fastholdes, at der ikke skelnes på de forskellige staldafsnits funktion og økologerne nu får et ammoniakreduktionskrav fuldstændigt som den konventionelle produktion, så er det meget vigtigt, at der *kun* regnes med afsæt i det minimumsareal, dyrene skal have til rådighed for at leve op til økologireglerne. Det vil være særdeles uheldigt for dyrevelfærden, hvis reglerne afholder landmændene fra at tilbyde dyrene mere areal. I forhold til fjerkræ har det meget store fordele for dyrenes velfærd, at der bygges veranda på stalden, og myndighederne ser gerne, at fjerkræproducenterne har en veranda til hønsene, når der opstår en situation med fugleinfluenza, da det gør det nemmere at håndtere, hvis dyrene skal holdes lukket inde. Producenterne vil

imidlertid ikke være tilbøjelige til at bygge dette ekstra staldareal på, hvis det udløser skrapperes miljøkrav.

De økologiske mælkeproducenter har besluttet, at de vil arbejde for, at alle stalde med økologiske køer indeholder et uoverdækket udeareal, hvor dyrene kan få vintermotion. Det er ligeledes vigtigt, at dette kan gennemføres, uden at der skal indhentes en fornyet miljøgodkendelse og større krav til ammoniakreduktion. Der er alene tale om at udvide staldens areal, og arealet skal selvfølgelig holdes rent for gødning.

Det er i relation til baggrunden for krav om ammoniakreduktion og BAT, at det bliver meget tydeligt og klart, at det er nødvendigt at skelne mellem den intensive lukkede staldproduktion, hvor der ikke er noget naturligt øvre loft for, hvor stor den animalske produktion kan blive i Danmark og ekstensiv produktion med balance mellem arealtilliggende/foderproduktion og husdyrholdets størrelse. Producenter der giver dyrene mere plads rammes hårdere af loft på totaldeposition med ammoniak. Hvis hele den danske husdyrproduktion var økologisk, så havde det samlede dyretal i Danmark været mindre, og så ville emissionsgrænseværdierne kunne være højere fra de enkelte brug, uden at den samlede miljøbelastning blev værre. I det nuværende system, så har den intensive husdyrproduktion imidlertid opbrugt miljøets tålegrænse og deraf følger meget skrappe grænseværdier ud fra en betragtning om, at den sårbare natur er ligeglad med, om ammoniakken kommer fra et økologisk eller et konventionelt landbrug.

Bilag 3, tabel 3

Emissionsfaktoren vedr. opbevaring af fast husdyrgødning på møddingsplads for dybstrøelse fra svin er meget høj sammenlignet med kvæg. Økologisk Landsforening stiller sig kritisk og uforstående over for denne forskel, når det handler om økologiske svin. Dybstrøelse fra økologiske svin er betydelig mere halmrig, end den er fra konventionelle svin, og halmen binder kvælstof, så hvad er grundlaget for, at anvende så høj en emissionsfaktor til dybstrøelse fra økologiske svin?

§ 36 – fosforkrav på IE-brug.

Det fremgår, at IE-brug med produktion af slagtesvin eller skræbekyllinger vil blive pålagt at tilsætte fytase til foderet eller at anvende foder, der ikke har været varmebehandlet og fasefodre. Det er ikke klart, om dette krav også omfatter økologiske producenter. Men økologer må ikke tilsætte fytase til deres foder, og det er ikke realistisk, at alle økologiske producenter med IE-brug bliver hjemmeblandere, hvilket i dag er det eneste alternativ til varmebehandlet foder. Økologisk Landsforening stiller sig uforstående over for, at der indsættes et fosforkrav i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Fosforbelastningen reguleres af gødningsreglerne via fosforregnskabet. Det må være muligt for et landbrug at overholde fosforreglerne ved at bytte gødning med en anden producent, f.eks. bytte svinegylle med kvæggylle.

Øvrige kommentarer

Jf. notatet fra januar 2016 var der lagt op til, at økologer skulle kunne indtaste deres særlige staldsystemer i IT-systemet, når de skal ansøge/anmelde en ny produktion, men det ser ikke ud til at blive realiseret.

Helt generelt har Økologisk Landsforening mange gange givet udtryk for, at det er ønskeligt med et økologispor på IT- platformen, som brugeren ledes ind på ved at klikke ind på økologi. Dette er fortsat et stærkt ønske. I den sammenhæng er der endvidere behov for, at økologerne kan afkrydse andre parametre, end dem der er medtaget i denne bekendtgørelse, som vil regulere husdyrholdets størrelse. Økologisk Landsforening har peget på selvforsyningsprocenten med foder.

Og Økologisk Landsforening har redegjort for, at det inden for økologien ikke giver mening at lave en fuld adskillelse mellem arealregulering og anlægsregulering. Det er en tilgang, som tager afsæt i det konventionelle system, det afspejler ikke en økologisk bedrift. Økologisk Landsforening har derfor skrevet følgende i høringsvaret sendt den 24. oktober 2016 til den nye husdyrbrugslov, som tilsammen vil have betydning for det økologiske landbrugs miljøbelastning med kvælstof og fosfor:

”Dertil fordi der netop er en sammenhæng mellem husdyrproduktion og areal, så burde det samme spor føre landmanden direkte ind i arealreguleringen, hvor vedkommende samtidigt forpligter sig på følgende:

1. overholder et N loft på 100 kg udnyttet N/ha i gennemsnit - omfattende alle kvælstofgødninger¹,
2. har en beregnet C binding i sædskiftet på 100 kg C/ha/år²,
3. at alle afgrøder efter kløvergræs efterfølges af en efterafgrøde³,
4. undlader ompløjning af fodergræs forud for etablering af vintersæd med én undtagelse, det er tilladt at ompløje fodergræs forud for etablering af vinterraps, som etableres i august³.

¹ Der er tale om en kvælstofgødning, hvis produktet indeholder mere end 3 kg N/ton eller mere end 20 kg N/ton tørstof, selvom indholdet af N er mindre end 3 kg N per ton produkt. Rent have- og parkaffald betragtes som jordforbedringsmiddel uanset N-indhold, jf. Vejledning om økologisk jordbrugsproduktion

² Landbrug- & Fødevarer og Økologisk Landsforening har i fællesskab den 10. april 2015 fremsat ønske til NaturErhverv om, at der indarbejdes et C bindingskrav i den danske økologibekendtgørelse. Kravet bygger på en it beregnet C bindingsværdi, som fremkommer i markplanen, når afgrøderne vælges. Økologisk Landsforening har vejledt af Århus Universitet stillet forslag om, at værdien hedder 100 kg C/ha/år

³ Økologisk Landsforening har efterfølgende sendt et justeret forslag til LFST: ”Hvis man omlægger en fodergræsafgrøde i efteråret, skal den efterfølges af en tidlig sået vinterraps. På Jb 7 – 9 jorde kan der også sås vintersæd i starten af september. Vårsæd efter forårsompløjet fodergræs skal efterfølges af en mellem- eller efterafgrøde.”

5. overholder standardregler om max. P-overskud via udbragt gødning på bedriftsniveau.

Økologisk Landsforening mener også, det er vigtigt at bemærke, at ifølge § 6 skal alle anmeldelser fremover indsendes via det digitale IT-ansøgningsystem. I dag kan både §10 miljøansøgninger og visse anmeldelser indsendes på papir og dermed af landmanden selv. Den fulde digitalisering og det forhold at mange brug, som i dag ikke skal have tilladelse eller godkendelse fremover skal have en tilladelse eller godkendelse, hvis reglerne bliver som de er skrevet i udkastet, vil påføre mange mindre brug øgede udgifter, fordi de fremover bliver afhængig af at have en konsulent til at lave ansøgningen. Dette er en uønsket ekstra byrde for de små landbrug.

Tekniske kommentarer fra Økologisk Landsforening til Husdyrgødningsbekendtgørelsen

§ 6 – afstandskrav

Der indføres med § 6 nu også afstandskrav til placering af ikke fast placerede husdyranlæg herunder læskure m.v..

Det fremgår ikke, hvad der omfattes af "m.v.". Men Økologisk Landsforening mener ikke, at mobile anlæg som mobile læskure, hytter og stalde bør være omfattet af samme krav som faste anlæg. Særligt afstandskrav til skel, vej og egen bolig kan give mange problemer. Der kan være mange km skel på et landbrug til tilstødende landbrugsarealer og veje. Det vil være et meget stort indgreb, hvis mobile anlæg og læskure skal placeres i en vis afstand fra disse, og begrundelsen for dette er vanskelig at få øje på.

Hensyn til naboer er reguleret af § 7.

Økologisk Landsforening gør også opmærksom på, at der er producenter, der har mobile læskure/hytter/stalde, som de flytter hver dag, og i nogen tilfælde flere gange om dagen. Hvis der skal stilles krav til placering af disse, må de nødvendigvis også adskille sig fra krav til anlæg, der har en semipermanent placering.

§ 7 – afstandskravene for folde

Der er tale om en alvorlig opstramning, når afstandskrav for folde til svin ikke længere vil være betinget af, at der er tale om brug med mere end 15 dyrenheder og mere end 15 svin i folden. Det rammer alle farefolde og mindre producenter. En sådan opstramning bør ikke indføres, uden at der foreligger et tydeligt miljøhensyn og/eller oplevede gener, og det er ikke tilfældet. Det må være muligt at videreføre, at kravet først gøres gældende på brug med mere end 15 De og mindst 15 grise i folden.

Der gøres også opmærksom på, at alle husdyrbrug, der ikke har søgt om ny miljøgodkendelse efter 1. august 2017 vil blive ramt af denne opstramning uden at være omfattet af den nye stipladsmodel, dvs. de har ikke fordel af stipladsmodellen (hvis der er nogen for dem), de underlægges kun en opstramning via bekendtgørelsen her.

Vedr. § 7 og placering af folde i et fremtidigt byzone- eller sommerhusområde, i et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende, og krav til afstand på 50 meter fra disse områder, så er der lavet en skærpeelse. Med den nye bekendtgørelse, så må der slet ikke ligge folde i disse områder. I dag kan eksisterende folde fortsætte. Det kan måske i nogen tilfælde være på sin plads, at der ikke ligger folde i disse områder, men det er uholdbart ikke at kunne udnytte disse områder, når der er tale om områder, som kun er udpeget i en kommuneplanramme. Fra en kommuneplanramme vedtages, til der reelt kommer til at ske

udstykning og bebyggelse, kan der gå 10 – 20 år. Der er væsentlig forskel på at bygge en fast stald på disse områder og at lægge folde i og op til planlagte områder.

Ændringen af miljøreguleringen af husdyrbrug burde derfor udnyttes til at slette det nuværende forbud i § 7 stk. 1. fsva placering af folde og ikke til at skærpe en i forvejen urimelig bestemmelse.

§10 krav om flytning af mobile anlæg

§ 10 sidestiller alle mobile staldanlæg med markstakke. Det er en meget uheldig og helt ubegrundet sidestilling.

Der er producenter, der arbejder med daglige og nogen gange flere gange daglige flytninger af hytter/skjul/stalde til deres fjerkræ og grise. Disse systemer kan ikke med rette reguleres, som var der tale om placering af en markstak. Økologisk Landsforening mener, der er behov for, at lave en nærmere redegørelse for hvilket problem, der opleves i dag, og først derefter lave et kvalificeret oplæg til nødvendig regulering. Det er yderst problematisk at indføre de skrappe krav, der her lægges op til uden et mere kvalificeret forberedende arbejde, der forholder sig til de forskellige situationer, der er tale om.

Det er endvidere urealistisk, at producenterne skal lave optegnelser over placeringen af hytter og anlæg, der flyttes dagligt eller flere gange dagligt.

§10 kunne skelne på varigheden af anlægget placering og tage hensyn til, om et anlæg med en placering af længere varighed indrettes, så der ikke kan ske udsivning fra bunden, sådan som byggebladet til mobile stalde til slagtekyllinger kræver. Den bør også forholde sig til typen af dyr, der holdes i anlægget idet, der er forskel på hvor våd gødning er fra de forskellige dyretyper.

Økologisk sohold er kendetegnet ved, at den foregår i hytter på marken. Der er skrevet et byggeblad på dette. Vi noterer, at § 82 lader dette byggeblad være fortsat gældende. Uden dette byggeblad, så havde det ikke længere været muligt at have frilandsgrise. Det er hverken muligt at flytte hytten 25 meter mellem hvert hold i en farefold f.eks., idet den enkelte fold typisk vil være for lille til dette eller at overholde, at hytten ikke må komme tilbage til samme placering før efter 5 år. De fleste producenter anvender samme mark hvert 2. år til diegivende søer. Vi skal i den forbindelse bemærke, at vi antager, at dette byggeblad på trods af dets overskrift danner grundlag for alt frilands grisehold og ikke kun udendørs hold af søer ?

Byggebladet til slagtekyllinger er forældet og indeholder krav, der stammer fra tidligere økologiregler, men som nu er bortfaldet, så kravene til den mobile stald er skarpere end kravene til faste anlæg.

Der foreligger i dag ikke byggeblade på andre udendørs husdyrproduktioner.

Helt principielt er det uholdbart, at erhvervet pålægges at udarbejde byggeblade for alle husdyrtyper og alle tænkelige indretninger af frilandsproduktion for ikke at komme i karambolage

med § 10. Det er omkostningstungt at udarbejde byggeblade. Bekendtgørelsen bør ikke indeholde en regel, som ikke i sit udgangspunkt er rimelig.

Det er heller ikke acceptabelt at hold af dyr på græs skal forlade sig på dispensationer fra kommunen, som der selvfølgelig gives mulighed for i paragraf 5, 6, 7 og 8. Der skal foreligge vægtige grund for indførelse af regler, der har den betydning, at mange producenter uanset størrelse skal indhente dispensationer og underskrifter fra naboer.

§ 32, stk. 3 – Krav om nedbringning af fast gødning senest 4 timer efter udbringning

Kravet om, at fast gødning udbragt på jord uden etablerede afgrøder til høst skal nedbringes senest 4 timer og ikke 6 timer som i dag efter udbringning vil være vanskeligt at leve op til i praksis, fordi ploven er langsommere end møgsprederen. Opstramningen har i forhold til visse naturtyper sit ophæng i EU-lovgivning, men da det i praksis er svært at efterleve, så bør det ikke udbredes til alle arealer, når det ikke kræves af EU-lovgivningen.

Øvrige kommentarer – Vedr. husdyr

Miljøtilsyn

Det fremgår, at nyetablerede husdyrhold, der har flere dyr end grænsen for "ikke erhvervsmæssigt dyrehold" nu skal have miljøtilsyn hvert 6. år. Tidligere skulle de have mindst 3 DE for at skulle have miljøtilsyn. Det er afledt af, at reguleringen nu tager afsæt i stipladsmodellen i stedet for Dyreenheder. Det er imidlertid en urimelig byrde og misbrug af tilsynets tid at tage ud til ejendomme med 3 søer, 3 køer eller 32 høns.

§ 36 anvendelse af gødning fra grise der er tildelt medicinsk ordineret zink

Der gøres opmærksom på, at økologiske producenter ikke kan erstatte deres gødning med handelsgødning, det er derfor meget indgribende, hvis de forhindres i at bruge deres egen husdyrgødning som følge af, at der er anvendt medicinsk ordineret zink. I økologisk svinehold vil søerne lægge deres gødning på marken, gødning fra fravænnede grise vil derfor normalt udgøre en væsentlig del af den opbevarede gødning.

Andet vedr. gødningsanvendelse

Vedr. definition på harmoniareal § 47 og samlet tilladt mængde udbragt husdyrgødning § 43

For at tilvejebringe et incitament til at give plads til læhegn, bræmmer og naturelementer i øvrigt vil det være en stor fordel, hvis reglerne vil give plads til, at N loftet opgøres på det samlede areal eksklusiv arealer med bygninger, gårdspladser, lagerpladser private haver, moser og skove. Økologisk Landsforening foreslår derfor, at der gives mulighed for at forpligte sig på at holde sig under et total N loft (dvs. omfattende alle N gødninger ikke kun husdyrgødning) på f.eks. 95 kg udnyttet N/ha, opgjort på ejendommens arealer eksklusiv arealer med bygninger, gårdspladser, lagerpladser private haver, moser og skove. Når landmanden vælger denne løsning, forpligtes vedkommende alene på at redegøre for indkøb og lagerbeholdning som dokumentation for overholdelse. Formålet med forslaget er som beskrevet at gøre det mere attraktivt at give plads til naturelementer på ejendommen. Hvis de skal opmåles og tegnes ud af ejendommen, så viger den gode vilje for det tunge bureaukrati, der følger med.

Økologisk Landsforening foreslår her et loft på 95 kg udnyttet N/ha. Det eksakte tal kan fastlægges ud fra en gennemsnitsbetragtning af, hvor det skal ligge, for at der ud fra en gennemsnitsbetragtning ikke er tale om en mergødsning sammenholdt med loftet på 100 kg udnyttet N/ha udbringningsareal.

Introduktion af en kategori for organisk gødning, der er registreret som handelsgødning mht. udnyttelsesprocent

Der mangler en kategori for organiske gødninger, der er forarbejdet som en "handelsgødning". Helt konkret har produktet Øgro en udnyttelsesprocent på 100, blot fordi det er kategoriseret som handelsgødning. Det er ude af trit med den faktiske udnyttelsesprocent og ligger langt over, hvor den ville ligge, hvis det blot var reguleret som affald til jordbrugsformål. Her ville den hedde 40. Det er meget uheldigt, hvis ministeriet vil fremme genanvendelse af alle egnede ressourcer. Økologisk landsforening mener derfor, det ud fra ønsket om at fremme bæredygtig ressourceanvendelse og den cirkulære økonomi, at der må oprettes en selvstændig kategori til organiske handelsgødninger. Helt konkret kan produkter som Øgro medvirke til vækst i økologien og bedre udbytter og dermed en bedre klimaperformance i økologien.

Med venlig hilsen

Sybille Kyed

